

NOČ

NOTRANJSKI ČASOPIS

PRVI TEDNIK ZA ZDRUŽENO NOTRANJSKO

VELIKONOČNI PIRHI IZ SUHORJA

POSTOJNA

Stran 9

VRHNIKA:

PLAČE FUNKCIONARJEV

Stran 10

POSTOJNA:

Stran 9

TURIZEM IN POLITIKA

V jami vse manj obiskovalcev

LOGATEC

Kmetje bodo sami sadili smrečice. Po ukinitvi logaškega TOK najmanj 21 ljudi na zavodu za zaposlovanje.

Stran 8

Popis prebivalstva

STRAN 3

ILIRSKA BISTRICA

Stran 7

ZAPLETI S SMETIŠČEM

Seznam oškodovancev, ki jih je prizadelo rudarjenje

IDRIJA

Vrhnik

KOVINARSKA JUTRI...

Obšinska vlada ni sprejela razvojnih programov Kovinarske, ker jih niso podpisali vsi strokovni sodelavci direktorja Adija Pusta. Zakaj jih niso podpisali in kdaj bodo to storili, če sploh bodo, tega zaenkrat ne ve nihče. Kdaj in kdo bo podal celovito, realno in pošteno informacijo o tem, kaj se sploh dogaja v Kovinarski in za kakšne nesporazume med strokovnimi delavci gre?!

Stran: 10

VSEM SVOJIM BRALCEM VOŠČIMO VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

TEŽAVE S KVASOM

Prejšnji teden nismo izšli. Domnevno zaradi tehričnih ovir, v resnici pa zato, ker je bila blagajna Notranjskega informacijskega centra prazna. Pa ne zato, ker bi slabo gospodarili, se zainvestirali ali imeli prevelike apetite. Edino, kar je veliko, je želja, da časopis obstane, ker se nam po odzivu bralcev zdi, da ga potrebujejo.

Računi bi se izšli in še kaj malega bi ostalo, če bi bili naši dolžniki bolj korektni ali likvidni. Pa so nekateri v enaki godlji kot mi, spet drugi, ki so na vsa usta zatrjevali, da bodo časopisu pomagali, pa so svojo obljubo pozrili.

Krog je bil tako sklenjen in naenkrat se je zazdelo, da Notranjskega časopisa ne bo več. Pozno v NOČ smo sedeli, vmes poslali po hladno pivo, ki je bilo v resnici mlačno, in mozgali. Nadaljevati ali ne. Leteli so argumenti za, leteli so argumenti proti, nekateri so bili izrečni tudi zelo glasno, in na koncu ni zmagal razum. Dokaz zato je, da Notranjski časopis izhaja naprej. Problema namreč nismo rešili, v najboljšem primeru smo ga odložili. Nikakor ne preložili na ramena koga drugega, ki bi se morda tudi moral vprašati, kaj tak časopis za Notranjsko pomeni.

V Logatcu, Postojni in na Vrhniki je pri oblasti, oziroma tistih, ki jo predstavljajo, prodrila zavest, da notranjska regija časopis potrebuje, drugod pa se zdijo oblastniki sami sebi tako všeč, da menijo, da ogledala ne rabijo.

Resnica je namreč, da Notranjski časopis brez denarne podpore notranjskih občin, v takem obsegu in s tako vsebinsko zasnovano, ne more živeti in bo umrl, če ne bodo padle vlade v Idriji, Cerknici in Ilirski Bistrici, ki mislijo, da Notranjci in Notranjska svojega časopisa ne potrebujejo. Odrekle so mu vsakršno pomoč, čeprav so jo, razen resnici na ljubo, Ilirske Bistrice, obljubile. Upam, da niso tako potegnili tudi svojih volilcev.

Zato gospodje, če prej ne, se srečamo pred naslednjimi volitvami, upam, da v res samostojni Sloveniji in znotraj nje malo bolj povezani Notranjski. Tudi Notranjska potrebuje politike, ki bodo videli čez občinske plotove in se bodo odrekli zgolj osebnim koristim.

Čeprav smo, kot pravi moj prijatelj Andrej Žigon iz Logatca: »Vsi iz istega testa, so težave s kvasom.«

Glavni urednik

Podeželske šole – da ali ne

Foto: S. Rančov

V četrtek je logaško občino obiskal slovenski minister za šolstvo Peter Vencelj, obiskal je rovtarsko šolo in šola na Vrhu, potem pa na okrogli mizi o obstoju in pomenu

podeželskih in podružničnih šol sodeloval v razgovoru. Podrobneje bomo o tej tematici spregovorili v prihodnji številki.

VETERINARSKI ZAVOD
LJUBLJANSKE REGIJE
DE VRHNIKA
Štev.: SL/91
Datum: 6. 2. 1991

RAZGLAS

Lastnike in imetnike psov obveščamo, da bomo vršili obvezno cepljenje psov proti steklini za leto 1991 na območju SO Logatec po sledečem razporedu:

PONEDELJEK: od 9.00 do 10.30 na dvorišču SO Logatec za naselja: Čevica, Narodni dom, Martin hrib, Mandrgo, Dolenji Logatec in Brod od 11.00 do 11.30 pri Krmavnerju za Grčarovce
od 12.00 do 12.15 v Jakovici, od 12.30 do 13.00 v Lazah pred gostilno
od 14.00 do 15.00 v Hotedrščici pri gostilni Turk
od 15.30 do 16.30 ponovno pred SO Logatec

TOREK: od 9.00 do 9.30 pri zadružnem domu na Tratah, od 9.45 do 10.15 pri Kovaču za Revtraske Žiberše, od 10.30 do 11.00 pri zbiralnici mleka za Petkovec, od 11.30 do 12.00 pri šoli na Vrhu – za Vrh, Hloviše, Hlevni vrh in Lavrovce, od 12.30 do 13.30 pri gostilni Rezka za Rovte, od 13.50 do 14.10 pri gostilni v Cestah.

SREDA: od 9.00 do 10.30 pri zadružnem domu za Gorenji Logatec in to za naselje: Gor. Logatec, Blekova vas, Kalce in Gorenja vas, od 11.00 do 11.30 pri serlaku v Logaških Žiberšah

SOBOTA: od 8.00 do 10.00 ure za zamudnike cele občine Logatec na dvorišču SO Logatec.

Za cepljenje, pasjo znamkico in registracijo psa se plača cepitelju taksa v znesku 190,00 din. Cepljenje je obvezno za vse pse starejše od štirih mesecev. Kontrola cepljenja se bo vršila s strani veterinarskega higienika. Vse necepljene pse bomo pokončali, lastnike pa bomo predali v upravno-pravni postopek.

PSA NAJ NA NAJBЛИЖE MESTO CEPLJENJA PRIPELJE ODRASLA OSEBA!!!

Vodja enote Vrhnika:
Ivan Kobal, dipl. vet.

POŠTNI PREDAL

Demosove stranke so krive

Predsednik Stranke demokratične prenovitve Ilirska Bistrica je v članku »Spregovorili so« v vašem časopisu NOČ dne 16. marca 1991 dejal, da so prenovitelji od predvolilnih obljub uresničili bore malo, predvsem zato, ker so bile te obljube naravnane na zmago njihove stranke. Ravnali so torej po svojem staremu receptu, saj so s tem spet enkrat zavedli volilce, da bi ti zanje glasovali. Iz članka sledi, da programa svojega delovanja sedaj sploh nimajo, oziroma se obnašajo popolnoma neodgovorno do vsega dogajanja v novem družbenem sistemu, ki še kako čuti posledice načina delovanja in gospodarjenja pod oblastjo Komunističnega enoumja.

Trditve in obtožbe Jenko Zlatka, predsednika SP Ilirska Bistrica, ki izjavlja, da so stranke DEMOSA krive za katastrofalne posledice propada podjetij v Ilirski Bistrici, odkar se vmešavajo v gospodarstvo, so popolnoma neodgovorne, žaljive in celo zrele za kazenski pregon. Napisane so v znanem stilu obtoževanja in iskanja namišljenega krivca za namenom odvratne pozornosti od lastne nespodobnosti.

Politiko reševanja gospodarstva v občini Ilirska Bistrica je v svoje roke vzel občinski izvršni svet, ki je sestavljen iz članov vseh ostalih strank razen iz DEMOS-ovih, ki v občini Ilirska Bistrica delujejo kot opozicija.

Kdo je torej kriv za katastrofalno stanje gospodarstva v naši občini? Dobro bi bilo izbrskati iz pozabe tiste odgovorne »tovariše« ki so v Bistriškem gospodarstvu uvajali takšno tehnologijo, ki je sedaj katastrofalna v ekonomskem, še bolj pa v ekološkem pogledu. To dobro vemo vsi tisti, ki živimo tukaj, dihamo onesnaženi zrak in jemo zastrupljeno hrano. Še nekaj teh »tovarišev«, ki sedijo na odgovornih mestih v podjetjih in občinski upravi, pa se niti enemu ni skrivil niti las, kaj šele, da bi čutili posledice zaradi »čistk rdečih«. Ne mislimo metati vse v en koš, so tudi taki, ki so pošteti, delovni in sposobni, zato takšne ljudi podpiramo, smo pa odločno proti tistim, ki jih je postavila na položaje Komunistična partija, ki se sedaj sramuje svojega imena, ne sramuje pa se zlivati gnojnice na stranke DEMOS-a. Odločno smo proti takšnemu načinu medstrankarskega boja v novi parlamentarni demokraciji, posebno če v ta boj posegajo užaljeni direktorji.

Če že gremo v tržno gospodarstvo, potem sta samo dva izhoda, ali uspeš ali pa propadeš, tretjega ni. Potrditev tega pa so dogajanja v razvitem svetu. Ko že g. Jenko govori o katastrofalnem položaju gospodarstva v Ilirski Bistrici, se ni vprašal, da bi ravno on s svojim nasilnim poizkusom transformiranja Kmetijske zadruge v trgovsko podjetje prispeval levji delež k propadu kmetijskega gospodarstva, pri čemer se sploh ni oziral na lastništvo sredstev, ki jih je nameraval vključiti v novo podjetje. Na vsa sreča so se takemu početju zoperstavili poslanci občinske skupščine, ki so s polno odgovornostjo in zrelostjo izglasovali moratorij, ki bo veljal do sprejetja zakona o zadrugah. K taki odločitvi občinske skupščine je seveda pripomogla SKZ-LS, ki je ta problem poslancem občinske skupščine prikazala v pravi luči in zato so g. mgr. Zlatku Jenku DEMOS-ove stranke trn v peti, ker so nastopile enotno pri reševanju tega problema.

DEMOS ILIRSKA BISTRICA

Zveza odrinjenih

Obrača se leto, odkar so na oblastne pozicije (z našo pomočjo) prilezli tisti, ki so nam pred tem obljubljali napredek, demokracijo, pravno državo in civilno družbo. Od vsega navedenega imamo danes:

- popolno razsulo v gospodarstvu in diktaturo v negospodarstvu,

- tajna dogovarjanja vodij strank v DEMOS-u o potezah, ki so vsesplošnega pomena za državljane R Slovenije ter stalne poizkuse vladajočih struktur, da prevzamejo kontrolo nad družbenim kapitalom, informativnimi sredstvi in sodstvom,

- samovoljna ravnanja strank in njihovih prvakov, pri čemer se ignorira Ustava R Slovenije, ponareja dejanske sklepe in razprave v skupščinskih zapisnikih ipd.,

- militarizacijo družbe, ki ji je glavni cilj obvladovati notranje socialne nemire (ti so pred vrati), ne pa obramba pred kakim zunanjim sovražnikom.

Malemu človeku tako postaja vse bolj jasno, da je prišel iz dežja pod kap (izpod rdečega pod belo enoumje), ki njemu ne prinaša ničesar od proklamiranega. Prepuščen je samovoljni oblastni strukturi, oropan rezultatov svojega dela in pravic iz pravkar minule – tako v nič devane – dobe, strahovan, brez garancij, da bo jutri sploh še lahko zagotavljal socialno varnost sebi in svojim bližnjim.

DELA VCEM, UPOKOJENCEM, ŽENSKAM in MLADINI grozi čas, ko se bodo morali kleče plaziti pred partijskim gospodarstvom in se mu udinjati, če bodo želeli dobiti vsaj skorjico kruha za pod zob in vsaj minimum bivalnih pogojev za svoje življenje.

JE TO TISTO, KAR SMO PRIČAKOVALI IN V KAR SMO UPALI?
NNNEEEEE!!!

ZDRUŽIMO TOREJ SVOJE SILE, da premagamo tako staro, kot novo enoumje in da sebi in svojim bližnjim zagotovimo prihodnost, ki ne bo odvisna od partijskih prvakov takšne ali drugačne barve.

ZA PRAVO SVOBODO v vseh njenih dimenzijah,

ZA HUMANO DRUŽBO v kateri bo posameznik osrednja figura sistema dejansko in ne zgolj na papirju,

ZA DRUŽBO MIRU IN ENASILJA.

Branko Weixler

Podelitev nagrade Jožeta Udoviča (5. nadaljevanje)

Pričakoval sem, da bo moj članek pomagal razjasniti nekatere nejasnosti v zvezi z mojim prvim, anonimnim prispevkom o podelitvi nagrade Sklada Jožeta Udoviča, vendar očitno ni bilo tako. Še več, polemika je postala podobna tistim, ki jih vsako soboto lahko beremo v prilogi Dela.

Dejstvo je, da gospod Šumrada sam počne tisto, kar mi v svojem drugem prispevku očita – ne razume tistega, kar sem zapisal in mi zato preobrača besede.

In kje leži vzrok? Bodisi v tem, da – kot sem že omenil v svojem prvem odgovoru – nepozorno prebira prispevke ali pa je stavčna sintaksa v mojih člankih takšna, da je besedilo razumljivo samo meni. Če so bralci NOČ-a stavek »Sodeč po njegovem pisanju ga je najboljši razjezilo dejstvo, da se avtor ni podpisal s polnim imenom, tem-

več le z inicialkami, kar mu je omogočilo, da je pod okriljem le-teh brezkompromisno skriticiziral celotno stvar« razumeli, kot ga je razumel gospod Šumrada, potem mi ne preostane drugega, kot da opustim pisanje in s tem preneham vznemirjati notranjsko javnost z dvoumnimi članki.

Resnica je pač pod vsakim klobukom drugačna.

P. S. Nihče ni nezmožljiv (če tudi je starejši).

Matjaž Mišič

Škodljivi prepripi ob presihanju Cerkniskega jezera

V skupščini občine Cerknica so nedavno med drugimi bili izneseni tudi zahtevek, da se v Cerkniškem jezeru vse vodne naprave, ki so jih ribiči napravili z zajezitvami pred požiralniki za gojitev rib po presihanju jezera, da se podrejo, ker za kmetijstvo so brez vrednosti in nepotrebni. Vse je bilo napravljeno, ne samovoljno, temveč z dovoljenjem občine, Sekcije za vodno gospodarstvo, pristali so pa tudi lastniki. Projekt za Rešetno je bil odboren tudi po pristojnih organih OLO Ljubljana in na terenu opravljen vodovodna razprava. Seveda je bilo pri tem upoštevano to, da projekt ne sme škodovati lastnikom jezerskih travniških in pašniških parcel in ovirati košnje jezerske trave po presihanju jezera, temveč je sedaj celo omogočeno živini, ki se pase, da se v strugi napije sveže vode. Vse to je lepo urejeno z usklajenimi ribiškimi in kmetijskimi gospodarskimi koristmi jezera, kljub temu pa nekateri na občini zahtevajo, da se vse te pridobitve, ki se že trideset let držijo, sedaj pa podrejo, vzroka pa ni?

Kako je prišlo do teh zajezitev je motiv v tem, ker spodnji del jezera, ki je pod upravo RD Cerknica, je bil ob vsakem presihanju jezera suh, nikjer nobene vode, le kmetje so imeli za pašno živino zajezeno Jelenšico in še eno mlako v Rešetno, vse drugo je bilo pa brez vode. Po presihanju je bil spodnji del vedno brez vode, rezervati naravni so pa le na zgodnjem delu jezera, ki ga upravlja Zavod za ribištvo iz Ljubljane. Ob vsakem presihanju jezera je prišlo do tega, da so morali ob presihanju jezera in reševanju ribjega mladeža, ribiči spodnjega dela jezera, vse rešene ribe voziti v rezervate z avtomobili, se je rodila zamisel, da bi nekateri struge pred požiralniki zajezili, ribji mladež pa reševali – kar na svojem področju. Ta zamisel je tudi naredila, da je danes na spodnjem delu jezera po presihanju turistično kopalnišče in turističen ribolov, vendar so pa še nekateri, ki si želijo na staro.

Koncem koncev pa je le glavni povod, da je prišlo do teh vodnih naprav v tem, ker je jezero razdeljeno na dva gospodarja. V slučaju, da bi na občini resnično dovolili, da podrejo te vodne naprave, naj se gornji del jezera, ki je sedaj pod Zavodom, dodeli RD Cerknica, ker sušni del jezera nima nobene vrednosti za obstoj več kot sto članskega društva RD Cerknica, slediti mora razpust družine, ker druge pomoči ni. Potok Cerkniška in Rakov Škočjan, je premalo vode.

Cerkniško jezero je svetovni izjemen pojav, če pomislimo, da je poplavljen jezero pod upravo ribičev in športnikov, po presihanju pa kmetov s košnjo in pašo.

Lojze Mikšič

IN DAN...

Sobota 23. marca 91

V ospredju je bila Planica, ki so jo poleg večtisočoglavne množice obiskali tudi Kučan, Tuđman in Mesič ter garniturica politikov, ki je že zatonila.

Sicer pa so tudi to soboto padali strelji. Tokrat na albansko-jugoslovanski meji. Albanski granicarji so streljali na svoje državljane, ki so hoteli v »obljubljeno deželo.«

Iz »tehničnih razlogov« ni izšel Notranjski časopis.

Nedelja 24. marca

V Zagrebu so se sešli predstavniki jugoslovanske opozicije. Končali so se poleti v Planici – brez pričakovane svetovnega rekorda.

Končala se je vaja slovenske TO, Premik 91.

Predsednik vlade Peterle je vrnil obisk dunajskemu županu Zilku. V Ljubljani se je mudila delegacija kanadskega parlamenta.

Ponedeljek 25. marca 91

Sestala sta se Milošević in Tuđman.

Lojze Peterle je na Dunaju izjavil, da bo Slovenija do konca junija dosegla neodvisnost.

Jugoslavijo je obiskala delegacija ameriškega kongresa...

Slovenijo pa skupina Harvardskih strokovnjakov – specialistov za reševanje gospodarskih in političnih sporov po mirni poti.

Torek 26. marca 91

Tudi Narodna banka Črne gore je poskušala vdreti v jugoslovanski denarni sistem.

V Nemčiji se širi val nezadovoljstva in demonstranti v vzhodnem delu zahtevajo odstop kanclerja Kohla.

Sreda 27. marca 91

V Ljubljani se je začelo zasedanje skupščine Republike Slovenije, v glavnem o proračunu.

V Beogradu je opozicija organizirala miting, ki je tokrat minil brez incidentov.

Četrtek 28. marca

V Splitu so se sešli predsedniki jugoslovanskih republik in se dogovorili o ničemer.

Slovenska skupščina je nadaljevala z delom. Poslanci so zavrnil predlog socialnih demokratov, da bi razpravljali o osamosvojitvi, oziroma odcepitvi Slovenije. Guverner NBJ je izjavil, da bo inflacija v marcu manjša kot 4 odstotke.

Petek 29. marca

Nekatere novinarske agencije so, po vsem sodeč, že pričele s prvoaprilskim šalami. V časopisih se je namreč pojavila vest, da bo novi predsednik Zvezne vlade – Dagmar Šuster.

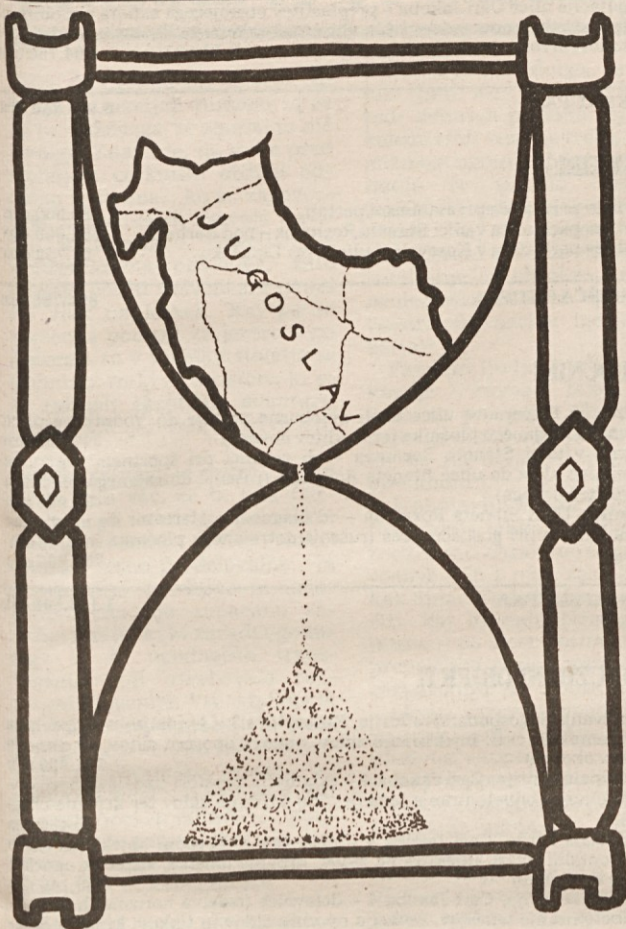

- varjenje barvnih kovin
- varjenje glave motorja, motornih blokov in ostala popravila in varjenja
- strojna obdelava
- avtomobilski zgloboi
- premonihalne roke

NAŠE GESLO JE KAKOVOST

OTO PREBIL, Lošca 48,
61360 VRHNIKA, tel. (061) 752-170

Naša bodočnost v časovni zanki

ČAS SE IZTEKA!

Zgodilo se je nenadoma in čisto nepričakovano. Morda je bil temu kriv Jovičev odstop, ali pa konstelacija planetov in numerološke pasti. Te sestavljalci horoskopov namenoma zanemarljajo, saj zanje številke dobijo pravi pomen šele z označbo DEM, US\$ ali SFR. Kakorkoli že, vendar sam nikdar nisem pripadal ezoteričnim skupinam stražnih stolpov ali polnočnih poslušalcev bitja peščenih ur, še manj pa reinkarniranim oboževalcem nihajočih verižic. Tudi posteljo imam menda postav-

ljeno pravokotno na podzemno reko Stiks. Kljub vsemu temu negativnemu odnosu do blestev in nedvoumih izdankov praznanosti izginulih skrivnostnih nadvizacij, se je to ravno meni pripetilo!

V časovni zanki neenakomerno oscilirajočega vesolja se je poleg mene v modrikastem cigaretnem dimu znašel jasnovidec, prerok, dr. honoris causa etc, sam gospod Nostradamus, par excellence!

Iz ortodoksnega znanstvenega vidika sem ga hotel kar prezreti.

Toda njegov prepričljiv materialni glas, ki je hudo žejno odmeval, sem moral akceptirati.

»Mi daš za dva deci?«

»Dam ti za tri, če mi malo pošlogaš!«

»Zvit si, vendar moram najprej poplakniti kozmični prah, ki sem ga prečkal pri penetriranju v sedanji čas.«

Prav človeško ga je zvrnil in pocmokal z jezikom. »Letnik 1983,« je rekel in se naslonil na pult.

»Razumeti me moraš, da se ne bom spuščal v podrobnosti minljivega individuuma. Ponudil ti bom le par globalnih pogledov v preteklo bodočnost.«

Zadrževal sem dih in ušesa so se mi samodejno skledasto usločila.

»Milošević bo odstopil zaradi zdravstvenih razlogov. Igranje z ognjem mu bo prizadejalo močne opekline. Armada bo pripravljala puč, a ga ne bo mogla izpeljati, ker bo že prej vse fuč. Kadjević bo postal kadija v Kniskem sultanatu z omejenim jamstvom. Vendar je balkanska politika tako nemogoča, da se lahko tudi tisto, kar se je v bodočnosti že zgodilo, popolnoma drugače obrne.«

Nostradamus, ki se mu starost sploh ni poznala, je znova poznavalsko srknil in nadaljeval:

»Na slavnem Ušču bo zgrajen velikanski azil za duševno prizadete pod pokroviteljstvom svetovne zdravstvene organizacije. Na Rogli pa bo mednarodni izobraževalni center za politike. Tam bodo opravljali doktorske dizertacije iz odbijanja žogic. Nekaj slovenskih podjetij se bo močno opomoglo. Elan bo sklenil posel stoletja s Centralno afriško republiko. Prodali jim bodo 50.000 parov skakalnih smuč. Crvena zastava pa bo začela izdelovati rezervne dele za avtomobilčke, ki jih proizvaja tovarna igrač Mehanco. Evropska cestna komisija bo slovenskim cestam dodelila status 'Evropska peš pot' in 'Safari ceste'«.

Naenkrat se je zanka razvezala in gospod Nostradamus se je skoznjeno neslišno zmuznil. Žal se je z njim zmuznila tudi moja denarnica, v kateri sem za vsak slučaj hranil nekaj »lip«. Kdo ve, kaj jim je namenila bodočnost, da si jih je vzel za popotnico«

Sagittarius

Vstajenje za vsakdanjo rabo

Velika noč in pirhi, velika noč in žeganje – to so tiste osnovne, folklorne in domače misli, ki nas ob velikonočnih praznikih najbrž prevevajo. Kaj lahko vstajenje pomeni današnjemu človeku? Kaj pomeni vernemu, kaj tistemu, ki o tem ne razmišlja na tak način? Vsekakor je vstajenje neka skrivnostnost, o kateri gotovo ne razmišljamo vsak dan. Morda jo razumemo kot naravo, kot nekaj takega, kar se razodeva ob pomladnem prebujenju življenja. To je tisto, kar gotovo plemeniti duha, kar daje še tako preprosti miselnosti dokaz večne lepote. Kot pravi krščanska filozofija – zrno, ki ga posa-

dimo v zemljo, mora umreti, da požene novo rastlino. V smrti je torej življenje in vstajenje. V osnovi te misli ni nobene nujne religioznosti, gre preprosto za krog življenja in smrti, le razlog ponovnega rojstva je razumljena kot vstajenje.

Ob tem se najbrž mnogim postavlja vprašanje, ali je nujno, da skozi trpljenje pridemo do takih spoznanj. Del človeštva zagotovo, ni pa nujno. Sprejemati radosti življenja in s tem tudi narave, je tisto osnovno izhodišče, iz katerega lahko razumemo vstajenje.

Vsak dan se rodi nekje na Zemlji novo življenje. Poglejmo

predvsem to. Notranja bogatitev torej izhaja iz spoznanja, da je življenje večno, da se obnavlja in je torej del narave.

Zakaj so sploh potrebne misli o vstajenju danes, ko se pehamo za vsakdanjo eksistenco, ko mnogi ne vedo, ali bo prihodnost prinesla boljše ali slabše življenje. Ali je to zatekanje v prepričanje krščanskega pojmovanja posmrtnega življenja? Da, mnogim je prav to lahko zatočišče. Tistim, ki pa v to ne verujejo, pa vstajenje le imenujejo z drugačno besedo. Mnoge praznike, zapovedane, državne ali družinske, porabimo tudi za to, da razmišljamo o sebi. In če se bomo le za hip ob takih trenutkih dokopali do kakega spoznanja o sebi, smo doumeli vstajenje.

Kras

Glede na razmere – še zadovoljivo

Gospodarjenje v občinah Postojna in Ilirska Bistrica

Gospodarjenje postojnskega in ilirsko bistriškega gospodarstva v letu 1990 je pač bilo enkrat v znamenju ostre monetarne politike Markovičeve vlade, v drugi polovici leta pa se je ta ostrina »prelevila« v gospodarjenje po potrebah. Takšne razmere so se neposredno zrcalile v dejstvu, da je postojnsko gospodarstvo zabeležilo zmerno rast prihodka. Zmerno pač zato, ker je bila rast manjša od rasti cen. Značilno je, da so nasprotno temu stroški poslovanja in osebni dohodki rasti hitreje. Podobne značilnosti opazimo

tudi v poslovanju gospodarstva v občini Ilirska Bistrica. V Postojni so zabeležili 58 milijonov dinarjev izgube, za dober milijon več pa jo je bilo v gospodarstvu Ilirske Bistrice. V Postojni so izgubo »pridelali« v 19 podjetjih, v Ilirski Bistrici pa je izgubarjev bilo 13. Za obe občini seveda velja, da med izgubarji iz znanih razlogov najdemo največje izvoznike.

Omeniti velja še zasebna podjetja, ki so v letu 1990 tako v občini Postojna kot v občini Ilirska Bistrica praktično šele nastajala in ne pomenijo kakšne

večje gospodarske moči. Skupna značilnost je tudi, da se velika večina zasebnih podjetnikov v obeh občinah ukvarja predvsem s finančno tehničnimi storitvami in svetovanjem ter trgovino. Sklep je torej preprost: liberalnejši uvoz je vzpodbudil predvsem razraščanje zasebne trgovine, ki pa kot vemo ne prispeva bistveno k občinskim prihodkom, še manj pa žel k zmanjšanju števila brezposelnih v obeh občinah.

Branko Dobranič

Popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v republiki Sloveniji v letu 1991

Skupščina Republike Slovenije je v marcu 1990 sprejela Zakon o popisu prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v Republiki Sloveniji v letu 1991. Popis sodi v redni 10-letni cikel glede na določila in sklepe mednarodnih statističnih organizacij.

Izvršni svet SO Logatec je na svoji seji v začetku leta 1991 imenoval občinsko popisno komisijo. Občinska popisna komisija pripravi, organizira in izvede popis v občini.

Občina Logatec je razdeljena v 56 popisnih okolišev. Občinska popisna komisija je določila 6 občinskih inštruktorjev in 44 popisovalcev.

Popis bo trajal od 1. aprila do 15. aprila 1991. Podatki pa se bodo zbirali glede na stanje 31. marca 1991 ob 24. uri. Ta trenutek se imenuje »kritični trenutek popisa«.

Pri popisu prebivalcev so na popisnici tudi vprašanja, na katera je treba posebej opozoriti.

Ta vprašanja so:

- narodnostna pripadnost,
- veroizpoved,
- materni jezik in
- pogovorni jezik v družini in v okolju.

Po določilih zakona o popisu, popisovalec ali katerakoli druga oseba ne sme kakorkoli vplivati na izjavo osebe na ta vprašanja.

Vprašalnik za stanovanje in gospodinjstvo vsebuje nekatera osnovna vprašanja v zvezi s sta-

novanjem v katerem popisana oseba živi.

Osnovni podatki, ki naj bi jih s popisom pridobili, so:

- skupna površina stanovanj v m²,
- število sob v stanovanju,
- površina kuhinje v m²,
- ali je kopalnica in WC v stanovanju,
- način oskrbe z vodo, elektriko,
- način ogrevanja v zadnji kurilni sezoni,
- leto zgraditve stavbe.

Podatki o gospodinjstvu zajemajo tudi površino zemljišča v lasti članov gospodinjstva in sicer obdelovalna in neobdelovalna zemljišča in število živine.

Vprašalnik za kmečko gospodarstvo ima naslednja poglavja:

- zemljišče, ki ga gospodinjstvo zdaj uporablja,
- kmetijski stroji in prevozna sredstva,
- število sadnih dreves in vinskih trt,
- agrotehnika v letu 1990 in
- kmetijske stavbe in drugi objekti.

S popisom zbrani podatki so osnova številnim znanstvenim raziskovanjem in analizam pa tudi načrtovanjem bodočega razvoja.

Naj na koncu vse občane opozorimo, da se bodo zbrani podatki uporabljali samo v statistične namene in da je zajamčena tajnost podatkov.

Slavko Širca, dipl. oec.

Foto: Andrej Žigon

DRAGOTIN KETTE

pesnik

rodil se je l. 1876 na Premu nad Ilirsko Bistrico, kjer je na tamkajšnjem gradu njegov oče služboval kot učitelj. Komaj štirileten je Dragotin ostal brez matere, pri petnajstih letih pa je izgubil še očeta. Očetova smrt je bila zanj najhujši življenjski udarec, saj je ostal sam. Mačeha zanj ni skrbela, odvisen je bil od pomoči materinih sorodnikov, ki so živeli v Trnovem (Il. Bistrica). Sorodniki, ki so zanj skrbeli, so želeli, da bi postal duhovnik, zato so ga poslali v gimnazijo. Šolanje je začel v Ljubljani, toda zaradi neljubih zapletov ob

Neznani znani Notranjci

njegovem pesniškem udejstvanju je moral šolo sredi šeste gimnazije zapustiti. Več kot leto dni je nato živel v silni revščini v Ljubljani. Jeseni l. 1896 je odšel v Novo mesto, kjer je tudi končal gimnazijo. Po maturi je želel nadaljevati študij prava, predvsem pa ga je na Dunaj vlekla njegova literarna družina – prijatelja Ivan Cankar in Oton Župančič. Po opravljeni maturi l. 1898 je moral k vojakom v Trst, kjer bi moral ostati tri leta. Vendar je bil zaradi prevelikih naporov, obupa in jetike, kmalu odpuščen. Zatekel se je k svojem prijatelju Josipu Murnu v ljubljansko Cukrarno, kjer je 26. aprila 1899 umrl, star komaj triindvajset let.

Dragotin Kette za časa svojega življenja ni izdal nobene pesniške zbirke. Leto dni po njegovi smrti sta Fran Govekar in Anton Aškerc zbrala in uredila del njegove pesniške zapuščine ter jo izdala v zbirki Poezije. Literarni zgodovinarji domnevajo, da je to le manjši del pesnikove dediščine (tisti del, ki jo je imel s seboj pri vojakih v Trstu), precej njegovih del je ostalo pri sorodnikih v Trnovem, v Novem mestu, pa tudi pri njegovih prijateljih, ki jim je svoja dela pošiljal v oceno (predvsem pri Murnu, Cankarju in Župančiču). Danes so Kettejeva dela v veliki meri shranjena v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani, precej pa se jih je porazgubilo.

»... pesnikov se sploh ne da in se jih ne sme razlagati; če je poet razlage potreben, ne more biti mnogo prida.

Kar je v pesniku najimennitnejšega, se ne da prijeti, uživa se kakor duh cvetic. Tako je torej nepotrebno, da bi pravil posebej, zakaj se mi zdi ta ali ona pesem Kettejeva lepša od vseh drugih njegovih in lepša od vseh, kar so jih zapeli do danes slovenski poeti. Čisto nepotrebno je, da bi dokazoval, da v naši literaturi ni umotvorov, kakor so npr. Kettejeve pesmi V samotah, Zaprtá so njena okenca, Misli starca, Zašlo je žarko sonce, Meglica vso vas že pokrivala je, Tam zunaj je sneg, Jagned, Na trgu, Večer itd. V teh pesmih je vse edinstveno, dovršeno; ne da se ločiti oblika od vsebine in občutja; delujejo neposredno in celotno, s tisto sladko, nerazumljivo silo, kakor delujejo melanholični napevi belokranjskih narodnih pesmi... Ni mi bilo mogoče, da bi govoril o vseh pesmih Kettejevih in o vseh njih lepotah. Pisati bi moral o vsaki pesmi odstavek, in o vsakem sonetu poglavje. Tako nisem omenil posebej pesmi na Na molu San Carlo, sonetov Na izprehodu, Slovo in Spomin; a kdor je te umotvore čital, pozna njih vrednost. Govoril sem splošno, o vseh Kettejevih delih kot celotnem umotvoru; nepotrebno in brez pomena bi bilo, da bi brskal po posameznih kiticah ter opozarjal na bisere, ki jih vidi vsako oko, če je zmerno, da jih vidi. Ako tega ni zmerno, tedaj je boljše, da pusti Ketteja pri miru...«

To je le nekaj misli, ki jih je ob prvi obletnici Kettejeve smrti napisal njegov prijatelj Ivan Cankar.

Poimenski seznam oškodovancev, ki jih je prizadelo rudarjenje

I. STANOVANJSKE HIŠE-PRIVATNA LAST

1. Klemenčič Silvij, Platiševa 1 (rušenje dotrajanega objekta)	732.600 din
2. Mlakar Franc, Platiševa 3 (rušenje dotrajanega objekta)	1.053.000 din
3. Bončina Vika, Platiševa 5 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev ter krpanje ometov)	176.672 din
4. Kržišnik Jože, Platiševa 7 (rušenje dotrajanega objekta)	1.377.000 din
5. Štravs Silvij, Platiševa 9 (rušenje dotrajanega objekta)	1.579.500 din
6. Lazar Ivan, Platiševa 12 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev, sanacija temeljev ter krpanje ometov)	257.310 din
7. Cigale Bernard, Platiševa 16 (rušenje dotrajanega objekta)	288.000 din
8. Milost Alojzija, Platiševa 27 (rušenje dotrajanega objekta)	612.900 din
9. Majnik Franc, Platiševa 31 (izdelava horizontalnih vezi, sanacija temeljev, injektiranje zidov in temeljev, drenaža temeljev ter ureditev odvodnjavanja meteornih voda)	549.995 din
10. Lipušček Milena, Kosovelova 4 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok ter krpanje ometa)	85.370 din
11. Dremelj Beba, Kosovelova 15 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, podbetoniranje temeljev, krpanje ometov ter popravo okolice)	433.040
12. Jereb Mitja, Carl Jakoba 1 (rušenje dotrajanega objekta)	1.584.000 din
13. Slokar Natalija, Carl Jakoba 3 (rušenje dotrajanega objekta)	724.500 din
14. RZS, Carl Jakoba 5 (rušenje dotrajanega objekta)	567.000 din
15. Likar Marija, Carl Jakoba 11 (drenaža temeljev, horizontalne jeklene cevi, injektiranje razpok, krpanje ometov ter podbetoniranje temeljev)	143.605 din
16. Pelhan Franc, Carl Jakoba 7 (rušenje dotrajanega objekta)	1.188.000 din
17. Pelhan Franc, Carl Jakoba 7, gospodarsko poslopje (rušenje dotrajanega objekta)	64.800 din
18. Kacin Vinko, Carl Jakoba 10 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev, odvodnjavanje potoka ter krpanje ometov)	130.580 din
19. Vodno gospodarstvo – KS Idrija, Carl Jakoba (ureditev in kanaliziranje potoka, ureditev pregrad, drenaža bližnjega terena ter obnovitev mostov)	1.403.000 din
20. Smuk Albina in Komar Marija, Carl Jakoba 9 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev ter krpanje ometov)	118.016 din
21. Smuk Albina in Komar Marija, Carl Jakoba 9, gospodarsko poslopje (rušenje dotrajanega objekta)	97.875 din
22. Martini Plinio, Bazoviška 1 (injektiranje razpok ter krpanje ometov)	21.232 din
23. Lazar, Bazoviška 13 (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	311.420 din
24. Kermavnar Ingrid, Bazoviška 3 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, obnova opornih zidov in tlakov v okolici, ureditev odvodnjavanja okolice ter krpanje ometov)	277.200 din
25. Paglavc Marijan, Rožna 15 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	63.340 din
26. Paglavc Marijan, Rožna 22 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	59.480 din
27. Bogataj, Rožna 24 (injektiranje razpok ter krpanje ometov)	12.840
28. Jurman Jože in Henrik, Rožna 25 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	126.560 din
29. Tratnik Franc, Rožna 27 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	51.190 din
30. Didič Ivan in Mojca, Staneta Rozmana 39 (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	538.950 din
31. Koler Ivana in Simnovčič Marija, Vodnikova 6 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, izravnava tlakov ter krpanje ometov)	393.300
32. Jereb Franc, Vodnikova 5 (rušenje dotrajanega objekta)	1.053.000 din
33. Poljanšek Vika – RZS Idrija, Vodnikova (rušenje dotrajanega objekta)	293.760 din
34. Čerin Alojz, Vodnikova 16 (rušenje dotrajanega objekta)	1.587.600 din
35. Tušar Milka, Vodnikova 20 (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	116.460 din
36. Kumar Albin, Vodnikova 22 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev ter krpanje ometov)	115.920
37. Hvala Bernarda, Prešernova 3 (podbetoniranje temeljev, izdelava horizontalnih vezi, krpanje ometov ter injektiranje razpok)	272.176 din
38. Habe Olga, Prešernova 5 (podbetoniranje temeljev, izdelava horizontalnih vezi, krpanje ometov ter injektiranje razpok)	307.100 din
39. Polanc Bruno, Prešernova 7 (podbetoniranje temeljev, izdelava horizontalnih vezi, krpanje ometov ter injektiranje razpok)	266.976 din
40. Uršič Ivan, Prešernova 9 (podbetoniranje temeljev, izdelava horizontalnih vezi, krpanje ometov ter injektiranje razpok)	278.004 din
41. Kosmač Karel, Prešernova 10 (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje razpok, krpanje ometov, izdelava opornega zidu za objektom)	539.815 din
42. Klemenčič Marija in Avgust, Prešernova 12 (rušenje dotrajanega objekta)	1.321.920 din
43. Primožič Denis, Prešernova 16 (injektiranje razpok, ojačitev opornih zidov ter krpanje ometov)	44.520 din
44. Poljanec Ivan, Prešernova 13 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev, popravo kanalizacije ter krpanje ometov)	97.935 din
45. Troha Julijan, Prešernova 17 (rušenje dotrajanega objekta)	1.603.800 din
46. Crnobolja Viktor, Prešernova 15 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, ojačitev podpornega zidu, odvodnjavanje meteornih voda, ojačitev kletnega zidu ter krpanje ometov)	315.550 din
47. Poljanec Janko, Prešernova 18 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	112.400 din
48. Štefancič Marija, Prešernova (rušenje dotrajanega objekta)	172.800 din
49. Lapajne Stefanija, Prešernova 25 (rušenje dotrajanega objekta)	1.240.200
50. Puc Ivanka, Prešernova 27 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev, obnova opornih zidov, drenaža meteornih voda ter ureditev potoka ob objektu)	394.190 din
51. Kosmač Avgust, Prešernova 29 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	191.960 din
52. Kogovšek Erna in Ciril, Cankarjeva 13 (injektiranje razpok ter krpanje ometov)	17.260 din
53. Lazar Irena in Poženel Mirko, Cankarjeva 11 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, drenaža ter krpanje ometov)	55.095 din
54. Mrak Ivanka, Cankarjeva 3 (krpanje ometov)	14.892 din
55. Beričič Marijan, Cankarjeva 4 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje temeljev in zidov, podbetoniranje temeljev, drenaža meteornih voda ter krpanje ometov)	324.075 din
56. Velikajc Ignacij, Cankarjeva 5 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	45.440 din
57. Murovec Stanko, Cankarjeva 7 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje temeljev in zidov ter krpanje ometov)	127.980
58. Bogataj Ciril – starejši, Cankarjeva 6 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, podbetoniranje temeljev ter krpanje ometov)	255.560 din
59. Skvarča Marija, Cankarjeva 9 (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	315.550 din
60. Pišlar Ignacij – RZS Idrija, Cankarjeva 8 (rušenje dotrajanega objekta)	1.127.160 din
61. Mrak Ivanka – RZS Idrija, Cankarjeva 10 (rušenje dotrajanega objekta)	594.000 din

STANOVANJSKE HIŠE – ZASEBNIKI SKUPAJ 28.225.377 din

II. OPORNI ZIDOVI

1. Cankarjeva ulica, ob poti proti Smuku (rušenje dotrajanega in izdelava novega zidu, izdelava koritnice, popravo cestišča)	127.203 din
2. Prešernova ulica, na Zemlji (rušenje dotrajanega in izdelava novega zidu, izdelava koritnice, popravo cestišča)	464.100 din
3. Prešernova ulica, na Zemlji (injektiranje zidu, fugiranje stikov, izdelava armiranobetonskega krovnege venca, izdelava koritnice ter drenaža za zidom)	194.868 din
4. Prešernova ulica, na Zemlji (dobetoniranje novega armiranobetonskega zidu obloženega z naravnim kamnom, ureditev brežine ter izdelava cestne odbojne ograje)	345.600 din
5. Prešernova ulica, na Zemlji (rušenje dotrajanega in izdelava novega zidu, izdelava koritnice ter drenaža za zidom, humuniranje in zatravitev ter popravo cestišča)	188.545 din
6. Vodnikova ulica, Lenštat pod Rakami (čiščenje zidu, injektiranje razpok in fugiranje stikov, izdelava novega armiranobetonskega venca ter izvedba lahke ograje)	559.684 din
7. Vodnikova ulica, Lenštat (rušenje dotrajanega in izdelava novega zidu,	

novi koritnice, ureditev brežine ter cestišča)	483.644 din
8. Vodnikova – Prešernova ulica, Lenštat (rušenje dotrajanega in izdelava novega zidu, ureditev brežine in drenaža za zidom ter cestišča)	130.954 din
9. Vodnikova – Prešernova ulica, Lenštat (rušenje dotrajanega in izdelava novega zidu, ureditev drenaže in koritnice)	282.511 din
10. Vodnikova ulica, nad Mejco (dobetoniranje novega armiranobetonskega zidu ter ureditev brežine)	191.594 din
11. Prešernova ulica, nad avtobusno postajo (čiščenje obstoječega zidu, injektiranje z dobetoniranjem novega zidu obloženega z naravnim kamnom, fugiranje, ureditev koritnice ter cestišča)	2.792.530 din
12. Ulici Carl Jakoba, nad Prešernovo ulico pod Barbari (čiščenje obstoječega kamnitega zidu, injektiranje, fugiranje, izdelava novega armiranobetonskega venca in izdelava lahke ograje)	380.302 din
13. Ulica Staneta Rozmana, nad parkiriščem pod Barbari (čiščenje obstoječega kamnitega zidu, dobetoniranje novega armiranobetonskega zidu obloženega z naravnim kamnom ter izdelava lahke ograje)	821.860 din
14.15. Vodnikova ulica, za avtobusno postajo (čiščenje obstoječega kamnitega zidu, dobetoniranje novega armiranobetonskega zidu obloženega z naravnim kamnom, izdelava odbojne cestne ograje ter ureditev cestišča)	1.477.820 din
16.17. Vodnikova – Prešernova ulica, Lenštat (čiščenje obstoječega zidu in dobetoniranje novega armiranobetonskega zidu, ureditev brežine in zatravitev)	1.244.780 din
18. Vodnikova ulica – Lenštat (rušenje obstoječega kamnitega zidu, izdelava novega armiranobetonskega zidu, izdelava koritnice, ureditev brežine ter cestišča)	664.522 din
19. Vodnikova ulica – Lenštat, pot v Mejco (rušenje obstoječega zidu, izdelava novega armiranobetonskega zidu, izdelava koritnice, ureditev cestišča)	207.075 din
20. Ulica Staneta Rozmana (rušenje obstoječega kamnitega zidu, izdelava novega armiranobetonskega zidu obloženega z naravnim kamnom, humuniranje in zatravitev ter popravo cestišča)	1.098.821 din
21. Ulica Carl Jakoba, pod Barbari (čiščenje zidu, injektiranje razpok, figuriranje stikov, izvedba novega armiranobetonskega venca ter izdelava lahke ograje)	330.634 din
22. Ulica Staneta Rozmana, pri bloku št. 9–13 (rušenje obstoječega kamnitega zidu, izdelava novega kamnitega zidu, izdelava lahke ograje ter obnovitev pločnika)	323.363 din
23. Ulica Carl Jakoba, pod Komunalno (čiščenje zidu, dobetoniranje novega armiranobetonskega zidu obloženega z naravnim kamnom, izdelava cestne odbojne ograje, ureditev koritnice ter cestišča)	1.119.812 din
24. Ulica Carl Jakoba, pod Komunalno (čiščenje obstoječega zidu, injektiranje razpok ter izdelava novega armiranobetonskega venca)	25.370 din
25. Kosovelova ulica, v potoku Nikova (rušenje obstoječega kamnitega zidu in izdelava novega armiranobetonskega zidu obloženega z naravnim kamnom, izdelava cestne odbojne ograje, ureditev potoka Nikova ter cestišča)	1.551.810 din
26. Platiševa ulica (rušenje obstoječega zidu, izdelava novega armiranobetonskega zidu, izdelava lahke ograje, izdelava koritnice ter ureditev cestišča)	236.432 din
27. Platiševa ulica (rušenje obstoječega zidu, izdelava novega armiranobetonskega zidu, humuniranje in zatravitev ter ureditev cestišča)	131.206 din
28. Platiševa ulica (rušenje obstoječega zidu, izdelava novega armiranobetonskega zidu, izdelava koritnice, humuniranje in zatravitev ter ureditev cestišča)	305.341 din

OPORNI ZIDOVI SKUPAJ 15.680.358 din

III. VODOVODNO OMREŽJE

1. Vodovodno omrežje od jaška pri hiši Cankarjeva ulica št. 1 do hiše Prešernova 25 – cesta mimo trafo postaje pri Čerinovžu)	448.400 din
2. Vodovodno omrežje od hidranta pred jaškom Delo v Prešernovi ulici po dvorišču jaška Delo	106.600 din
3. Vodovodno omrežje od jaška pri hiši Cankarjeva 1 po Cankarjevi ulici do rezervoarja Kalvin	609.600 din
4. Vodovodno omrežje od rezervoarja Kalvin do potrošnikov v Cankarjevi ulici	213.200 din
5. Vodovodno omrežje od jaška pri hiši Cankarjeva 1 po Prešernovi ulici proti avtobusni postaji do hiše Prešernova št. 12	282.100 din
6. Vodovodno omrežje od hiše v Prešernovi ulici št. 12 po Prešernovi ulici mimo hiše št. 3 do jaška v Vodnikovi ulici	227.500 din
7. Vodovodno omrežje od jaška v Vodnikovi ulici pri avtobusnih garažah do hidranta pri bloku Vodnikova ulica št. 14	154.800 din
8. Vodovodno omrežje od jaška v Vodnikovi ulici pri avtobusnih garažah do jaška na zelenici pri kiosku Tobak pred športnim centrom v ulici Staneta Rozmana	212.400 din
9. Vodovodno omrežje od jaška na zelenici pri kiosku Tobak pred športnim centrom do ulice Staneta Rozmana	22.800 din
10. Vodovodno omrežje po cesti Staneta Rozmana od blagovnice Mercator do jaška pri mostu čez potok Nikava ter po Kosovelovi ulici do hidranta pod novim opornim zidom	1.502.200 din
11. Vodovodno omrežje po Kosovelovi ulici od hidranta pod novim opornim zidom do hiše Kosovelova ulica št. 27	1.537.000 din
12. Vodovodno omrežje od hidranta v Kosovelovi ulici pri hiši št. 3 – Antonov rov do dvorišča Komunalne Idrije v ulici Carl Jakoba	183.300 din
13. Vodovodno omrežje iz Kosovelove ulice od hiše št. 17 do Platiševe ulice hiša št. 2	58.800 din
14. Nepredvidena dela na vodovodnih objektih in omrežju (objekti in omrežja, ki niso bistveno poškodovana) 20 % vrednosti postavk od 1. do 13.	1.111.740 din

VODOVODNO OMREŽJE SKUPAJ 6.670.440 din

IV. KANALIZACIJSKO OMREŽJE

1. Kanalizacijsko omrežje od Cankarjeve ulice št. 6, 9 ter Prešernove ulice št. 14 in 16 do pokrite grape na zelenici pri hiši Prešernova ulica št. 10	513.000 din
2. Kanalizacijsko omrežje iz Prešernove ulice – hiše št. 3, 5, 7, 9 do Vodnikove ulice ter iztoka v reko Idrijco	280.500 din
3. Kanalizacijsko omrežje iz Vodnikove ulice – garaže SAP do priključitve na glavno kanalizacijsko omrežje v ulici Staneta Rozmana – pri blagovnici Mercator	325.500 din
4. Kanalizacijsko omrežje po ulici Staneta Rozmana od blagovnice Mercator do mostu čez potok Nikova pri gostilni Soča	998.400 din
5. Kanalizacijsko omrežje po potoku Nikova od Kosovelove ulice hiša št. 4 do vodnega rova – pri bloku ulica Staneta Rozmana 15–19	1.584.000 din
6. Nepredvidena dela na kanalizacijskem omrežju (omrežje, ki ni bistveno poškodovano) 20 % vrednosti postavk od 1. do 5	740.000 din

KANALIZACIJSKO OMREŽJE SKUPAJ 4.441.400 din

V. CESTE

1. Asfaltacija Cankarjeve ulice – preplastitev obstoječega asfalta z grobim in finim asfaltbetonom (cesta od hiše Cankarjeva ulica št. 1 do hiše Cankarjeva ulica št. 9 ter odcep do hiše Prešernova ulica št. 14)	425.250 din
2. Asfaltacija Prešernove ulice – preplastitev obstoječega asfalta z grobim in finim asfaltbetonom (na posameznih mestih rušenje obstoječega asfalta ter pripravo nove podlage cestišča) (od križišča Prešernove ulice z ulico Staneta Rozmana do trafo postaje v Prešernovi ulici na cesti na Čerinovše)	2.200.000 din
3. Asfaltacija Vodnikove ulice – preplastitev obstoječega asfalta z grobim in finim asfaltbetonom (cesta od križišča Vodnikove ulice z ulico Staneta Rozmana do elektrarne na Lenštat)	884.250 din
4. Asfaltacija ulice Staneta Rozmana – preplastitev obstoječega asfalta z grobim in finim asfaltbetonom (na posameznih odsekih rušenje obstoječega asfalta ter pripravo nove podlage cestišča) (od blagovnice Mercator do mostu čez potok Nikova pri gostilni Soča)	1.078.000 din
5. Asfaltacija Kosovelove ulice – preplastitev obstoječega asfalta z grobim in finim asfaltbetonom (na posameznih odsekih rušenje obstoječega asfalta ter pripravo nove podlage cestišča) od križišča Kosovelove ulice z ulico	

Staneta Rozmana do hiše Kosovelova ulica št. 27 oz. do bloka v ulici H. Freyerja št. 4)	1.293.600 din
6. Asfaltacija ulice Carl Jakoba – preplastitev obstoječega asfalta z grobim in finim asfaltbetonom (od križišča ulice Carl Jakoba in Kosovelove ulice pri Antonovem robu do vhoda na dvorišče Komunalne Idrije)	204.750 din

CESTE SKUPAJ 6.085.850 din

VI. PARKIRIŠČA

1. Ureditev parkirišča pri avtobusni postaji	189.000 din
2. Ureditev parkirišča v ulici Staneta Rozmana – pod Barbari	652.000 din
3. Ureditev parkirišča v Kosovelovi ulici – pri Lipuščku	51.750 din

PARKIRIŠČA SKUPAJ: 892.750 din

VII. PLOČNIKI

1. Pločnik iz Prešernove ulice okoli avtobusne postaje do Vodnikove ulice (rušenje dotrajanega pločnika ter ureditev novega)	247.500 din
2. Pločnik v ulici Staneta Rozmana – ob zelenici pri športnem centru iz Vodnikove ulice do ulice Staneta Rozmana (rušenje dotrajanega pločnika in ureditev novega)	93.000 din
3. Pločnik v ulici Staneta Rozmana – od blagovnice Mercator do mostu čez potok Nikova pri gostilni Soča (rušenje dotrajanega pločnika in ureditev novega)	763.000 din

PLOČNIKI SKUPAJ: 1.103.500 din

VIII. DRUŽBENI OBJEKTI

1. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Kosovelova 3 – Antonijev rov (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, obnova opornih zidov ter obnova tlakov okolice)	101.600 din
2. Komunalna Idrija, Carl Jakoba 4 – skladišni prostori (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	85.480 din
3. Komunalna Idrija, Carl Jakoba 4 – poslovno proizvodni objekt (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, krpanje ometov, sanacija opornih zidov ter tlakov)	333.140 din
4. Komunalna Idrija, Carl Jakoba 4 – delavnice (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, sanacija opornih zidov in tlakov, krpanje ometov)	410.840 din
5. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Staneta Rozmana 3 – stara pošta (izdelava dodatnih horizontalnih vezi, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	129.660 din
6. Kolektor Idrija, Staneta Rozmana 5 – za staro pošto (rušenje dotrajanega objekta)	450.000 din
7. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Staneta Rozmana 9–13 (injektiranje zidov, krpanje ometov, popravo pločnika)	413.720 din
8. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Staneta Rozmana 15–19 (sanacija JV vogala stavbe, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	375.804 din
9. Mercator-Idrija, Staneta Rozmana 25 – blagovnica (injektiranje zidov ter krpanje ometov)	66.376 din
10. Temeljna telesna kulturna skupnost Idrije, Staneta Rozmana 12 športni center (injektiranje razpok, krpanje ometov, popravo kanalizacije in tlakov)	643.596 din
11. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Rožna 5–7a (sanacija temeljev, injektiranje zidov ter popravo ometov)	3.574.602 din
12. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Rožna 10a–10c (injektiranje zidov ter krpanje ometov)	201.276 din
13. Kolektor Idrije, Rožna 18 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, krpanje ometov ter obnova tlakov okolice)	115.486 din
14. RZS Idrija, Bazoviška ulica – jašek Borba (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	815.520 din
15. Dom učencev Nikolaj Pimat, ulica IX. Korpusa (injektiranje zidov, podbetoniranje temeljev, popravo tlakov in kanalizacije, izdelava drenaže ter krpanje ometov)	1.757.156 din
16. Integral SAP Ljubljana, Vodnikova 2 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, popravo kanalizacije in asfaltnih površin ter krpanje ometov)	1.291.830 din
17. Integral SAP Ljubljana, Vodnikova 4 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, popravo tlakov in kanalizacije ter krpanje ometov)	506.500 din
18. Temeljna telesna kulturna skupnost Idrije, Vodnikova ulica – športno igrišče (izdelava novega igrišča)	1.721.250 din
19. Stanovanjsko gospodarstvo Idrije, Vodnikova 14 (izdelava horizontalnih vezi, obnova opornih zidov, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	132.980 din
20. Soške elektrarne Nova Gorica, Vodnikova ulica, hidroelektrarna s strojnico (popravo predelanih sten, tlakov ter ureditev okolice)	120.908 din
21. Soške elektrarne Nova Gorica, Vodnikova ulica, tlačni cevovod (zamenjava tlačnega cevovoda)	702.000 din
22. RZS Idrija – Mestni muzej Idrije, Kamšt v Meji (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, fugiranje kamnitih zidov, obnovitev kamnitih nosilnih sten)	241.268 din
23. Soške elektrarne Nova Gorica, Vodnikova ulica, vodovodni kanal – Rake (sanacija kanala z utrditvijo terena in ureditvijo okolice)	7.552.500 din
24. RZS Idrija, Prešernova ulica – Olimp (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev ter krpanje ometov)	111.360 din
25. RZS Idrija, Prešernova ulica – kompresorska postaja (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	652.720 din
26. RZS Idrija, Prešernova ulica – reševalna postaja (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, sanacija dimnika, popravo tlakov ter krpanje ometa)	332.245 din
27. Elektro Primorska, Prešernova 23 (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, podbetoniranje temeljev, krpanje ometov)	470.080 din
28. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – kovačija (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov in temeljev, krpanje ometov ter popravo strehe)	244.792 din
29. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – pomožni objekti (rušenje dotrajanega objekta)	430.200 din
30. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – trafo postaja (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje razpok, popravo tlakov ter krpanje ometov)	102.300 din
31. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – upravna stavba (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, popravo kanalizacije in tlakov ter krpanje ometov)	523.766 din
32. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – izvozna stavba (delno rušenje objekta, izdelava horizontalnih vezi, izdelava novega ostrešja, injektiranje zidov, podbetoniranje temeljev ter krpanje ometov)	1.700.000 din
33. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – stara obratna zgradba (rušenje dotrajanega objekta)	175.500 din
34. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – garderobe (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov, popravo temeljev, tlakov, kanalizacije ter krpanje ometov)	1.557.362 din
35. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – strojnica (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, popravo tlakov ter krpanje ometov)	206.080 din
36. RZS Idrija, Prešernova ulica, jašek Delo – prizivnica in lamparna (izdelava horizontalnih vezi, podbetoniranje temeljev, injektiranje razpok ter krpanje ometov)	551.400 din
37. RZS Idrija, Ulica Carl Jakoba, Barbare (izdelava horizontalnih vezi, injektiranje zidov ter krpanje ometov)	32.770 din

DRUŽBENI OBJEKTI SKUPAJ 32.648.283 din

IX. NEPREDVIDENA DELA

(objekti, ki niso bistveno poškodovani, vendar jih v celoti ocenjujemo z 8 % od vrednosti postavk 4/I.–4/VIII.)

7.659.837 din

NEPREDVIDENA DELA SKUPAJ 7.659.837 din

Idrija, 20. 3. 1991

MEHKI ALI TRDI TURIZEM?

Cerknica se bo začela prodajati?

To, da Cerkničani ne vejo, ali bi sploh razvijali turizem in če ga bi, kakšnega, še zmeraj ni nič novega. Znano je, da so že pred stoletjem cerkniški občani odločno rekli »ne«, ko so zagovorniki napredka in razvoja navijali za železnico. Obveljala je konzervativna odločitev, zato morajo hoditi Cerkničani danes na vlak na Rakek. Kaj pa to v resnici pomeni za jezero – po katerem so v začetku stoletja še puhali parniki in turistom, ki so si zaželeli eksotične avanture, razkrivali jezerske skrivnosti?

Jezero, kakršno je danes, najbrž ne bi bilo več, če bi bila Cerknica, po zaslugi železnice, srednje veliko, precej zasvinjano, lesno-predelovalno in z drugačno smrdljivo in umazano industrijo zapacano zaledno mesto, ki bi zaradi ugodne lege in še ugodnejših transportnih poti oskrbovalo centralno Slovenijo. Vse odplake bi šle – tako kot današnji, le da bi jih bilo neprimerno več – naravnost v Cerkniško jezero (ali enega od številnih pritokov, kar pomeni isto) in edinstveni kotiček, kjer je narava ohranila svoj ritem in svoje zakone, bi bil že opustošen in komajda živ.

Ker se to zaradi »konzervativnosti«
tedanjih Cerkničanov ni zgodilo, je jezero danes živo.

Jasno, ni več deviško in nedotaknjeno, a zaenkrat je večino svojih živalskih in rastlinskih vrst sposobno z lastnimi obrambnimi mehanizmi ohranjati v ravnovesju. Tako bi

lahko ostalo še dolgo, če ne bi bilo ljudi. Ker pa konec koncev tudi avtorica pripada tej in ne kakšni ribji vrsti, je treba z optimizmom ugotoviti, da bomo tudi ljudje še kakšno desetletje (upajmo!) na tem planetu in v tej dolini. Naj to pomeni, da je treba jezero obsoditi na počasno »umiranje na obroke«
(če si za neideološke namene sposodimo vsestranski naslov Igorja Torkarja)? Ne.

Pametni ljudje – kot pametni kmetje – ravnajo tako, da za sabo ne požigajo. Ali: ovce ti najbolj služijo, če jih strižeš in ne, če jih kolješ. S pametnim, previdnim in mogoče celo malo bolj obotavljivim kot ognjevitim ravnanjem lahko Cerkniško jezero hkrati ohranimo še za dolge rodove – in z njim zaslužimo še kak dinar. Toda treba se je odločiti, kaj bi radi. Nemogoče je jezero – po sicer optimistični in prepričljivi razlagi predsednika cerkniškega IS, Petra Hribarja – hkrati varovati, vendar pa ga na nek »soft«
način pomoliti pred nos »kupcem«.

Kaj to pomeni? Gospodu Hribarju je sicer jezero seveda všeč, trezno pa ugotavlja: »Jezero ni več takšno, kot je bilo – in nikoli ne bo!«
Zagovarja dve varianti: ali naj ustrezno telo (republika) jezero zaščiti kot krajinski park in seveda za to tudi nekaj da! – ali pa naj se (fanatični) zaljubljeni v jezero sprijaznijo s tem, da ga bo treba začeti majčkeno prodajati. Če ne, je treba prebivalcem ponuditi kakšno drugo rešitev!

Na videz modro. A vendar ostaja nekaj nedoslednosti. Pr-

vič: tako kot je nemogoče (in docela nerealno) od device v javni hiši pričakovati, da bo ostala devica in hkrati zaslužila, je nemogoče verjeti, da bo jezero ostalo, kakršno je zdaj, če bi ga le rahlo prostituirali. Rahlo prostituiranje pomeni: ob jezeru (gospod Hribar trdi, izven 50-metrskega pasu, z izjemo »Cirila«) se lahko postavljajo turistično zanimivi objekti; avtomobile se spusti na jezero – če plačajo; polke in valčki, ozvočeni z jakotjo japonske tehnologije pri »Cirilu«, ne motijo – nasprotno, po Hribarjevo celo pozivljajo prijetne popoldneve ob jezeru.

Z denarjem, ki ga bo Cerknica zaslužila s takšnim »ne tič-ne miš«
jezerskim turizmom, si ne bo opomogel nihče, niti tisti prebivalci, na katere misli gospod Hribar.

Zanimivejša in dolgoročno privlačnejša, tudi za petične turiste (znanstveni tabori, prirodoslovne ekskurzije in podobno) pa je varianta, ki jo je gospod Hribar prav tako omenjal: ponuditi tisto, kar imamo. To je: lepa narava, zdravilna zelišča (seveda tudi tega zmanjka), jahanje... Ob takšnem turizmu pa bi jezero čisto dobro shajalo, če bi obstajal odlok o popolni prepovedi prometa za vsa vozila (razen za kolesa) čez jezero, z lokali in drugimi turističnimi objekti, skritimi za obrežno grmovje na vaški strani Dolenjega jezera in kakšno dobro gostilno, pa prijetno turistično sobo v Cerknici.

Danica Petrovič

Foto: L. Vukelič

Vranja jama

V Notranjskem časopisu je bila na zadnji strani slika Vranje jame, v njej pa ledeni stalagmiti. Ta jama leži ob robu Planiškega polja, kjer je še več znanih jam in brezen, vendar je pa ta zanimiva zaradi posebnih pogojev, ki so v jami in oblikujejo vitke kijaste ledene stalagmite. Odkod je ta jama dobila ime Vranja jama? Najbrž je ga dobila v davni preteklosti.

Tudi na Cerkniškem jezeru, pod pobočji Javornika, imamo jama z imenom Vranja jama. Vendar ime najbrž ni čisto pravo – v njej prezimuje na tisoče žab, plavčkov, ki se spomladi vrnejo v jezerske vode na drst, na jesen pa zopet prezimovat v Vranjo jama. Sredi marca se množično dvignejo na drst, v novo življenje v jezerske vode, kjer so brez skrbi in varne pred lovci-žabarji.

Ta jama bi se pravzaprav morala imenovati Žabja jama. Najbrž pa so jo poimenovali že naši predniki, ki še niso poznali slastnih žabjih krakov. Žabe plavčki se zadržujejo samo v tem predelu Cerkniškega jezera. Ker so začeli žabarji množično loviti te žabe, je občina Cerknica z odlokom št. 12/72 v Uradnem listu prepovedala loviti vse žabe v marcu in aprilu, v času drstenja, v drugih mesecih pa jih je mogoče loviti samo z dovoljenjem in sicer samo do 50 komadov, drugače je lovec kaznovan. Motiv je biološko ravnotežje jezera, kajti komarjev je na milijone, uničujejo ga pa žabe, po drugi strani pa bi brez regljanja ostala nema tudi pomlad, če bi žabe na jezeru zdecimalizirali.

Zdaj pa še o logiki, po kateri se Vranja jama imenuje Vranja namesto Žabja. Kriva je siva vrana, ki je tudi roparica. Vsako pomlad, ko se žabe vračajo v je-

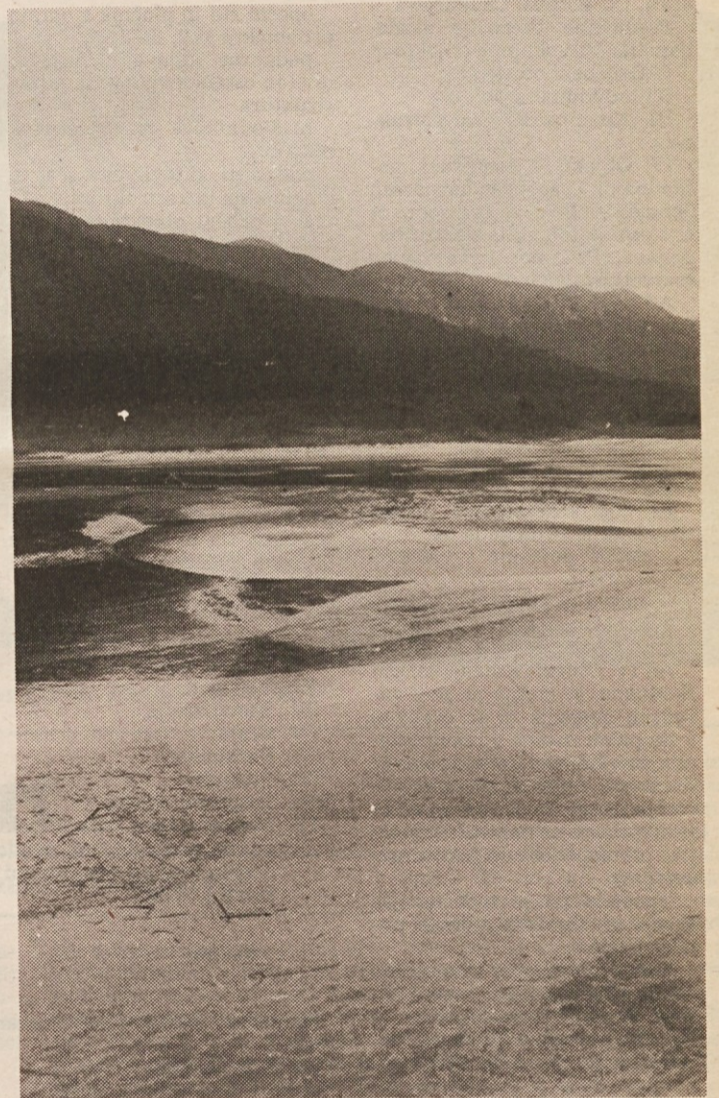

Foto: L. Vukelič

zerske vode, se sive vrane-roparice zberejo v jate in napadajo ter lovijo za hrano te žabe, plavčke. Naši predniki, obrežni prebivalci jezera so to opazili in

jama poimenovali po tem svojem opažanju.

Lepo bi bilo, če bi bila slikana tudi naša jama.

Lojze Mikše iz Cerknice

SNEŽNIK

Največji angleški park

Foto: L. Vukelič

Iz prejšnjega nadaljevanja: V času, ko je na Snežniku prebival zadnji lastnik, princ Herman, po parku ni bila dovoljena niti vožnja s kolesom.

Danes je drugače: redki obiskovalci, ki bi radi med sprehodom po parku vsaj za nekaj časa pozabili na tempo današnjega življenja, se morajo – posebej v poletnih mesecih – stalno umikati avtomobilom, ki pririnejo prav do najdrobnejših lepih kotičkov parka. O motoristih sploh ni treba izgubljati besed; sprehajalne in jahalne poti po mili volji uporabljajo za svoj kros poligon. Nam bo uspelo spremeniti miselnost mladih in starejših obiskovalcev snežniškega kompleksa, da ga bodo začeli ceniti v tolikšni meri, da bi se bili pripravljene odpovedati »udobju«
ter svoja vozila parkirati na koncu vasi Kozarišče in v zimskem času z drsalkami čez ramo peš oditi do drsališča za gradom? Bi videli ob soju plamenic ali svetilk stopiti peš skozi drevored na tako vabljivo polharsko noč – ali pa bodo po-

mendrana trava in razorane zelenice še kar naprej dokazovale, da je tisočglava množica parkovne zelenice spet izkoristila za svoja parkirišča? Ustreznim občinskim službam se očitno zdi to zanemarljiva težavica – če ji je sploh vredno reči težavica? (V civiliziranem svetu, kamor recimo sodi tudi Anglija, je mogoče na ogromnih zelenicah v parkih sredi Londona ležati, če pa bi si kdo drznil peljati čez travo samo po enem kolesu, bi Angleži zrušili vlado, če brezvestnež ne bi bil kaznovan z nekaj sto funti – po naše, nekaj tisoč dinarji; morda bi kazalo razmisliti, da bi na tak način polnili prazne občinske blagajne tudi pri nas.)

Sploh pa si je treba izprašati vest, ali množične prireditve sodijo v graščinski kompleks. Če bo že prevladalo mnenje, da je najprimernejši prostor za celonočno rajanje nekaj tisočglave množice grajski park, bom kot predstavnik zelenih storil vse, da se preprečijo dejanja, ki imajo škodljive posledice za ob-

čutljiv parkovni prostor, za škodo pa bo seveda materialno odgovarjal prireditelj.

Dokaz, da se z vztrajnostjo marsikaj doseže, so tudi koncerti Princese Ane, ko vsi obiskovalci parkirajo avtomobile na »nogometnem igrišču«
in se potem peš ali s konjsko vprego odpravijo v soju plamenic do gradu. Pri organiziranju prihodnjih prireditev v gradu moramo najti primeren parkirišče že v vasi Kozarišče, sprehod do gradu pa primerno popestriti.

Med drugim že obstajajo načrti, da bi sedanjo cesto, ki povezuje vas Kozarišče z Leskovo dolino, preusmerili, tako da bi ves transport lesa iz snežniških gozdov zaobšel grajski kompleks. Sedanji promet moti obiskovalce grajskega parka, še bolj moteč pa je zaradi škode, ki jo prizadene parkovnim drevesom, cesta pa zaradi rednega napipavanja postaja vse višja in širša in na debelo prekriva koreninski sistem dreves – kar prav gotovo na drevje ne deluje blagodejno.

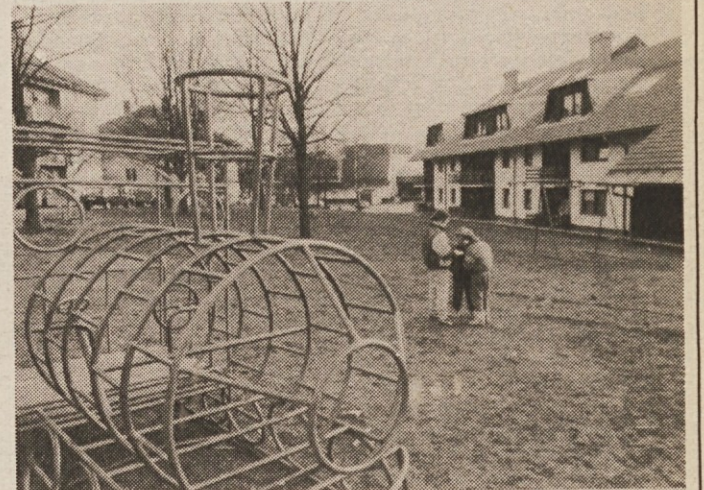
Janez Kandare

Očiščeno otroško igrišče

Čeprav novinarjem radi pripisujejo najbolj podle namene – v glavnem tisti, ki se kdaj najdejo v kakšni neprijetni zvezi s kakšnim neprijetnim dogodkom – ima pisana beseda kdaj pa kdaj tudi zdravilno moč. Tako se je zgodilo v Cerknici.

Opisali smo – in pokazali še z Ljubotovo sliko – kako nemanen je prostor, kjer bi moral biti lep park z otroškimi igriščem.

No, parka še zmeraj ni, toda že dan po izidu časopisa se je kadilo kar iz nekaj kupov pobrnega papirja in drugih drobnih odpadkov, pa ne samo tisti dan – tudi naslednje dneve, dokler nam prizorišča ni zakrtil ta nepotrebni spomladanski sneg. Že res, da so papirčke pridno pobirali otroci, razkurili pa so se gotovo starejši, češ, zdaj nas pa že po časopisih vlačijo. Upamo, da

bo tudi občina primaknila svoje dinarčke in prikupen prostorček med bivalnimi bloki zasejala

s travo... Pa kakšno cvetlico in klop – in bo park!

(D. P.)

Foto: L. Vukelič

Poročilo o škodi zaradi rudarjenja v Idriji

RUDNIŠKE RANE

Na osnovi sklepa SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI IDRIJA smo izdelali predmetno oceno škode, kot posledica rudarjenja RŽS Idrija in s tem povezanimi vplivi premikov terena na območju mesta Idrija. Področje, ki ga obravnava elaborat obsega naslednje ulice: Staneta Rozmana, Carla Jakoba, Vodnikova, Prešernova, Kosovelov, H. Freyerja, Trg Svobode, Rožna ulica, Platiševa ulica, Bazoviška ulica, IX. korpus, Cankarjeva.

Predmetna ocena je razdeljena na štiri skupine objektov:

- I. Družbeni objekti
- II. Individualni objekti
- III. Komunalna infrastruktura
- IV. Objekti z manjšimi poškodbami, ki so izven navedenih območij – ulic in so ocenjeni kot 4. skupina (objekti, elektro napeljava, PTT napeljava, javna razsvetljava)

Ad I. Družbeni objekti so razdeljeni na stanovanjske objekte, poslovne, industrijske in mešane poslovno stanovanjske.

Ad II. Individualni objekti so razdeljeni na stanovanjske objekte, mešane poslovno stanovanjske in gospodarska poslopja.

Ad III. Komunalna infrastruktura je razdeljena na:

- cestne površine s pločniki in parkirišči,
- oporni in podporni zidovi,
- kanalizacija,
- vodovod.

Ad IV. Objekti z manjšimi poškodbami, ki mejijo na prej navedena območja in so ocenjeni v skupnem znesku v rekapitulaciji: sem štejemo individualne in družbene objekte objekte območja Gregorčičeve ulice, elektonapeljave na naštetih območjih, ptt napeljave in javno razsvetlavo.

Upošteta pa je tudi manjša škoda na obrežnih zidovih potoka Nikove.

Ocena Obravnava tromesečno stanje v času januar – marc 1991 brez že saniranih objektov in delnega povračila škode s strani RŽS Idrija. Na RŽS tudi ugotavljajo, da se je premikanje te-

rena delno že umirilo in s tem tudi povečevanje nastajanja škode, kar potrjujejo tudi geodetske meritve. Da bi se lahko načrtno pristopilo k odpravljanju posledic škode smo to razvrstili po ogroženosti območij in objektih:

a) Ulica S. Rozmana: objekt št. 15, 17, 19 pri katerem je nujno potrebno sanirati JZ vogal in nosilni steber s kotlovnico, oporni zid in pločnik z ograjo pri objektu št 9, 11, 13, podporne zidove ob glavni ulici in ostala komunalna infrastruktura,

b) Vodnikova in Prešernova ulica: podporni zidovi, cestišča in komunalna infrastruktura,

c) družbeni objekti last rudnika RŽS v Prešernovi ulici, posebno objekti jaška Delo, d) razdelilna trafo postaja 35/10 KV v Prešernovi ulici, ki je bila že delno sanirana, vendar je locirana na plazovitem terenu, kar predstavlja veliko nevarnost za idrijsko gospodarstvo. K temu spadajo tudi bližnji stebri daljnovidov.

e) Sanacija dovodnega kanala »Rake« za HE Mesto, ki je razpokan, do meje kjer voda izpira temeljna tla in s tem povzroča posledke samega kanala kot tudi

Rekapitulacija škode:

I. Stanovanjske hiše	28.225.377 din
II. Oporni zidovi	15.680.358 din
III. Vodovod	6.670.440 din
IV. Kanalizacija	4.441.400 din
V. Ceste	6.085.850 din
VI. Parkirišča	892.750 din
VII. Pločniki	1.103.500 din
VIII. Družbeni objekti	32.648.283 din
IX. Nepredvidena dela (objekti, ki niso bistveno poškodovani, vendar jih v celoti ocenjujemo z 8 odstotki od vrednosti postavk I.–VIII.)	7.659.837 din
Skupaj	103.407.795 din (11.489.755 DEM)

Poimenski seznam poškodovanih objektov objavljamo na ... strani.
Idrija, 30. 3. 1991

Krajevna skupnost Idrija

namakanje plazovitega zemljišča.

f) Ostali družbeni objekti od Komunale, žage v Barbarah, Avtobusne postaje z garažami, stanovanjski objekti.

g) Individualni objekti v ulici C. Jakoba, Platiševi, Prešernovi, Vodnikovi itd.

h) Nujna ureditev vseh hudo-urniških voda na plazovitem območju Pronta, Prešernove ulice, Čerinovša in Smukovša.

Navedena področja ogroženosti oz. sanacije zahtevajo predhodne geomehanske raziskave in projektno obdelavo sanacije posameznih objektov.

Komisija se je odločila za naslednji pristop pri ocenjevanju škode:

a) izvedli smo terenski ogled objektov, popis škode, izmere z ustrezno fotodokumentacijo karakterističnih objektov,

b) škodo smo grupirali v več cenovnih razredov, glede na stopnjo zahtevnosti sanacije, dostop, višino objektov ipd. in ugotavljanja ekonomske upravičenosti sanacije oz. rušenja objektov z nadomestnimi objekti na drugih ustreznih lokacijah.

Pri objektih, ki so predlagani za rušenje smo upoštevali stroške rušenja oz. odstranitve, amortizacijo objekta z vzdrževanjem in ta znesek predlagali v drugo nadomestno lokacijo,

c) Ker je ocena izdelana na podlagi presoje sanacij za posamezne objekte, lahko pri sanaciji zahtevnejših objektov pride do določenega odstopanja, kar bo razvidno šele ob projektni obdelavi. Smatramo, da je takih objektov razmeroma malo (RŽS objekti, oporni zidovi) tako, da večjih odstopanj ne bi smelo biti.

Da bi ocena imala trajnejšo vrednost smo se odločili, da vse zneske prikažemo v DEM po tečaju 1. 3. 1991, 1 DEM = 9 DIN.

Sanacija škode, kot posledica rudarjenja, RŽS s spremljajočimi vplivi bo zahtevala velika sredstva in stalno angažiranje širše družbene skupnosti, posebno mesta Idrija. Predlagamo, da se takoj pristopi k saniranju najbolj ogroženih objektov, sestavi stalna strokovna ekipa, ki bo skrbelo za kontinuirano odpravo posledic, od zbiranja sredstev, investicijsko tehnične dokumentacije do dokončne sanacije.

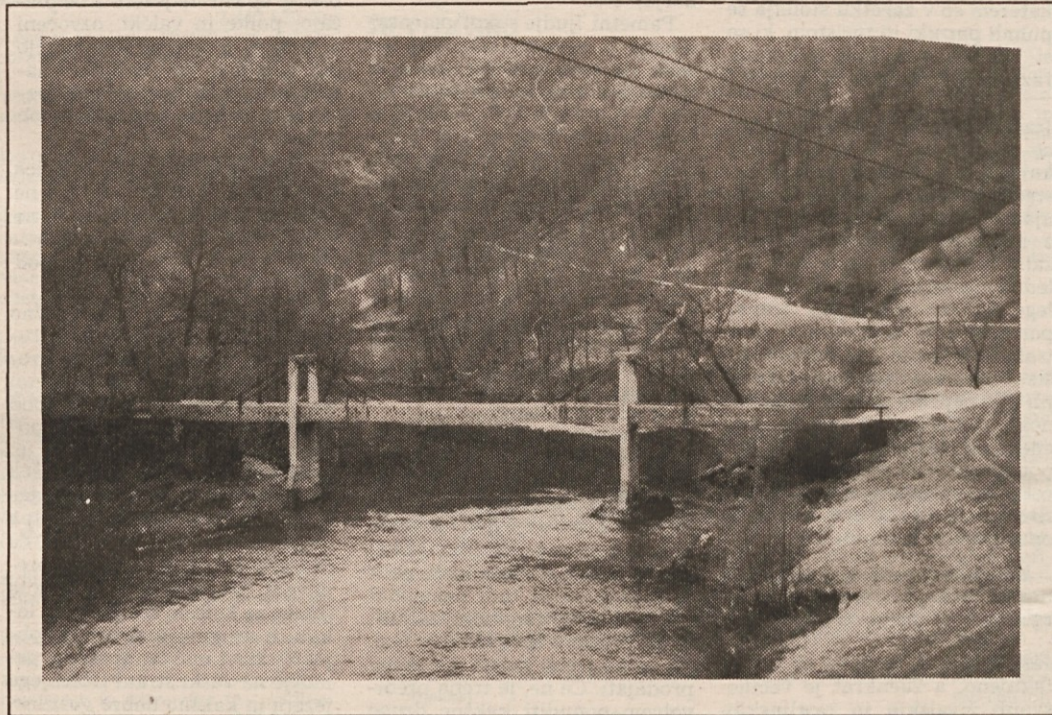
Doklej še povezana oba bregova

Krajani krajevne skupnosti Straža so po več letih le dočakali nov most čez Idrijco. Neštete ure prostovoljnega dela so naposled rodile sadove in pri vasi Reka povezale oba bregova. Vendar se tukaj zgodba o novem mostu šele začena. Maja lani je namreč občinska gradbena inšpekcija prepovedala gradnjo skoraj

betonskega mostu, ki naj bi zamenjal starega, dotrajanega. No in, da nesreča ne bi počivala, novozgrajeni most ni kljuboval rodile sadove in pri vasi Reka povezale oba bregova. Vendar se tukaj zgodba o novem mostu šele začena. Maja lani je namreč občinska gradbena inšpekcija prepovedala gradnjo skoraj

celo iz leta 1986.

Problem je seveda zašel tudi v delegatske klopi občinske skupščine kjer so ne samo največ, temveč tudi edini povzdignili glas idrijski Demosovci. Od pristojnih organov so zahtevali poročilo o uporabnosti in poškodbah mostu in takojšnje ukrepanje, odgovornost nadzor-

končanega mostu, saj je bil objekt grajen brez gradbenega dovoljenja. Prejšnji občinski izvršni svet in veljaki takratnih političnih organizacij so to seveda vedeli, se strinjali in podprli gradnjo novega mostu. Krajani prizadete krajevne skupnosti pa so omenjenim verjeli na besedo, še posebej ker je prihajal denar in material za gradnjo

žena tudi življenja ljudi, ki se vozijo čezenj. Na zapisano so krajani opozorili pristojne občinske službe, ki pa kot kaže niso ukrenile ničesar, saj pred vstopom na most ni niti opozorilnega znaka. Da bi bila ironija popolna je šele prejšnji mesec prispela lokacijska dokumentacija z datumom iz lanskega decembra in posamezni dokumenti

nih organov gradnje, pojasnilo prejšnjega izvršnega sveta in opredelitev njihove odgovornosti.

Pri tem pa odločno odklanjajo kakršenkoli nastajajoči scenarij o podtikanju krivde prizadetim prebivalcem krajevne skupnosti Reka-Straža

(Foto: F. Semrl)

Galerija idrijske čipke

Pred časom je Idrija, po svetu znana predvsem po živem srebru in čipkah obogatila turistično ponudbo. Na osrednjem mestnem trgu so odprli prodajno galerijo čipk, izdelkov bogate več kot 300 let stare kljeklarske tradicije.

Studio Koder naj bi v galeriji ohranjal in negoval idrijsko čipko, kot zvrst domače obrti, ki je pojem izredno natančnega dela, bogastva vzorcev in lepote. Studio naj bi hkrati še svetoval uporabo čipke v dekorativnem tekstilu, prtih, posteljnini, svetilih in drugem.

Seveda pa ne manjka razstav in prodaja del idrijskih slikarjev; Rafka Terpina, Rudija Skočirja, Jurija Pfeiferja in Nandeta Rupnika, vezanih na idrijsko izročilo: čipkarstvo, rudarstvo in značilno arhitekturo

(R. Ferjan, foto: S. Rančov)

Dogaja se...

Ljubljanski IMP je obvestil predstavnike idrijske občine, da bo začetek prihodnjega meseca, ko potече najemna pogodba odprodal počitniški dom na Vojskem. Vseh 25 podjetij se je namreč odločilo, da odprodajo tovrstne objekte z obrati družbene prehrane in obratnimi ambulantami vred, tistim, ki imajo poseben tržni interes. Dom na Vojskem s 50 ležišči, večnamensko dvorano in zemljiščem je po uradnih cenitvah vreden 7 milijonov dinarjev, idrijska IMP-jeva tovarna inštalacijske opreme, ki ima med številnimi lastniki večinski delež pa je pripravljena zanj odšteti le 2 milijona dinarjev. Zato bodo objekt prihodnji mesec prodali na licitaciji. Upajamo, da bo novi lastnik ohranil njegovo dosedanje namembnost, da bodo dom odprli čimprej in da ga ne bo doletela enaka usoda kot se je to že v šestdesetih letih zgodilo s pošto in kaže, da se bo po odhodu župnika letos že s šolo.

*

Območna organizacija Socialistične stranke v Idriji je pripravila okroglo mizo na temo »Kakšna bo občina v prihodnje«, oziroma o lokalni samoupravi v novi ustavni ureditvi. Razpravljali so besedovali predvsem o tem kako lahko Cerkljani ustanovijo svojo občino, kaj s premoženjem sedanje občine, kaj s sedanjimi krajevnimi skupnostmi, kam po potne liste, osebne izkaznice, gradbena in druga dovoljenja in kam naj bi po novem sodili: v goriško, notranjsko, tolimsko ali morda v idrijsko regijo? Z razmišljanji so na okrogli mizi sodelovali člani ustavne komisije in predsednica Odbora za lokalno samoupravo Skupščine Slovenije Darja Lavtižar-Bebler, sekretar Odbora za lokalno samoupravo mag. Stane Vljaj.

*

Republiški izvršni svet pritožbi idrijske gimnazije Jurija Vega glede ukinitve kovinarske usmeritve ni ugodil. Na seji predsedstva občinske skupščine so sklep republiške vlade že obravnavali in se načelno dogovorili,

da bo idrijska gimnazija prihodnje šolsko leto še ohranila omenjeni oddelek. Zato bodo objavili lokalni razpis za tovrstno izobraževanje mladih, saj se zanj zanimajo tudi v nekaterih idrijskih delovnih organizacijah. Veliko mladih, ki bi sicer trkali na vrata firm ali Zavoda za zaposlovanje, pa bo z nadaljnim šolanjem dobilo prepotrebno, pa čeprav minimalno izobrazbo.

*

V Idriji so pripravili zanimiv večer, ki je minil v znamenju dveh jubilejev: 10 letnice izhajanja Zirovskega občasnika in 35 letnice Idrijskih razgledov. Urednika revij Miha Naglič in dr. Jože Čar sta predstavila reviji, ki združujeta veliko avtorjev in sta doslej priobčili več tisoč prispevkov. Ne gre samo za zanimivo branje, temveč pomemben vir črpanja podatkov iz raznorodnih poglobljenih študij, ki zadevajo najrazličnejša področja. Beseda je tekla tudi o skupnih projektih in sodelovanju. Uvod v slednje naj bi bila idrijski in zirovski večer.

Kronika tedna

Konec prejšnjega tedna se je v nočnih urah na mestni ulici za Gradom zgodila prometna nesreča, v kateri sta bili dve osebi težje, ena pa lažje ranjena. Voznik S. I. je vozil avtomobil, last Kompas Hertza iz Ljubljane, vinjen in brez voznškega dovoljenja ter zapeljal v skupino ljudi. Omenjenega občana so

možje postave lani in letos že osemkrat prijavi sodniku za prekrške zaradi vožnje brez voznškega dovoljenja. Na idrijskih cestah so se ob tej priložnosti še tri prometne nesreče z manjšo gnotno škodo in brez ponesrečencev.

Več kot na avtomobilih je bilo škode v nekaterih žepih. V Godoviču so okradli vse, ki

na vasi kaj veljajo: učiteljico, župnika in njegovo kuharico. Oskubili so jih kar za 30 tisočakov. Prizanesli niso niti gozdarjem. V Čekovniku so jim zmaknili smerno kolo žičnice za spravilo lesa. Ker pa so dnevi in noči še vedno hladne, so si tatici prisvojili tudi tri puloverje v idrijski trgovini Mirjam. Otroci v Kanomlji so se grelji drugače. Zakurili so travo, tako da je bilo vroče še krajanom, ki so še pred prihodom gasilcev uspeli pogasiti blizu hektar požganega travnika.

Zapleti s smetiščem

Nedaleč od slovensko-hrvaške meje, blizu kraja Jelšane, leži komunalno odlagališče bistrške občine. Kot je videti po dogodkih zadnje seje občinske skupščine, spet postaja aktualno in polni časopisne stolpe (Delo, PN). Za kaj pravzaprav gre?

Za razumevanje nesporazumov, ki nastajajo med KS Jelšane in ostalimi bistrškimi občinami, je potrebno spremljati vse zaplete, ki se pojavljajo že kakšno desetletje nazaj. Odlagališče je uredilo Komunalno gradbeno podjetje Komunala v letih 79-81. Tedanji vodilni v občini so ugotavljali, da »se bo količina odpadkov zaradi razvoja povečevala in da je v občini potrebno zagotoviti določen urejen prostor za odlaganje komunalnih odpadkov.«

V letih 82-84 je zaradi odlagališča prišlo do škandala, ki je zelo odmeval v slovenskih in hrvaških javnih glasilih (to je bila ena prvih ekoloških afer nasploh). Ugotovili so, da več slovenskih in hrvaških podjetij nekontrolirano in nezakonito odlaga strupene, posebne industrijske odpadke (organska topila, fenole, razna olja, itd). Po ocenah institucij naj bi odložili okoli 980 ton raznih industrijskih odpadkov. V javnosti je završalo, še posebej v Reki in Opatici (območje odlagališča je vodobirno območje za Kvarner), uveden je bil sodni postopek proti vzdrževalcu odlagališča.

Po vseh teh zapletih je vodnogospodarska inspekcija zahtevala od Komunale, da odlagališče najprej legalizira ter primerno uredi, z zidom okoli, mrežo ter poostreno čuvajško službo. To so tudi storili. Lokalni dovoljenje so dobili 1. 8. 1986, uredili so pristop k odlagališču, uvedli čuvajško službo. Leta so minevala, afera je utonila v po-

zabo in spet se je začelo zaradi malomarnosti na deponijo odlagati vse mogoče.

Lani se je zadeva ponovno aktualizirala. Krajanje Jelšan so vzkipele, kajti smrad in dim s smetišča se je čutil povsod okoli. 19. 10. 90 so na zboru krajanov sprejeli sklep, da se do 31. 12. 90 dovoli uporaba zemljišča za deponijo in da se v tem času uredi nova lokacija, v nasprotnem primeru bodo fizično preprečili dovoz odpadkov na deponijo. Od IS so zahtevali tudi nadomestilo za povzročeno škodo. IS jim je dodelil 180.000 din iz sredstev komunalnega dinarja. Seveda v dveh mesecih ureditev nove lokacije za deponijo ni bila možna in na naslednjem zboru krajanov, 28. 12. 90, so sklenili, da se podaljša rok za uporabo odlagališča do 31. 12. 91 pod naslednjimi pogoji:

- 30.000 DEM v dinarski protivrednosti za povzročeno škodo
- do 31. 12. 91 naj se plačuje mesečna odškodnina v višini 10.000 DEM

- uvede naj se 24-urna čuvajška služba ter strog nadzor odlaganja

- da se v roku enega leta napelje v Jelšanah vodovod

- da se vsem lastnikom parcel v okolici zemljišča povrne škoda.

IS je o vsem tem razpravljala. Predlogi za odškodnino so se mu zdeli precej visoki, sicer pa naj bi dokončno odločitev o odškodnini sprejela občinska skupščina na svoji naslednji seji.

Na seji 28. 12. 91 je bil poslanec predstavljen predlog o višini odškodnine KS Jelšane in sicer v višini 5000 DEM v dinarski protivrednosti. Ta sredstva bi se dobila iz prispevka za odvoz komunalnih odpadkov (povečal naj bi se za 97 odstotkov). O predlogu se ni kaj preveč raz-

pravljalo, bil je sprejet, proti sta bila le poslanci KS Il. Bistrice. Ker se seja ni končala, so jo nadaljevali še 8. 3., kjer pa se je situacija popolnoma obrnila. Bistrški poslanci niso mogli sprejeti plačevanja še enkrat večjega prispevka za odvoz smeti (v občini ga plačuje samo KS Bistrice) zaradi odškodnine KS Jelšane. V bližini Bistrice je odlagališče industrijskih odpadkov (Globovnik, katerega smrdljivi sloves je znan daleč okoli) in oni bi lahko ravno tako zahtevali odškodnino. Smetišče v Jelšanah lokacijsko dovoljenje ima. Po mučni razpravi je skupščina sprejela moratorij na sklep o odškodnini in zahtevah KS Jelšane. Zadeva se je šele sedaj zapletla. IS je postavljen pred dilemo: Kaj sedaj?

Vsekakor pa bo moral izhajati iz naslednjih dejstev:

- Il. Bistrice potrebuje moderno in urejeno odlagališče odpadkov;

- Jelšanska deponija se po ugotovitvah Geološkega zavoda nahaja na povsem neprimernem mestu, potrebno jo je delno sanirati in zapreti;

- po analizah, narejenih v 1. 86 in 87 (izdelala sta jih Univerzitetni zavod za zdravstveno in socialno varstvo Ljubljana in Zavod za socialno medicino in higieno Koper), so izcedne vode onesnažene malo nad dovoljeno, vendar daleč pod kritično mejo

- Komunalno gradbeno podjetje zagotavlja, da je možno do konca leta delno sanirati jelšansko in urediti novo odlagališče komunalnih odpadkov v občini.

Razplet te zgodbe bi moral biti tak, da bi ustrezal vsem občanom in dokončno uredil odlaganje smeti v občini. Kako bo, pa bomo videli.

tekst: MS
foto: MG

Ustanovitev kluba študentov

Pri študentih so se stvari končno premaknile. V petek, 15. 3. so se bistrški študentje zbrali na ustanovni skupščini Kluba študentov. Prisotnih je bilo štiriinšestdeset bodočih izobraženec. Izbrali so desetletsko predsedstvo, ki naj bi uresničevalo vse njihove pobude in zamisli. Enoglasno so za predsednico izvolili Ester Mršnik, študentko likovne pedagogike. Popyrašali smo jo o programu dela kluba.

»Klub bistrških študentov ima dolgoletno tradicijo svojega delovanja. Ustanovljen je bil predvsem zaradi povezave študentov iz našega kraja v Ljubljani. Pred leti so se organizirala različna družabna srečanja in sodelovanja z ostalimi študentskimi organizacijami na različnih področjih. Iz objektivnih vzrokov je delovanje kluba pred dvema leti ugasnilo. Po mnenju nas prisotnih je sedaj pravi trenutek, da se vse aktivnosti začnejo znova. Osnovne smernice našega dela, ki jih bo predsedstvo konkretnije dodelalo, bi bile naslednje:

- Obnovitev in začetek klubskih dejavnosti v Ljubljani, v kleti četrtega bloka Študentskega naselja. Tam imamo klubski prostor, v katerega so prejšnje generacije vložile precej truda. Želeli bi ga spet odpreti, pomemben je zaradi odvijanja družabnih srečanj študentov v Ljubljani in zaradi financiranja dela Kluba. Nenazadnje, v teh težkih časih, ko so štipendije majhne ali pa jih sploh ni, je delo v Klubu lahko pomemben finančni vir dohodkov za vsakega študenta.

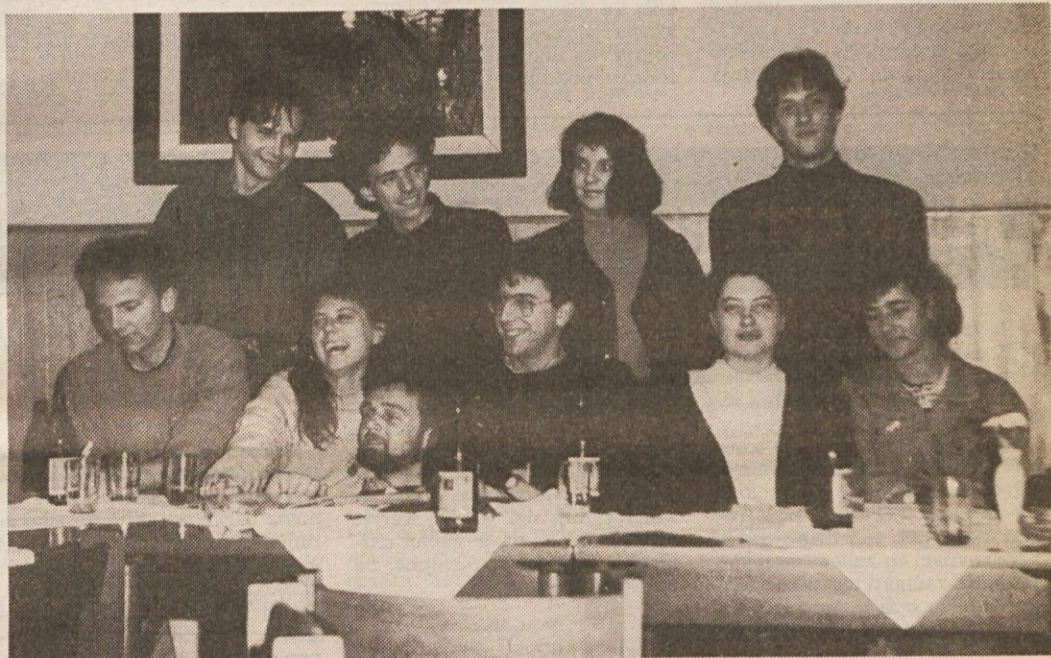
- Vse naše aktivnosti bodo potekale v sodelovanju z domačim krajem. To sodelovanje bo obsegalo različna področja, npr. zbirali bomo vse seminarske in diplomske naloge ter jih usklajevali z bistrškimi potrebami. Skušali bomo doseči, da bodo v teh nalogah študentje obravnavali bistrško problematiko in vse ostalo, kar bi bilo za Bistrico koristno. Sodelovanje bo potekalo tudi na kulturnem področju, poskusili bomo navzven prezentirati različne aktivnosti,

ki jih v Il. Bistrici organizirata MKNŽ in ZKO. Delovali bomo tudi v okvirih Mladinskega sveta Il. Bistrice. Ta bo povezoval različne interese in dejavnosti mladih na področju izobraževanja, zaposlovanja, kulturnih in športnih dejavnosti. Pri tem bo Klub študentov eden od pridruženih članov Mladinskega sveta.

- Kar se tiče financiranja in dotoka sredstev za te aktivnosti, ki jih načrtujemo, smo mnenja, da bi nam del sredstev lahko prispevala Skupščina občine, navsezadnje smo del inteligence te občine in če za nas ne bodo nič naredili tudi mi nimamo interesa sodelovati z domačim krajem. Ostala sredstva pa bi dobili iz prihodkov klubskega prostora v Ljubljani.

Seveda, vse to so le osnovne zamisli o delovanju, v naslednjem tednu si bomo v predsedstvu razdelili delo in naloge, ki nas čakajo.«

tekst: MS
foto: MG

Predsedstvo kluba študentov Ilirske Bistrice. foto: M. G.

Rock raport

... dvojni »rocking menu« za izbirčne...

Petek, 15. 3., v MKNŽ standard, dva benda, kot ponavadi: Revolver, Zagrebčani in Strelnikoff, Celjani. Poslušalcev okoli sto (opaziti je, da se je število obiskovalcev ustalilo).

REVOLVER, so še zelo mladi, sedemnajstletniki. V bistvu igrajo glasbo starejših generacij, toda nekaj tiči v njih. Mladost in glasba »sixties«, privlačna mešanica, ki je vse prisotne spravila pred oder. »Kako, da igrate takšno glasbo«, sem jih vprašal, »je to zaradi mode, ki trenutno vlada, ali kaj drugega?«

»Ja, vse se je začelo pred več

kot dvajsetimi leti, ko je moj oče gledal Hendrixa v živo«, mi pripoveduje Jordan Bičanič, kitarist. »Preposlušal sem vse očetove plošče in s to glasbo sem praktično odraščal.« Lepo, da se fantje vračajo h koreninam. Če bodo vztrajni, bodo še veliko dosegli. Upajmo, da jih ne bo umčila kakšna vojska, kot veliko ostalih mladih in obetavnih skupin.

STRELNIKOFF, Celjani. Vasja in Sergej pojeta; Robi, sax in Franek na kitari. Delujejo že dobri dve leti in pol. Izhajajo iz hard cora, imajo specifičen glas-

beni izraz, brez bobnarja in basista. Vasja pravi, da ritem mašina nikoli ne zakaže, nobenih problemov ni z njo (ne krega se z ostalimi člani benda, ne pije, itd.). Tu so bili že predlani, ostali so nam v slabem spominu, koncert je bil totalna katastrofa, vse jim je crkavalo. Sedaj pa pravi - sus. Vse je štimalo, zvok, scena, vokali... Zelo dobro in zelo glasno. Njihovo priredbo Dead Kennedy's »Too drunk to fuck« je treba slišati. Obvezno.

Skratka; dva benda, dva različna stila. Mirne duše, brez krivde v sebi lahko trdimo: TO JE rock'n'roll. In gremo očiščeni spat. Mimogrede, to je deseti rock raport, torej naš prvi jubilej, s fotografom ga ne bova proslavljala, ker na žalost iz te moke ni kruha.

tekst: MS
foto: MG

Tatre v Brkinih:

Uspešno usposabljanje teritorialcev

V Tatrah na Brkinih je v teh dneh izredno živahno, saj intenzivno poteka redno letno usposabljanje enot Teritorialne

obrambe. Kot smo jih oni dan obiskali smo na usposabljanju našli pripadnike enot občinskega štaba iz Ilirske Bistrice.

Fantje so nadvse resno vzeli petdnevno usposabljanje. V tem času so po besedah Janeza Rutarja, načelnika za operativno učne zadeve občinskega štaba TO Ilirska Bistrica, izvedli vrsto taktičnih in drugih vaj.

»Izvajali smo redno letno splošno usposabljanje naših enot. Moramo se malce pohvaliti. Naši fantje so zelo dobro opravili vse postavljene naloge; še zlasti pa so dobro streljali, saj smo kot celote dosegli oceno prav dobro«, nam je ponosno povedal Janez Rutar. Ob kratkem obisku na Tatrah smo se lahko prepričali, da so pripadniki ilirskobistrške enote TO stvari vzeli kar zares, vendar to ni motilo sproščenega vzdušja in šegavosti v kratkih uricah oddiha. Vse kaže, da bodo Tatre na Brkinih postale nekakšen nov center za usposabljanje, saj so ilirskobistrške teritorialce v teh dneh nadomestili pripadniki enot postojnskega štaba TO.

NAROČILNICA ZA ČASOPIS

DA, ŽELIM POSTATI NAROČNIK NOTRANJSKEGA ČASOPISA

Ime in priimek: _____

Ulica, hišna številka: _____

Poštna številka, kraj: _____

Naročnino bom poravnal, ko mi boste poslali položnico.

Datum: _____ Podpis naročnika: _____

(Naročnina je trimesečna in znaša s popustom 130 din).

Revolver, oživljanje šestdesetih

Kmetje bodo sami sadili smrečice

Od 19. marca ni več Temeljne organizacije kooperantov logaškega gozdnega gospodarstva

S sklepom gospodarskega sodišča v Ljubljani je stekel likvidacijski postopek sedmih temeljnih organizacij kooperantov ljubljanskega Gozdnega gospodarstva, med njimi tudi za TOK Logatec. Kaj to pomeni za gospodarjenje z gozdovi v bodoče in kajpak ne manj pomembno – kaj pomeni to za 27 zaposlenih?

Odgovorimo najprej na drugo vprašanje. Bodoča organiziranost strokovnega značaja bo v Logatcu še vedno potrebovala vsaj 4 strokovnjake za revirje Logatec, Hotedršica, Rovte in Žiri. Ostali bodo na seznamu zavoda za zaposlovanje, od teh gre eden v pokoj. Likvidacijski postopek bo trajal najbrž vsaj 2 meseca in v tem času ne bodo seveda odpustili nikogar.

Iz tega sledi, da takomenuvani državni sektor ostaja še naprej, zasebni pa je prepuščen lastni iniciativi. To pomeni, da strokovno svetovanje in deloma tudi ukrepanje s strani profesionalnih gozdarjev ostaja tudi za naprej, mnogo pomembnih opravil v gozdu in zanj pa je naloženih lastnikom gozdov samim. Torej, lastniki gozdov bodo pač sami skrbeli za pogozdovanje, gradnjo vlak in splošno urejenost gozda. Tudi gradnja

gozdnih cest se ne bo več mogla financirati iz prodaje lesa, kot je bilo to v preteklosti. Prav tu pa je verjetno treba izraziti določeno skrb za vzdrževanje in življenje gozda, saj nismo vsi ljudje enako zainteresirani za obnovo in v osnutku zakona o gozdovih bo treba tudi kaj spremeniti. Gozdarji se menda trudijo, da bi slovenska skupščina upoštevala njihovo mnenje. Bomo videli, če bodo uspeli.

V tem »vmesnem obdobju« gozdarji kontrolirajo edino gozd, torej še vedno preprečujejo črno sečnjo. O črni prodaji pa zdaj ne moremo govoriti, saj kmet lahko proda komur hoče. V osnutku zakona o gozdovih je predvideno, da bo moral vsak lastnik, ki bo hotel sekati, to prijaviti, nato bo čakal mesec dni na odgovor strokovne službe in če v tem času tega odgovora ne bo dobil, bo lahko sekal sam. Kaj to pomeni za kupce, tudi za našo lesno industrijo? V osnovnem pomenju je ta način sprostitve prodaje lesa, strokovno delo, vsaj po osnutku zakona, pa bo lahko vprašljivo, saj mnogi lastniki gozdov v Logatcu niti ne vedo, kje ga imajo, pa naj se to sliši še tako neverjetno. Strokovna služba, ki v Logatcu ostaja, bo obdržala tudi odkup lesa, če bodo kmetje hoteli goz-

darjem prodajati, kupec, na primer lesna industrija, bo ta les še vedno lahko tukaj dobil. Če pa bo hotel kupiti pri zasebniku, mora najprej urediti svojo registracijo, da bo ta nakup lahko zakonsko opravljen. Logaško gozdno gospodarstvo je do zdaj zadovoljevalo približno polovico potreb lesne industrije po hlohovini, predvsem in izključno iglavcev. Čas bo pokazal, če bo po vseh zakonskih spremembah tako ostalo tudi v prihodnje.

Strokovna služba gozdarstva torej ostaja še naprej. Od poletja naprej predvidevajo, da bo nekdanji ljubljanski GG postal podjetje, ki bo po svojih izpostavitvah strokovno skrbelo za gozd. So pa to velike spremembe, katerih vrednost se ne bo pokazala tako kmalu. In vsiljuje se ugotovitev, da bo strokovnjak – gozdar največkrat prišel v gozd že po storjenem dejanju. Vemo pa, koliko časa potrebuje gozd za svojo naravno obnovo, oziroma za popravilo škode, ki se lahko povzroči.

Ta zapis moramo žal končati z besedami: čas bo pokazal, ali so bila vsa ta ravnanja pravilna, pokazal pa bo tudi, kaj smo gozdu storili dobrega in slabega.

KRAS

Avtobusna postaja – kdaj če sploh kdaj?

Časi furmanov in njihovih obcestnih postajališč, ob vsaki večji, tudi boljši gostilni, so že davno minili... Tudi obdobje neprekinjenega »kačastega« prometa skozi Logatec, Vrhniko, Postojno in vse tja do morja (predvsem v poletnih mesecih) je samo še spomin. Vse to je nekako utonilo v pozabo, vendar so nakateri stvari kljub temu ostale skorajda nespremenjene.

Slednje velja predvsem za zadnja desetletja, odkar je gostišče Krpan in z njim avtobusna postaja, postalo to kar je danes. Krpan se spreminja, postaja pa ostaja ista. Na istem mestu, kot nekakšen »ne vem kako« pomemben »prometni spomenik«. Ha, ha! Seveda je to spomenik, pa še kakšen, nekaj metrov asfalta z bolj ali manj vidnimi oznakami, s tako ozkim pasom za postajališče potnikov, da ima človek občutek, ko gleda ob konicah vrvež drenjajočih, da stoji najmanj na centralni postaji v Londonu. Čakalnica? Te niti v sanjah ne moreš pričakovati, še posebej, če ne poznaš »lokalne postaje«. Ob dežju, snegu, soncu in vetru je to nadstrešek gostišča Krpan. Ta pa je po svoje tudi posebnost, saj služi tudi potnikom, ki čakajo na avtobuse za smeri Idrija, Cerknica, Postojna. Posebnost se izkaže v vsej svoji nevarnosti, takrat ko potniki v strahu pred »pobegom avtobusa« tekajo od Krpana preko ceste, ki je le redkokdaj povsem prazna in varna za prečkanje.

Podobno se dogaja vsak dan tudi na drugi strani pri Tollazziju. Vzemimo primer – ko pripeljejo naenkrat trije avtobusi iz ljubljanske smeri, recimo ob 14h, 15h, 16h ali 17h, se

preko ceste usuje prava reka ljudi, ki si tako ali drugače, z več ali manj sreče, utirajo pot med vozili na cesti. Če sprašujete, kje je tu skrb za varnost, je odgovor preprost – te enostavno ni!

Včasih pa je tako čakanje na željeni avtobus le preveč dolgo trajno. Veter, dež in sneg so prehudini in takrat prevzamejo vlogo čakalnice bife in vhod v restavracijo Krpan ter bife Mercator pri Tollazziju. Potnik se malo ogreje, ko pa naroči kavo, čaj ali kakšno drugo pijačo, pripelje nenadoma avtobus in naročeno ostane na mizi ali šanku, potnik na vso naglico odhiti in včasih pozabi plačati. Dvomim, da so gostinci takih potnikov in nasploh čakajočih na avtobus posebej veseli. Kdo ve? Ne gre pozabiti na cirkuse okrog obračanja žirovskega avtobusa. Ta mora, če hoče nadaljevati vožnjo, obrniti avtobus na edinem parkirišču v Logatcu pri Krpanu, ki je

včasih tako nabito polno, da so komentariji šoferja in sprevodnika »zabeljeni« tudi s kakšno kletvico. Sušljanja in govorice o tem, da nova avtobusna postaja bo, se je v teh letih nabralo precej, tudi lokacij za njeno postavitve je več kot preveč... to pa je tudi vse, kar je oprejemljivega!

Verjetno o nujnosti izgradnje postaje ni nikakršnega dvoma, dokazov za njeno izgradnjo je nešteto – le, da se žal stvari ne premaknejo z mrtve točke. Pa bi se morale. Vem, da bo marsikdo rekel ni denarja itd., itd., toda ta izgovor poznamo že od nekdanj, saj so rezultati dobro vidni. Logatec kot pomembno prometno križišče ima skoraj tako veliko avtobusno postajo, kot je postaja mestnega prometa na Viču v Ljubljani! Mislim, da ni treba ničesar več dodati k temu.

Mitr

Malo črnega Logatca

Na travniku v Blekovi vasi je P. K. zakuril travo zaradi dodatnega pognojavanja. Bilo je vetrovno in ogenj bi se kmalu razširil v gozd. Prišli so gasilci, vendar je P. K. s pomočjo sosedov požar že lokaliziral. Nepravilno zažiganje je velikokrat povzročitelj nevarnih požarov. Naj velja kot opozorilo, da se v vetrovnem in suhem vremenu NE SME zažigati travnikov, niti kuriti blizu njih in gozdov!

*

Na Lomu 2 je do zdaj neznan storilec vlomil v passat poljskega državljana, sicer na delu v Italiji, in mu odnesel jopič, denarnico z 900 DEM in milijonom lir, dokumente, med njimi tudi delovno vizo, in darila.

*

Na Kalcah so živahni fntje hoteli obiskati dekle. Oče mladenke je poklical na pomoč logaške čuvarje reda in miru, medtem pa so vasovalci že pobegnili. Vasovanje torej ni povsod dobrodošlo!

*

Na priključku avtoceste se je zgodila lažja prometna nesreča. Starejša kolesarka P. G. je s priključka zavijala levo na Jačko, ni nakazala smeri in za

njo vozeči osebni avto LJ 602-210 jo je podrl. P. G. si je pri tem zlomila roko. Sicer je bilo v preteklem tednu na območju Logatca četvero lažjih prometnih nesreč. Med njimi tudi rahlo poškodovano vozilo logaškega župana, ki mu je za njim vozeči R4 zadel zadnji del vozila. Ker je bilo že slišati, da je župan najmanj v bolnišnici, povejmo, da ni pretrpel niti strahu.

*

V preteklem tednu je potekala enodnevna akcija kontrole hitrosti vozil na celotnem območju Logatca. Trideset voznikov so denarno kaznovali, največ prav v drevoredu, kjer se je v preteklosti zgodilo največ smrtnih prometnih nesreč. En motorist je vozil celo 111 km/h. Izročili so ga sodniku za prekrške.

*

Na parkirišču Tovarniške ceste je tri dni stal parkiran avtobus iz Imotskega. Logaški policaji so spraševali v Zagreb, če morda vedo kaj o njem, vendar niso vedeli nič. Potem so ga delavci cestnega podjetja odpeljali, medtem pa je prišlo sporočilo iz Zagreba, da je bil avtobus ukraden. Prišel je predstavnik podjetja in ga odpeljal. Avtobus je ponoči poškodoval tudi oglasno tablo Kolarjevih na Vrt-

narski poti, ko je skrivnostno zavijal v Logatec.

*

Poškodovana je bila tudi tabla Napoleonov drevored. Vanjo se je zaletel še neugotovljiv R4 rumene barve, ki ga je do zdaj še tudi neznan golf rdeče barve kot vlečna služba odpeljal neznan kam. Udarec je bil tako silovit, da so v bližini table po travi ležali deli menjalnika. Sklepamo lahko, da je morda vrglo celo motor iz avtomobila.

*

Logaški policaji so intervenirali na Prešernovi, kjer je moški J. K. pretepal K. H., s katero živi v skupnem gospodinjstvu. Kljub temu, da so ga opozorili, naj ne uporablja več pesti, jih ni ubogal. Zato so ga odpeljali za en dan v Ljubljano na hladno. Prvi primer aretacije v letu 1991 v Logatcu!

*

Na Kalcah se je že tretjič zgodil vlom v tovornjak, tokrat last Avtoprevoza Tolmin. Neznane je odrgal vzvratno in stransko ogledalo. Kaj neki bo z njima, le 2500 dinarjev škode je povzročil.

KRAS + PM

Nakup goriva je lahko tudi prijeten

Marsikomu izmed nas se je že zgodilo, da je ostal na cesti brez goriva in to ne vedno po lastni krivdi, saj je mreža bencinskih črpalk na nekaterih območjih po Sloveniji preredka, da bi zagotavljala voznikom ustrezno oskrbo. Še posebno dragocene pa so bencinske črpalke predvsem v krajih, ki so nekoliko oddaljeni od večjih središč, če pa povrhu vsega ležijo še na kmetijskih območjih, to domačinom pomeni še toliko več, saj za nemoteno delo s kmetijsko mehanizacijo vselej potrebujejo dovolj goriva.

Zaradi vedno večjih potreb so pred leti zgradili bencinsko črpalko tudi v Rovtahu, ki z okoljskimi zaselki tvorijo kar močno zaledje. Toda kmalu se je pojavilo vprašanje ekonomske upravičenosti naložbe, saj prodaja goriv ni bila tolikšna, kot so načrtovali. Mimoidoči je lahko opazil, da je črpalka največkrat samevala, k čemur je verjetno pripomogel tudi neustrezen obratovalni čas. Zato se je LUDVIK NAGODE, sicer star »črpalkarski« maček, odločil, da

prebivalstva, k uspehu pa v veliki meri prispeva predvsem to, da se kot zasebnik z obratovalnim časom lažje prilagaja potrebam kupcev, saj črpalka obratuje vse dni v tednu od jutra do večera. Seveda pa poleg goriv pri njem lahko najdemo tudi različne rezervne dele predvsem za starejša vozila, kakršnih je po vaških poteh še vedno veliko. Vedno nasmejnani Ludvik razmišlja tudi o razširitvi črpalke, če bo le s Petrolom našel skupni jezik, čez poletje pa bo podaljšal tudi obratovalni čas.

Marko Škrlič,
Foto: S. Rančov

bencinski servis vzame od Petrola v najem. In kmalu se je izkazalo, da se ni uštel. Bil je sicer med prvimi v Sloveniji, ki so se lotili tega posla kot zasebniki, vendar je kmalu ugotovil, da se da na ta način čisto spodobno preživeti. V kratkem času je namreč prodajal desetkrat več, tako da sedaj mesečno proda od 35 do 40 ton vseh vrst goriv. Pri njem kupujejo predvsem okoličani iz Rovt, Smrečja, Zavrata, Rovtarskih Žibrš, s Hlevnega vrha in Petkovca, pa tudi z Vrha nad Rovtami in celo iz Žirov. Največ proda dizelskega goriva, kar ni čudno, saj na tem območju živi velik del

AVTOLOG D.O.O.
TRGOVSKO PODJETJE ZA VOZILA, DELI IN PRIBOROM

zastopnik
ARSENIJEVIĆ CAKAN

OGRADJE 22 · 61370 LOGATEC · TEL.: 061/741-869

NUDIMO
široko ponudbo rez. delov za avtomobile iz
programov CRVENA ZASTAVA, FIAT 126, RENAULT
4, GOLF

avtokozmetiko, gume, avtopribor

TRGOVINA JE ODPRTA VŠAK DAN OD 14.-20.
URE, V SOBOTO IN NEDELJO OD 8.-16. URE

Novi vrtec v Logatcu

V četrtek, 4. aprila, bodo v stanovanjskem bloku na Pavšičevi cesti v Logatcu odprli vrtec, za katerega se je zavzel Caritas in ki bo

tudi vodil varstveno dejavnost. Pričakujejo, da se bo otvoritve udeležil tudi predsednik slovenske vlade dr. Alojz Peterle.

Velikonočni pirhi s Suhorja

Gručasta vas v Brkinih, vrh slemena ob cesti, ki se odcepi od ceste Ribnica-Divača. Na južni strani razgledni hrib Straža, kjer je pašniški svet, na zahodu grapa potoka Suhorja, ki se zliva v reko Reko. Vas obdajajo sadovnjaki, od nekdanjih vinogradov, ki jih je uničila trtna uš, je ostalo le nekaj brajd in latnikov. Včasih je bila tu razvita ovčereja in živinoreja. Najvišje ležeče hiše so bile vezane na kapnico, ostale so imele vodnjak s talno vodo. Tako je bila vas opisana okrog leta 1960.

Na sredi vasi stoji zanimivo znamenje, na katerem je letnica 1667. Čista, poenostavljena oblika in funkcija svetilnika, ki je našel svoje mesto kot poudarek v vaškem okolju, kot »večna luč« v spomin na epidemijo kuge, ki je v vasi razsajala l. 1855. V šestih tednih je umrlo štirideset ljudi. Bolezen so prinesli delavci, ki so delali na železnici.

Z drobnimi črkami je poročilo o tej hudi bolezni dopisala v knjigo Zgodovina postojnskega okraja (Postojna, 1989) trinosemdesetletna Antonija Volk-Krebelj. Te dni smo jo obiskali, da nam poleg zanimivih zgodb iz svojega življenja pokaže skoraj pozabljeno umetnost okraševanja velikonočnih pirhov. Tistih pirhov, ki nam poleg butar in oljnih vejic na cvetno nedeljo vračajo v hišo praznično družinsko razpoloženje.

Pirhi posameznih, zlasti slovenskih narodov tekmujejo v bogastvu ornamentike. Slovenski med njimi ne zaostajajo. V Beli krajini jih imenujejo pisance, v Prekmurju pravijo pirhom remenke ali remenice. Geometrijski in stilizirani liki so značilni v vzhodni Sloveniji. Način, ki ga uporablja Volkova mama, da ornamenta izpraska z vogalčkom britvice ali ostrim nožem, pa je že prava redkost. Jajca seveda najprej obarva s čebulnimi olupki.

»Maja je risala zelo lepe. Takšnih ne znam,« pravi. Da jajce okraši, potrebuje približno eno uro.

Nežnost cvetov, prepletenih v motivih, oddaja prijetno toplino. Golob z vejico v kljunu, ornamentno spleteni šopki s srčki, nageljčki, čolnic v razburkanem morju, ki pluje skozi noč.

Spomini. Vsako leto jih nariše nekaj. Za otroke z vasi, za sorodnike, za v jernas. Tja poleg

velikonočnega kruha, hrena, mesa so položeni na veliko soboto popoldan. Jajčne lupine žegnanih pirhov varujejo hišo pred strupenimi živalmi, pomagajo kokošim, da bi bolje nesle, živino in hlevu pa čuvajo pred boleznimi.

Krhka lupina ne dovoli grobsti. Potem, ko se kuhana jajca ohladijo, prične risati. »Najlepše se je risalo s tistim nožem za britje,« pravi. Motivi ljudske umetnosti, prepleteni z njeno domišljijo, se prelijejo v čudovite samostojne motive.

Prijetno velikonočno razpoloženje, vstajenje v življenje, prebujanje narave ob prihajajoči pomladi. Družina se zbere ob jerbasih z blagoslovljenimi jedmi. Gnjat, pirhi, jajca, hren. Vsaka jed ima svoj simbolični pomen. In igre s pirhi – sekanje ali trkanje. »Paziti je bilo treba, da ti pirha kdo ne vzame iz rok, ker ga nisi dobil nazaj. Včasih smo veliko več tudi peli. Vsaka vas je imela svoj zbor.« Naša sogovornica se spominja, kako je učitelj Šimen Hiti ustanovil pevski zbor, ki je prepeval tudi po okoliških krajih. Sedaj petja ni več, pa saj tudi fantov, ki bi prepevali, ni več. Le deset družin je še ostalo na Suhorju, vas počasi izumira. »Težje smo živeli včasih, vendar smo bili bolj zadovoljni.« Njena pripoved je kljub visoki starosti tekoča. Letnice, imene krajev, ljudje, ki so

se zvrstili v njenem življenju, ji sploh ne delajo preglavic. Ne pozabi omeniti rojaka Jožeta Volka (1874–1929), ki je v svojih pesmih poveljeval slovensko misel. Skrbno ima shranjeno Gregorčičevo zbirko poezij iz leta 1908. Velikokrat se je zgodilo, da je takrat, ko je delala v Šempetru (Pivki), ostala brez kosila, ker si je rajši kupila knjigo. »Včasih smo veliko več brali.« Devet jih je bilo v družini, šest deklet in trije fantje. Včasih je kdo iz družine tudi zapisal kakšno zanimivost iz domačih krajev. Brat, ki je bil v Abesiniji, je pisal dnevnik. Med vojno je bil v požaru delno uničen, pokaže pa nam cel kup fotografij iz tistih let. Med italijansko okupacijo je bilo uničenih veliko knjig. Sobo krasi starinski klavir, v kotu kuhinje pa je harmonij. Oboje je do pred nekaj meseci uporabljal njen pokojni brat. Vas je ostala brez organista... Vendar kaže, da glasbili ne bosta dolgo samevali, saj se je njena vnukinja Kristina Dekleva odločila spoznavati skrivnostni igranja.

Na Suhorju je včasih vodila romarska pot, sedaj pa vas sameva na vrhu slemena, tja gor le redko kdo zaida. Ostaja kot svetilnik ob poti, po kateri hodimo v spominu, v spokojnosti in preproste pripovedi iz davnine.

Stojan Ržek

Politika in turizem

V Postojnski jami vse manj gostov

Turistični delavci v Postojni se že nekaj let za bližajočo turistično sezono pripravljajo že v začetku marca. Nekajletne izkušnje namreč povedo, da se obisk okrepi že z lepimi marčevskimi dnevi in še zlasti v dneh okoli Velike noči.

»Žal letos ugotavljamo, da ne bo tako,« nam je v pogovoru dejal direktor Postojnske jame Miran Lapanja.

»Poglaviti razlog so seveda politične težave v naši širši domovini, posledica teh dogodkov pa je izrazito zmanjšanje obiska v teh dneh in tednih. Namesto več kot tisoč obiskovalcev dnevno, si zdaj jamo ogleda le nekaj sto turistov. In to navk-

ljub temu, da smo v zimskem obdobju zelo okrepili propagandno dejavnost, da smo veliko storili, da bi še izboljšali kvaliteto uslug.

Postojnski turistični barometer še nikoli ni kazal tako nizko kot prav v teh dneh. Leta je prav obisk v Postojnski jami veljal kot izredno dobra napoved celotne turistične sezone na Slovenski obali in v Istri. Upati je, da gre le za občasne motnje, sicer bo našemu turizmu trda predla. Zapisati velja še to, da so v zimskem obdobju v Postojnski jami postorili marsikaj za še lepši vtis obiskovalcev. Tako so obnovili električno napeljava, obnovili Kongresno dvorano in povsem preuredili bazen, kjer turistom razkažejo svetovno in postojnsko znamenitost – človeško ribico.

»Po Postojni so se razširile govorice, da se v Jami lotevamo nekaterih ureditvenih del brez soglasja strokovnjakov,« je dejal Miran Lapanja. »To moramo odločno zanikati, saj nikoli doslej nismo storili česar koli brez posveta z ustreznimi službami in strokovnjaki. Nasprotno, strokovnjaki, ki nas obiskujejo od drugod, ugotavljajo, da sodi Postojnska jama med najbolj urejene jame v svetu. Menijo, da ob tako velikem obisku turisti veliko manj poškodujejo jamo, če hodijo po urejenih poteh. Tudi sicer sodi jama med najbolj naravno ohranjene turistične jame v svetu,« je pribil naš sogovornik.

Branko Dobranič

problematiko stanovanjskega gospodarstva.

Ob tej priložnosti so se spoznali tudi z načrti Staninvesta kar zadeva večja vzdrževalna dela na stanovanjih, stanovanjskih zgradbah in vzdrževanju poslovnih prostorov. Nenazadnje so razpravljali tudi o predlogu za povišanje stanarin, vendar kakšnih obvezujočih sklepov niso sprejeli. To je tudi razumljivo, če vemo, da je Izvršni svet v Postojni pravzaprav »v odstopu«.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA V POSTOJNI

Uskladiti temeljne in uporabne krasoslovne znanosti

Občina in nekatera podjetja krepko pomagajo k novi opremitvi Inštituta. Znanstveniki se trudijo, da bi čim več temeljnih dognanj lahko uporabili pri povsem praktičnem razreševanju problemov na krasu. Manjka še nekaj opreme, vendar se časi nabave skrajšujejo. V treh do petih letih bi lahko bili solidno opremljeni.

Upravnika Inštituta za raziskovanje Krasa v Postojni smo pred dnevi našli zelo zadovoljnega. Ravnokar so ga bili obiskali predstavniki občine in nekaterih postojnskih podjetij, ki so minulo jesen prispevali denar za nabavo luminiscenčnega spektrofotometra. Aparat je veljal 350.000 dinarjev, 50 odstotkov denarja je prispeval sam Inštitut, preostanek pa so prispevali Postojnska jama, občinski proračun in postojnski LIV.

»Težko je pravzaprav povedati koliko nam bo aparat pomagal pri našem vsakdanjem delu,« zadovoljno ugotavlja naš sogovornik, dr. Andrej Kranjc. »Naj povem, da smo doslej vse tiste raziskave pri »barvanju« kraških voda morali pošiljati v druge inštitute, vsaka takšna raziskava pa je veljala 50 DEM. Zdaj bomo vse to lahko opravili kar na našem inštitutu. Nova aparatura pa nam bo izredno

olajšala tako imenovano »sledenje« podzemskih tokov kraških voda. V vodo bomo na konkretnih izviri dali minimalno količino posebnega luminiscenčnega barvila in naš aparat bo lahko v vodi zaznal že milijoninko miligrama omenjene snovi. Tako bomo lahko izredno hitro ugotavljali denimo: od kje priteka kakšna voda, kakšna je čistost izvirov pitne vode in podobno. To nam bo še kako prav prišlo pri naših raziskovanjih virov pitne vode tako v občini Postojna kot v regiji in tudi v drugih predelih Slovenije.

Spomniti velja, da je bil Inštitut za raziskovanje Krasa v Postojni ustanovljen kmalu po drugi svetovni vojni in da je bil ustanovljen kot splošni muzej, kjer naj bi poleg tega oblikovali in skrbeli tudi za kataster slovenskih kraških jam. Kmalu se je muzej preimenoval v Inštitut za raziskovanje Krasa pri Slovenski Akademiji znanosti in umetnosti in od takrat se izrazito ukvarjajo z raziskovanjem kraških pojavov. Na Inštitutu je skupaj zaposlenih 17 ljudi. 9 je tako imenovanih »čistih« raziskovalcev, 8 pa je administrativnih in tehnično pomočnih kadrov – tudi brez teh na Inštitutu ne bi mogli. Po besedah upravnikar dr. Andreja Kranjca se ne gre pritoževati zaradi pomanj-

kanja prostora, želijo pa si še nekaj pomembnejših aparatov in naprav. Tako bi potrebovali alfaspektrometer za ugotavljanje starosti jamskih sedimentov. Vse kaže, da bodo omenjeni aparat dobili enega od enega kanadskih laboratorijev na univerzi v Hamiltonu.

In še eno zanimivost nam je povedal dr. Andrej Kranjc: že lep čas so v stikih z navdušenim zbiralcem literature, grafik in starih zapisov o Krasu. Gre za Angleža Trevorja Shawa, ki se bo kot kaže le odločil, da svojo bogato zbirko zaupa prav Inštitutu za raziskovanje Krasa v Postojni.

Ob koncu lahko ugotovimo tisto, kar je ob obisku ugotovil tudi predsednik postojnskega izvršnega sveta, prof. Jože Mlakar: »Raziskovalci ste v svojih zahtevah kar preveč skromni, zato tudi poslej obljubljam kar največjo možno podporo za nabavo čim ustrežnejše raziskovalne opreme.« In tudi na Inštitutu ugotavljajo, da jim manjka predvsem dodatne opreme za aparate, ki jih že imajo in nekaj srednje drage opreme. »Vse to,« nam je kar z nekakšnim navdušenjem zatrdil dr. Andrej Kranjc, »bomo nabavili v prihodnjih treh do petih letih.«

Branko Dobranič

Zmaj med porcelanom

Danes bi vam lahko spet pripovedoval spomine. Pozornost bi lahko zbudil s pripovedjo o modi. O prvih spremembah na starih nošah, ki so se pojavile s prvim odhajanjem na delo v Trst.

Prijetno je bilo pogledati vsa tista dekleta, ki so vse to nosile. Bile so lepše negovane, lepše počesane. Ampak o tem kdaj drugič. Danes ni čas za pravljicne spomine.

Postojna se je spremenila v veliko čakalnico. Kot pri zobozdravniku. Vsak si želi spremembe, lepših dni. Vlade pa od nikoder. Čakalnica pač. Nestrpno se presedaš. Premišljuješ, kaj bi povedal. Če boš sploh lahko.

Če boš na vrsti. In se sekiraš, ampak to škodi zdravju. Če ne gre drugače, ne sekirajte se zaradi tega, ker se ne morete sekirati. Potem je še slabše. Pa tako lep dan se je danes začel. Najprej so vstali tisti, ki nas pogrejejo. Potem tisti, ki nas vozijo, potem tisti, ki nam pripravijo zajtrk. In šele takrat, ko je bilo vse pripravljeno, so zaprosili, da vstaneš. Posedite skupaj!

Novo jutro, nov dan. Začnite vse od začetka. Najprej poiščite nekoga, ki bo za vse kriv. Veste, takšen mora biti, brez njega je nemogoče živeti. In potem se spet spomniš na vladno. Na tisto vladno, ki pride. Morala bo ugrizniti v grenko jabolko. V listo čakajočih na delo, v socialno varnost, v nadstrankarske probleme. Sito bodočim kandidatom, volja in zainteresiranost do celotnega razvoja mesta in okolice, kanček želje poiskati tiste pridne roke in domiselnosti, brez kakšnih dvomljivih potez.

Resen posluš do volilne baze, resen posluš do gospodarstva. Ideje, dobre ideje, premišljeno izluščiti, postaviti po lupo, pod pravo luč.

Dirigent je ostal. Orkester, ki ga bo dobil pod dirigentsko palico bo moral biti sestavljen iz mojstrov, iz pravih mojstrov, ki bodo resnično obvladali svoj instrument. Potem bodo zaigrali skupaj. Melodija bo lahko prijatelja ali pa bodo potrebni žvižgi, jajca, torte, paradizniki. To ima pripravljeno volilna

baza. Tudi aplavz in cvetje. Predvsem to.

Ampak, zaigrajte že enkrat. Lepo prosim!

Danes boste odšli na svoj prostor pod soncem, na svoj vrh, v svojo hišo miru in tišine. Sobota in nedelja sta prosta dneva, prevzame naj vas duša. Otroški živ-zav v nedeljo popoldne po kosilu, ob vroči kavi, je lahko ravno tako čudovit kot žvrgolenje ptic zgodaj zjutraj. Čeprav je ponedeljek. In morda so vam večeraj nekaj obljubili za jutri, to jutri ne velja danes, ampak za jutri. Odrtgajte nov list na koledarju in nikar ne kritizirajte časopisov, ker pišejo samo slabo. Lažje je popraviti časopis, kot vse ostalo. In še domača naloga za čas pomladnega prebujanja.

Na sprehodu skozi gozd poiščite drevo. Opazujte ga vsak dan. Opazujte kaj se z njim in na njem dogaja. Veliko novosti bo. Cvetel bo, žvrgolelo bo v njegovih krošnjah. Če ga ne boste obiskali danes, pojdite jutri. Počakalo vas bo. To bo samo vaša skrivnost, vaša pomlad.

zmaj

SREDNJA TEHNIŠKA IN NARAVOSLOVNA ŠOLA V POSTOJNI

Pomemben člen v izobraževanju

Srednješolski center v Postojni, zgrajen s samoprispevkom, izobražuje na srednji stopnji že od leta 1982. 1230 učencev na štirih usmeritvah poučuje 80 učiteljev in profesorjev. Tudi v srednjem šolstvu precejšnje likvidnostne težave.

Ko boste prebirali ta zapis, bodo tako imenovani informativni dnevi in predpisi že za osmošolci in njihovimi starši. Tem bolj si zato želimo predstaviti Srednjo tehniško in naravoslovno šolo v Postojni, nenazadnje tudi zato, ker je dokončen vpis šele jeseni in se torej še marsikateri osnovnošolec utegne opredeliti prav za postojnski srednješolski center.

Srednje šolstvo ima na Postojnskem kar dolgoletno tradi-

cijo, ki temelji na nekdanjem velikem slovesu postojnske gimnazije. Sedanji profesorski kader se trudi, da bi jih v Sloveniji tudi poslej poznali predvsem po uspešnih mladih ljudeh, ki nadaljujejo šolanje na višjih stopnjah izobraževanja. V prid tej trditvi je drobna ilustracija: na šoli v Postojni pravkar poteka poseben tečaj za pridobitev potrebnih pedagoško-andragoških znanj. Razumljivo, da se tečaja udeležujejo vsi tisti učitelji, ki so prišli na šolo iz posameznih podjetij in v prejšnjih zaposlitvah niso imeli možnosti za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe.

Sicer pa povejmo, da je Srednja tehniška in naravoslovna šola v Postojni materialno in

tehnično zelo dobro opremljena. To je ob strokovnih učnih kadrih nedvomno pomemben člen v uspešnem izobraževanju na naravoslovno matematični-gimnazijski smeri, v izobraževalnih programih ekonomske, strojne in lesarske stroke.

Žal se tudi šolstvo ni izognilo težkemu finančnemu položaju, tako da republiške dotacije komaj zadostujejo za borne profesorske plače (med 7.500 in 9.000 dinarji pod pogojem, da je profesor nadpovprečno »priden«).

In za konec samo še to: v vseh 4 usmeritvah na Srednji tehniški in naravoslovni šoli v Postojni načrtujejo jeseni vpisati 420 dijakov v štirinajstih prvih letnikih.

B. D.

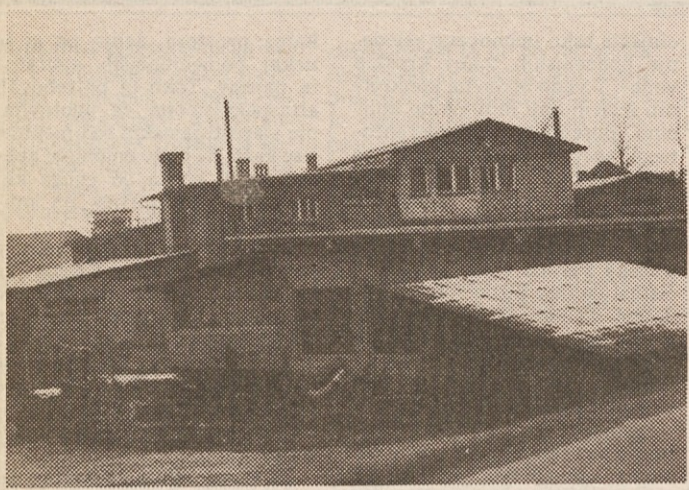
POSTOJNSKO STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Čakajoč na spremembe

Največ so se na zadnji seji postojnskega izvršnega sveta posvetili stanovanjskemu gospodarstvu v občini. Člani Izvršnega sveta so se kar podrobno seznanili s problemi na tem področju. V prvi vrsti izstopajo problemi ustreznega vzdrževanja stanovanj, stanarine, in tudi višine najemnin za poslovne prostore. V nekajurni razpravi so podrobneje spoznali tudi organizacijo in težave postojnskega Staninvesta – edinega družbenega podjetja, je na postojnskem za zdaj zadolženo za

Kovinarska jutri...

Kdo in kdaj bo razodel resnico nespornostim?!

Kovinarska se je vsaj začasno in vsem zapletom navkljub izvlekla iz globoke krize, ki je nekaj časa grozila celo s stečajem. Žal pa problemi še zdaleč niso v celoti razrešeni, zato ne moremo z gotovostjo govoriti o svetlejši prihodnosti. Na prvi pogled izgleda vse lepo in prav, hkrati pa se nadaljuje agonija krize vodenja, z nepredvidljivim koncem. Zaposleni so se nekako sprizgnili s tokom usode, v upanju na srečen konec. Občinska politika je več kot očitno dvignila roke od podjetja, z enostavnim izgovorom, da se neče vmešavati v poslovanje; ohranil se je le najnujnejši kontakt. Vladi tako ni moč očitati, da nastopa v vlogi rešitelja, niti ni mogoče reči, da je Kovinarski obrnila hrbet. Kovinarski torej o svoji usodi odločajo sami.

Posojilo, ki ga je Kovinarska izposlovala pri občinskem izvršnem svetu, je že vrnjeno, stanje na področju neplačane realizacije pa se je popravilo. Kaj se pravzaprav dogaja v podjetju, nihče točno ne ve, neče vedeti ali pa molči, ker ne sme vedeti. Nemaško dobi občutek, da zaposleni sprejemajo problematiko, kot da se ne tiče njih samih. V Kovinarski se hkrati malo in veliko tega dogaja. Vsakršno vprašanje je takorekoč odveč, brez pravega odgovora. Nihče se ne pojavi z odločnim stališčem ali pojasnilom vzrokov za nastalo stanje.

Direktor ADI PUST nam je lani decembra svoje povedal; nerazumljivo je bilo, da se na njegove ostre kritike ni odzval nobeden od strokovnih sodelavcev, čeprav so bile namenjene prav njim. Mirno so prenesli grobe očitke in delali naprej, skupaj z direktorjem, kot da so bili njegovi očitki posledica slabega dne ali neokusna šala. Niso jih vzemirile niti besede predsednika izvršnega sveta, iz katerih je bilo moč razbrati, da gre v Kovinarski za krizo vodenja. In zakaj sploh gre?

Zastavljeno vprašanje tudi danes ostaja brez pravega odgovora. Na vse načine smo skušali priti do strokovnih sodelavcev direktorja ADIJA PUSTE, a to je bilo presneto težko. Ko nam je končno uspelo – kako, tega raje ne omenjamo – smo naleteli na dokajšnjo zadržanost in nekatero oceno obstoječe problematike v Kovinarski, ki so se bistveno razlikovale od tistih, o katerih je govoril direktor. Presenečalo nas je, da so stro-

kovni sodelavci, s katerimi smo kontaktirali, pristali na razgovor šele, ko smo jim zagotovili, da bodo ostali neimenovani. Bojaznjen za službo, beg pred resnico ali kaj drugega?

Direktor Adi Pust je lani enega od strokovnih sodelavcev ocenil kot neuspešnega, kar je utemeljeval tudi z dejstvom, da je poprej pogostokrat zamenjal službo. Kljub kritičnim ugotovitvam, direktor omenjenega strokovnjaka še zmeraj »prenaša«, skratka proti nepošlednosti in slabem delu ni ničesar ukrenil. Gre za neodločnost direktorja ali njegov privid o nesposobnih sodelavcih?

Naš razgovor je pokazal, da za vse probleme Kovinarske niso krivi zgolj strokovni sodelavci direktorja; vedno bolj se kaže, da tudi on sam ni sposoben napraviti reda na področju vodenja. Nedvomno ima okoli sebe dovolj ambicioznih in sposobnih ljudi, žal pa ne zmore odpraviti posameznih nesoglasij in te ljudi povezati v homogeno in močno Kovinarsko, ki bi imela perspektivne delovne programe, ki bi podjetju omogočali razvoj in napredek, ne pa stagnacijo in nezadovoljanje. Preprosto nesprijemljive so ocene, češ da je večina vodilnih in strokovnih delavcev Kovinarske slabih in nesposobnih. Občinski izvršni svet je direktorju ADIJU PUSTU z nevmesanjem v poslovanje podjetja, jasno odgovoril, kakšne in kolikšne kompetence ima kot vodilni delavec. Če gre v resnici za neznanje, nesposobnost in neodgovornost, bi moral biti direktor odločnejši. Tudi naši sogovorniki so se strinjali, da bi moral ukrepati proti tistim, ki ne delajo dobro. Izgovarjanje na »samoupravne organe«, ki ščitijo tako pridne kot slabe, češ da bi izničili vsakršen ukrep, je smešno. Bolje je živeti v prepričanju, da je obstajala pripravljenost za ureditev razmer, kot pa izrekati kritike in lagodno pričakovati, da se bodo stvari uredile same po sebi.

Delavci modro molčijo, čeprav so se lani odločili tudi za lažjo obliko stavke. Torej ne gre za pasivnost, niti jim ni vseeno; so potrpežljivi in zaupljivi, ker nihče ne verjame, da ni nikakršnega izhoda iz krize. Njihova prvobitna stvar je kruh in de-

lovno mesto, presneto dobro pa se zavedajo, da podjetje ima plačane ljudi, ki so dolžni skrbeti za razvoj, perspektivne programe in normalen potek dela. Vse več je tudi takih podjetij, kjer se delavska potrpežljivost nenadoma konča, delavci pa neuspešne vodilne lastnoročno odnesejo skozi vrata ali preprosto napodijo iz podjetja.

Ne samo kovinarjem, ampak tudi Vrhničanom ni vseeno, kaj bo jutri s Kovinarsko. Občinski izvršni svet, ki ni sprejel njenih razvojnih programov, ker jih pač niso podpisali vsi člani strokovnega kolegija, bo moral razmišljati tudi o tem, zakaj tega niso storili, oziroma, kdaj bodo, če sploh bodo. Najbrž tudi izvršni svet ne bo mogel v nedogled čakati, da nekdo zbere vse potrebne podpise in jih položi na občinsko mizo. Prav je, da se politika ne meša v poslovanje, res pa je tudi, da bo potrebno odkorakati do Kovinarske, se pošteno pogovoriti, svetovati in pomagati prebroditi krizo. Potreben je odločen pristop in hitrejše reševanje problematike.

In na koncu koncev bo nekdo pač moral brez dlake na jeziku odgovoriti na vprašanje, kaj se v resnici dogaja v Kovinarski? Kdo ni podpisal razvojnih programov in zakaj, zakaj nekateri strokovni kadri v zadnjem času zapuščajo podjetje, se dobavite- lji najrazličnejših materialov zares najugodnejši ali ne, kdo od članov izvršnega sveta je bil v Kovinarski in kakšni so sadovi tega obiska, kdo dela malomarno in neodgovorno in kaj se je proti takšnemu delu ukrenilo, kdo ocenjuje direktorja in njegovo dosedanje delo, predvsem pa je potrebno brez zadržkov odgovoriti na vprašanje, kakšna je prihodnost Kovinarske? Zadnji čas je, da prenehamo slepomišiti, kajti vprašanja terjajo odgovore. Ni pomembno, kdo jih bo dal; glavno je, da to stori čim prej in pošteno.

Vsakršna užaljenost, jeza ali vlačenje po zobeh bi bilo odveč.

Strokovni sodelavci Adija Pusta trdijo, da so za Kovinarsko kar precej žrtvovali. Vsled dobrega sodelovanja s poslovnimi partnerji in delovnih obveznosti, so v podjetju nemalokrat ostali tudi izven delovnega časa. Direktor se je lani potožil nad njihovimi pogostimi kompenzacijami, ničesar pa ni povedal o svojih lastnih izostankih.

če bi iz Kovinarske prišla celovita in realna informacija. Problemi in nespornostim bi bili lažje rešljivi, če bi položili na mizo odprte karte.

Pozabiti moramo, kdo je komu rešitelj, kdo komu daje potuho, kako se javnost seznanja z razmerami, ali se politika vmešava v poslovanje ali ne, na zahtevnosti in podobne čiračare; pač pa je nujno potrebno razmisлити, kako bi z združenimi močmi, vztrajnostjo in znanjem ohranili Kovinarsko in ji zagotovili boljši jutri. O tem morajo razmišljati gospodarstveniki v Kovinarski, kot tudi občinska politika.

Plače funkcionarjev!

Je že tako, da ljudje radi drug drugemu poškilimo v plačilno kuverto, čeprav to marsikdo ne vidi rad. Vrhniško občinsko glasilo je tako pred nedavnim javno objavilo osebni dohodek predsednika občinskega izvršnega sveta, čeprav so ti podatki bolj ali manj nepomembni. Iz njih je razvidno samo to, da je bil predsednik pri svojem delu kakšen mesec malo bolj ali manj uspešen.

Res pa je, da občane bolj zanimajo tisti denarci, ki jih prejmejo za svoje delo občinski neprofesionalci, kajti iz nepotrjenih govoric je mogoče razbrati različne trditve: tiste o dokaj solidnih prejemkih, kot tudi tiste, češ da neprofesionalci oprav-

ljajo svoje delo takorekoč popolnoma zastonj. Sicer ne vem, kako je nastal slovenski pregovor, da se zastonj še mačke ne breznajo, toda očitno se iz tega pregovora nismo ničesar naučili. Kakorkoli že, občinski funkcionarji se nad svojimi plačami ne morejo ravno pritoževati. Ob tem je potrebno poudariti, da so posamezne službe na vrhniški občini dobro organizirane, uslužbenci pa zelo prijazni in ustrezljivi. Po tej plati si resnično zaslužijo priznanje.

Bolj zanimivo in tehtno bi bilo poškiliti v mnogo tanjše delavske kuverte. Pa ne zato, ker bi lahko na hitro prešteli tiste dinarje, ampak da si skušali ugotoviti, kako se posamezne dru-

žine prebijajo skozi mesec. Ogromno je takih, kjer mož in žena skupaj zaslužita komaj polovično plačo – recimo predsednika vrhniškega izvršnega sveta. Naj nihče ne misli, da predsedniku očitamo plačo – bila je tako ali tako javno obelodanjena; tudi primerjava je neumestna, kajti v nos ne gredo visoke plače, marveč tiste ekstremno nizke. Problem je v tem, da se uprava pač napaja iz gospodarstva; slednje se zadovoljuje z nižjimi plačami, uprava pa navadno ne.

Z visoko plačo ni težko preživeti, umetnost se je preživljati z nizko plačo! In nihče se ne vpraša, kako to delavstvu uspeva!

Prijazni bančniki!

Včasih se v ekspozituri LB na Vrhniko srečamo z dolgo vrsto čakajočih, kar v ljudeh povzroča nejevoljo, marsikdo pa si privoščijo kakšno žolčno besedo na račun tamkajšnjih uslužbencev. Kljub temu so občani z njihovimi uslugami večinoma zadovoljni.

Dokaj neopazno smo spremljali del delovnega utripa bančnih uslužbencev v ekspozituri LB na Vrhniko in njihovega vsakdana. Presenečala je njihova prijaznost in ustrezljivost,

predvsem pa velika pozornost do starejših ljudi in do vseh tistih, ki so prišli po nasvet ali iskali določeno informacijo. Te kvalitete odnosa do strank so ohranili tudi v času največje gneče, čeprav so morali požreti kakšno pikro na svoj račun. Bilo je moč opaziti dobro organiziranost in vsestransko pripravljenost ugoditi slehernemu obiskovalcu.

Ker so ljudje v veliki meri izgubili zaupanje v naše banke, je takšen odnos uslužbencev, z ve-

liko mero potrpežljivosti in sodelovanja, zares dobrodošel in vreden pohvale. Poslanstvo, ki ga opravljajo, zahteva celega in razumnega človeka, zahteva prijaznost in kulturn pristop do ljudi, za vse te kvalitete pa si v ekspozituri LB na Vrhniko uslužbenci zaslužijo visoke ocene. Hkrati z njimi pa seveda tudi vsi tisti, ki se v omenjeni banki ukvarjajo z organizacijo dela in vodenjem. V takšno banko je prijetno priti, četudi na koncu vrste včasih kdo zakolne, a komur plača ne vzdrži komaj do naslednje, mu še to ni potrebno...

T. F.
Foto: S. Rančev

Po čem je kaj?

Trgovina	Olje	Sladkor	Moka/500	Pivo	Radenska
Diskont Frank	20,00	12,00	8,00	11,00	8,60
Mercator Hrib	20,00	12,18	8,11	11,00	8,80
Trgo-Sodček	-	-	-	9,30	6,50
Trgovina Mesec S.	22,10	15,00	13,00	10,40	9,50
Trgovina KZ Verd	21,20	13,35	10,30	9,60	8,30
KZ Mlečna Vrhnika	20,80	18,50	10,80	9,60	-
Samopotr. Dr. grič	18,50	12,40	8-11,00	11,00	-

Za posamezne cene smo se pozanimali kar po telefonu, ob tem pa nismo povsod naleteli na razumevanje trgovcev. Eni so nas ocenjevali kot konkurenco, drugi so nam svetovali, naj po-

samezne artikle kupimo in se sami prepričamo o njihovi ceni. Bili so tudi taki, ki za diktiranje cen po telefonu niso imeli časa. Naj pa povemo, da smo naleteli na zvrhano mero prijaznosti

v zgoraj omenjenih trgovinah, v katerih trgovci odnosu do strank posvečajo veliko pozornosti. In kjer je doma prijaznost, so tudi cene potisnjene v ozadje...

Čigava je jablana, ali...

... saj poznate Cankarja in njegovega Hlapca Jerneja...

Na otvoritvi novega borovniškega vrta ni bilo zaslediti nikogar od članov poprejšnje garniture občinskega izvršnega sveta. Čeprav tega marsikdo sploh ni opazil, kajti na koncu koncev je najpomembnejši vrtec, je slednji – to je potrebno poudariti – tudi sad uspešnega dela in prizadevanj stare občinske vlade. Popolnoma neupravičeno je pripisovati zasluge zgolj novemu političnemu valu, ki je že na začetku svojega delovanja kritično ocenil prepočasno izvajanje del, saj je k nastanku tega vrta veliko pripomogel tudi prejšnji izvršni svet.

Na otvoritvi smo to, hote ali

nehote, preprosto zamolčali in pozabili. Pa ne gre za to, da se hoče nekdo okittiti s tujim perjem; preprosto nečemo spoznati, da vse kar se je dogajalo in delalo v preteklosti, le ni bil en sam preljudi greh ali napačnost.

Greh pa je, če tudi dobro skušamo zatajiti in to veliko večji, kot če bi javno priznali, čeprav to priznanje ne gre samo sedanjosti. Novi vladi nihče ne odtujuje vestnih prizadevanj, da je vrtec kar najhitreje zaživel, je pa to tudi zasluga njihovih predhodnikov in tega ne more nihče zanikati. Človeka največkrat razočar-

rajo drobne stvari, ljudje pa kot da nismo ljudje, na drobnarije najraje pozabljamo. Sposobni smo marsikaj poteptati, da bi bila tla pod nogami čim trdnjša. Potem filozofiramo o revansizmu, krivicah, o politiki, ki da je »kurba« in še o čem, čeprav bi bila včasih dovolj že dobro beseda, kanček zaupanja in drobna pozornost, da bi bili srečni in zadovoljni. Ni pomembno kdo je kdo ali kam spada – pomemben je človek. In kdor to je, ne bo oporekal staremu izvršnega svetu, da za otroški vrtec v Borovnici ima zasluge, pa če to kdo rad ali nerad sliši...

KDO, KAJ, ZAKAJ - RAZVOZLAJ

SEŠTEVANKA V DAVNINI!

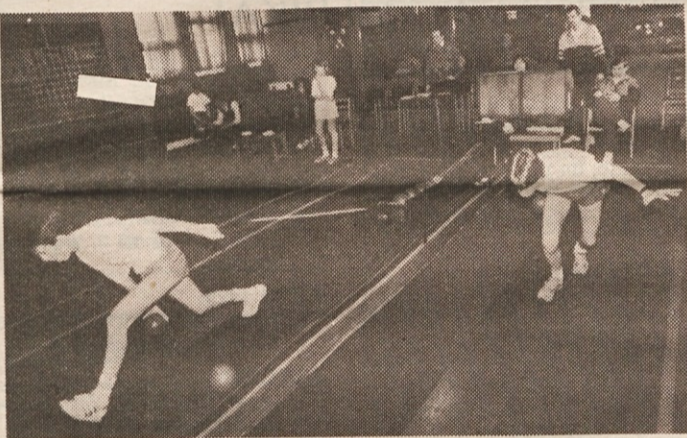
V puščavi so raziskovalci odkrili glinasto ploščico, na kateri so bili posebni znaki.

Odkrili so, da
 ◊ pomeni =
 △ pomeni 1
 □ pomeni 5
 ▽ pomeni 7.

Torej, če imamo znake
 △□△, vemo, da ti znaki predstavljajo število 151. Zdaj pa si na vrsti ti! Ugotoviti moraš, kaj pomeni znak ▽ in kaj piše na ploščici.

Pionirsko prvenstvo republike Slovenije v kegljanju

Na keglišču Brest v Cerknici je potekalo to soboto in nedeljo letošnje pionirsko prvenstvo republike Slovenije za pionirje in pionirke. Nastopilo je 127 pionirjev in pionirk iz 17 slovenskih klubov. Nastopili so v štirih starostnih skupinah.

Rezultati - pionirke do 10 let: 1. Milec (EMO) 155, do 12 let: 1. Miškovič (Gorica) 521, 2. Meden (Brest), 3. Leban (Tekstina) 487, do 14 let: Brunšek (Kamnik) 372, 2. Žnidaršič (Brest) 358, 3. Podlesnik (Rudar) 353, do 16 let: 1. Ledinek (EMO) 407, 2. Beguš (Tekstina) 371, 3. Grivič (EMO) 368.

Pionirji do 10 let: 1. Jerman (Adria) 248, 2. Terzič (Brest) 247, 3. Gornik (Brest) 242, do 12 let: 1. Založnik (Brest) 522, 2. Mele (Brest) 502, 3. Adrovič (Kamnik) 493, do 14 let: 1. Dimic (Rudar) 380, 2. Bernard (Gorica) 367, 3. Pajek (Kamnik) 360, do 16 let: 1. Vinček (Rudar) 396, 2. Bešič (Triglav) 395, 3. Eržen (SCT) 392.

Franc Gornik

Mi in mačke ali pa morda mačke in mi!

V šoli so me vedno učili, naj bi vse kar napišemo, imelo svoj uvod, vsebino in zaključek. Torej naj bi tudi tale stran, posvečena mačkam, vsebovala te enote. Prav »hečno«, če se začnem s kom pogovarjati o mačkah, me je včasih kar težko zastaviti, če pa je pred menoj zahteva, naj na eni strani napišem kaj o mačkah, pa to ni več preprosto, kajti, opisati MAČKO na eni strani je kratko malo nemogoče.

Imam sosedo, ki je že pred leti izjavila, da deli ljudi na dva razreda; takšne, ki imajo mačke radi in takšne, ki jih ne marajo. Nemara malce pretirava, nekateri so pač tako zaposleni s služenjem denarja, čiščenjem stanovanja, pranjem avtomobila ali gledanjem nogometnih tekem, da ne utegnejo niti pomisliti na to, če si sploh želijo imeti ob sebi še kakšno nadležno žival, pa naj bo to pes, maček ali zlata ribica. Ne vedo, za kaj so pravzaprav prikrajšani, zato jih pustimo ob strani in se raje posvetimo tistim, ki so se odločili, da obogatijo svoje življenje z živalskim prijateljem in morda - morda si bodo izbrali prav mačko.

V zadnjem času se vedno več ljudi, zlasti po mestih, odloča za mačke. Saj sploh ni pomembno, ali je to pasemka ali nepasemka žival, niti če je to kratkodlaka ali dolgodlaka. Tisto, kar je na mački tako privlačno, je njena sposobnost prilagajanja. Enako dobro se bo počutila v veliki hiši, kot v manjšem stanovanju. Ker je po naravi kot vse roparice zelo spretna, je malo verjetno, da nam bo prevračala predmete in povzročila večjo škodo. Mačja čistost je že pregovorno znana in običajno nam zdrava muca ne dela težav s snago. Potrebuje le majhno posodo z nasipom, ki pa mora biti

vedno svež. Tudi njene potrebe po hrani, če je le ne razvadimo preveč, niso tako velike, da bi resno prizadele družinsko blagajno. Zahteva torej razmeroma malo: nekaj hrane, suh, topel prostorček in malo prijaznosti in že imamo skoraj idealnega domačega štirinožnega prijatelja.

Zakaj skoraj idealnega? So lastnosti, ki jih cenimo tako pri ljudeh kot pri živalih in ena od teh je gotovo samostojnost. Saj ste že doživeli, da se vam je motala okoli nog prijazna mačica in z veseljem pojedla kakšen priboljšek, če ste ji ga dali. Če pa bi jo nagnali, bi se vam začela izogibati in bi si poiskala zavetje kje drugje. Neko zimo smo gostili prijaznega črnega smetišnega mačka, ki smo ga krstili za Petra. Nekajkrat na teden se je pojavil na balkonu in zamijavkal pred vrati. Če smo mu odpri, je vstopil in si poiskal svoj prostorček pri radiatorju. Tam je prespel nekaj ur in bil nadvse zadovoljen, če si je kdo vzel zanj kaj časa za božanje in pogovor. Nikoli ni prosjačil za hrano in je pogosto ni pojedel tudi če smo mu jo ponudili. Očitno si je zaželel le nekaj uric toplote in malo prijaznosti, nato pa je zopet odšel po svojih poteh. Potem pa je prišla vest, da se nevarno širi steklina in nekateri so bili prepričani, da bodo rešili človeštvo, če bodo pobili čim več mačkov in psov in takrat je izginil tudi Peter.

Najbrž ste že uganili, kam merim. Mačke so živali, ki nam nikoli ne vsiljujejo svojega prijateljstva. Če želimo imeti mačko, ki nam bo resnično vdana, moramo upoštevati tudi njene želje in navade.

Raziskave psihologov in sociologov kažejo, da vplivajo

mačke izjemno pomirjujoče na nervozne ljudi. Če ste že kdaj začutili ljubeznivi klobčič dlake, ki se je z vso mehko podrsal ob vaše noge ali obrez, boste vedeli, zakaj. Tistih nekaj dlak, ki nam zato ostane na obleki, res ni težko skrtačiti.

Francoz Gautier je napisal, da si ljudje želijo mačke zato, ker jim vzbuja občutek, da božajo tigra. Povprečne domače mačke je komaj za del tigrove noge, nekaj imata pa le skupnega. Oba sta hitri in spretni živali. Gotovo je to ena od lastnosti, ki nadvse navdušuje ljubitelje mačk. Nekaj minut opazovanja razigrane mačke nam pomeni prijetno sprostitvev in pavzi med učenjem ali delom. Ste se že kdaj srečali z mačjo mamo in njenim potomstvom? Poznam kar nekaj odraslih in malo manjših, ki so izjavili, da odkar ima njihova muca mlade, skoraj ne gledajo več televizije, ker preživijo cele ure pri opazovanju mačje družine.

In nenazadnje, čeprav je danes vedno več mačk, ki si ne priskrbijo svojega vsakdanjega obroka z lovom, ne smemo pozabiti, da je mačka vendarle lovka in jo je nekoč prav ta lastnost pripeljala v družbo človeka. Zato nam že prisotnost mačke pri hiši zagotavlja, da ne bomo imeli nepovabljenih mišjih gostov. Ob tem pa ne smemo zagnati vika in krika, če pošklili za kakšnim pernatim obiskovalcem, kajti tudi ptice so bile njen prvobitni plen.

Tako, stan bo počasi polna, o mačkah pa bi se dalo še marsikaj povedati in če vas res močno privlači, se boste morda odločili in kupili kako aristokratsko lepoticco. Prav nič manj zabavna in ljubka pa ne bo, če boste vzeli zapuščenčca, ki nemara čaka pri sosedu prav na vas.

M. V. Godek

Teniška žogica

Dr. Richards je bil star, ugleđen mož z diplomo iz hipnoze. Lepo je visela nad njegovo pisalno mizo. Toda le on je poznal posebno vrsto hipnoze - imenovala se je namreč »Richardsova hipnoza« - s katero je ljudi po želji popeljal v svet ali dogodek, ki so ga želeli. Najboljše pri tem pa je, da s tem ni skrunil njihovega zdravja.

Pri vratih je pozvonilo. Dr. Richards je počasi vstal s svojega kavča za premišljanje in se napotil proti vratom. Na njegovo presenečenje je tam stal majhen deček, star kakih deset let, je ocenil doktor.

»Jaz sem Robin.« se je plaho oglašil deček.

»No, živjo Robin. Zakaj pa takile majhni fantki prihajajo k meni?«

»Slišal sem, da znate vi...« glas se mu je zataknil.

»...da te znam popeljati v čudežni svet sanj.« je nadaljeval doktor, »no pa pridi.«

Stopila sta v lepo, urejeno sobo in Dr. Richards se je ponovno zavalil na svoj kavč; dečku pa je velel sestiti na stol poleg njega.

»Kje sta pa tvoja mama in očka?« se je nato oglašil z že izgubljenim vprašanjem.

»Šla sta k stricu Tomu, pa...«

»...pa si izkoristil ta čas.« mu je odgovoril Dr. Richards in si sam pri sebi mislil:

»Prebrisan dečko!«

Doktor je pričel s hipnozo. Počasi je uspaval Robina in mu povedal, da se tega dogodka kasneje ne bo spominjal. Robin je polagoma padel v trans. Še vedno je sedel tam, toda njegov um je bil popolnoma odsoten in je blodil nekje drugje. Njegovi možgani so krožili po veliki praznini in iskali prostor za pristan. Zdaj se mu je pred očmi megleno pričel prikazovati nek prostor. Kmalu je razločil drevo, kratko zeleno travico... To je bilo teniško igrišče, prostor mnogih njegovih sanjarjenj. Stal je v travi in v roki držal bleščoč lopar. Na drugi strani pa je živčno čakal svetovni teniški prvak in rezultat na semaforu je bil kar ugoden za Robina.

»Še vedno si v domišljiji, Robin.« je dopovedoval doktor in se nemudoma zdrzil. Že prej je v prsih občutil topo bolečino, ki mu ni in ni dala miru, vendar se ni posebno zmenil za to, saj so take bolečine značilne za starčka njegovih let.

Robin je bil ravno na tem, da porazi svetovnega prvaka in le točka mu je manjkala do zmage.

Doktorjeva bolečina pa je postajala vse močnejša. Pričelo ga je skrbeti, saj pred tem ni imel kakšnih posebnih težav s svojim zdravjem.

Robin je dvignil lopar in z vso močjo udaril po žogici, ki je na nesrečo zadela mrežo.

»Drugi servis.« je zaklical glavni sodnik.

Robin je vnovič dvignil lopar, da si pribori težko pričakovano zmago in v istem trenutku je Dr. Richardsa zarezalo po prsih. Izpustil je tih hropeč zvok iz sebe in z odprtimi očmi obležal na kavču. Robina je zabolelo po vsem telesu. Ni več mogel obvladovati leve noge, ki mu je ne-

smiljeno silila kvišku. Prav tako se je zgodilo z desno nogo, nato s celim telesom in celo tudi z vsemi ljudmi okoli njega. Nekateri so začeli lebdeti in se dvigati vedno višje v zrak, ko pa so dosegli določeno višino, so se enostavno razblinili v zrak. Bal se je, da se mu ne bi sanje spremenile v moro, saj ponavadi se v takih trenutkih zbudiš. Toda Dr. Richards se ni premaknil. Soseda, ki je pogledala skozi okno, je poklicala bolnišnico in Dr. Richardsa so z dečkom vred odpeljali v »belo hišo«.

Po nekaj urah napornega dela in ugotavljanja so zdravniki domeli, da je zdaj Robin ujet v svojih sanjah in, da bi ga iz njih znal obuditi le pokojni dr. Richards. Zdravnik v modri obleki se je odločil za zelo tvegano potezo. Takole je razložil svojim kolegom:

»Nekatere fantove možganske celice so sedaj zaradi predolge hipnoze odmrle. Le če bi bile vse popolnoma zdrave, bi se dalo vzpostaviti prejšnje stanje.« ostali so se spraševali, le na kaj meri.

»Dr. Richards...« je nadaljeval, »ima v svojih možganih še precej zdravih celic, katere bi se dalo zamenjati, presaditi. Vem, sliši se noro, vendar je to, bojim se, edini način, da fant ostane živ.«

Vsi so enoglasno sprejeli odločitev in se z največjo možno natančnostjo lotili težkega opravila.

Robin je blodil in blodil po

niču, le v daljavi je medlo gledal v majhne lučke, ki pa se z vsako uro, vsako minuto niso niti za ped približale.

Operacija se je nadaljevala v nedogled; operacija presajanja delov možganov. Zavlekla se je v pozne ure in naposled je bilo vse storjeno. Robin ni bil več ogrožen s smrtjo; manj so bili priključeni razni aparati in popoln nadzor nad njim so imeli doktorji in kirurgi. Vprašanje je bilo le, ali se bo Robin vrnil iz dolgega spanca živ in zdrav in ali se bo sploh vrnil, saj lahko ostane pod hipnozo. Smrtna nevarnost se lahko povrne.

Robinove lučke v daljavi so se na njegovo veliko presenečenje pričele približevati. Če bi imeli tla pod nogami, bi verjetno skakali od veselja. Lučke so postale vedno večje in Robin je pod svojo glavo občutil nekaj mehkega in udobnega. Obdajala ga je svetloba tistih luči in za trenutek je zamižal. Ko je odprl oči, je strmel v neonske svetilke velike mestne bolnice. Okoli njega so stali neznanci; tisto mehko pod njegovo glavo pa je bila operacijska postelja. Tedaj je spregovoril:

»Kje je stric doktor... jaz... kako je lepo, ker nisem več v tistem čudnem prostoru, pa nekaj časa je bilo zelo lepo.«

»Pomiri se, fant.« je dejal mož v modri obleki, »v šoku si.«

»Vi mi ne verjamete!« se je zadril Robin.

»Seveda ti verjamemo. Zdaj pa lepo zaspi, saj je le v tvoje dobro.«

»Ničesar vi ne razumete. Odkod je pa potem tole...« segel je v žep in na dan privlekel rumeno teniško žogico. Vid Sark

NOČ POP'S

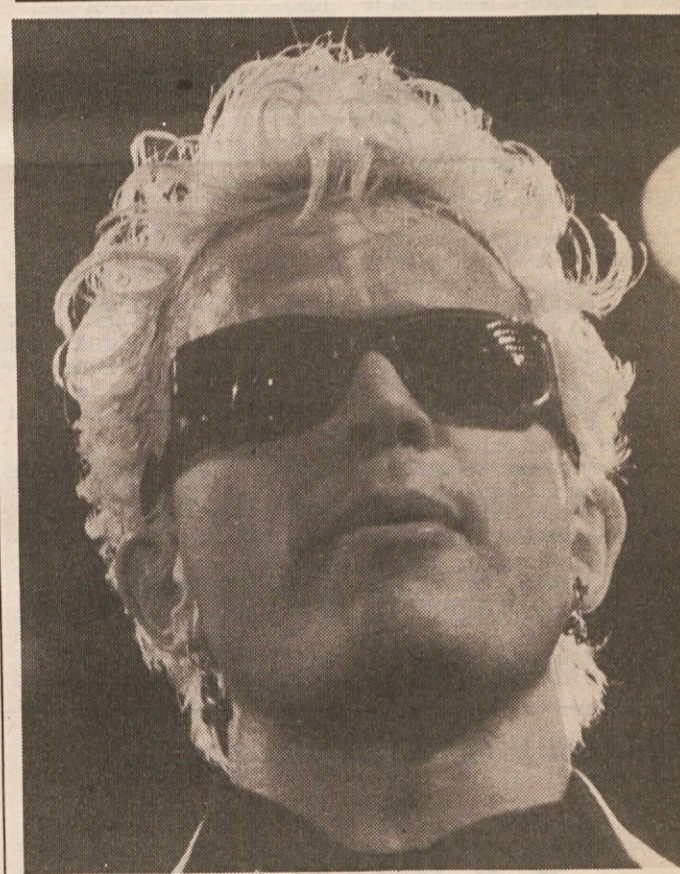

Foto: L. Vukelič

1. REKLA JE NE - DON MENTONY BAND	DARK - GLORIA ESTE-FAN
2. IT TAKES TWO - TINA TURNER & ROD STEWARD	11. SMOKVICA - TAJČI
3. JUSTIFY MY LOVE - MADONNA	12. CANDY - IGGY POP & KATE PERSON
4. LOVE WILL NEVER DO (WITHOUT YOU) - JANET JACKSON	13. BELI PORSHE - CHRISTINE
5. KNOCKIN'ON HEAVEN'S DOOR - GUNS'N'ROSES	
6. INNUENDO - QUEEN	
7. UNCHAINED MELODY - THE RIGHTEOUS BROTHERS	
8. ZA SVOBODO - PETER PAN	
9. MIRACLE - JOHN BON JOVI	
10. COMING OUT OF THE	

Na lestvici ni nobene nove skladbe, največ glasov ta teden pa ste namenili tako kot prejšnji teden skladbi Rekla je ne skupine DON MENTONY BAND. Vsi, ki ste poslali glasovnice NOČ POP'S-a ste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje, nagradno kaseto pa prejme LUKAN TINA, CESTA HEROJA IZTOKA 22, 61381 RAKEK. Nagradno vprašanje: Kdo je pevec na sliki?

NOČ POP'S

GLASUJEM ZA PESEM

Nagradno vprašanje: Kdo je pevec na sliki? (celo ime)?

.....

.....

Moj naslov:

JANEZ PRAPROTNIK

Spomini na Notranjsko

Res, Mehačk je bil daleč največji estet v našem pogorju.

Vendar to ljubezen do živine bi mu naši ljudje že še nekako odpustili in spregledali, saj so vsi imeli radi lepo živino, čeprav jalovih telic v svojih hlevih niso trpeli. Nikakor mu pa niso odpustili »lepe žene«. Tako neustrezno se je Mehačk menda nekoč na neki ohceti izrazil o svoji ženski.

Sicer pa, kaj je to – lepa ženska?

V naših hribih se s tem vprašanjem ni nihče ukvarjal. Naše ženske so bile pridne, delavne, močne... In zale. To že. Ne pa lepe. Zala, to je pomenilo veliko več kot lepa. Lepota je bila za naše razmere čisto neuporabna, prazna reč.

Kaj češ z lepo žensko v hlevu, pri svinjskem koritu, v zelniku, na njivi, na senožeti? Kaj češ z lepoto v črni kuhinji z burklami in loparjem, s črnimi železnimi piskri in s sajastim kotlom za svinjsko kuho v kotu za vrati? Lepota ne zna speči kruha. Lepota ne zna podojiti in očediti otroka. Lepota ne zna zadeti butare sena in jo varno prenesti daleč čez plazove, ne zna z vilami zadrževati visoko naloženega voza, da ne zgrmi v prepad in potegne za sabo še vprege z gospodarjem vred. Lepa ženska ne more ves dan čepeti na njivi in polititi ostrega ječmenovega strnišča in puščati za sabo neboljnih, komaj živih stebel korenja; se ne more po ves dan sklanjati nad zrelim klasjem, vezati težkega snopja in po večerji še nekaj ur plesati ob divji kmečki harmoniki. Lepota ne zna ne mlitati ne nositi neznansko težkih platinenih vrec težkega zrnja s poda na kaščo. Ne zna ne molsti ne rediti prašičev; ne zna za križ božji na vso moč, toda z neznanskim strahom in previdnostjo in ljubeznijo vleči za štrike ob težkem porodu najlepše ali morda edine krave...

Zna pa biti ženska ob vseh teh vsakdanjih opravilih strašansko zala.

Vsa močna in zagorela in zdrava in dehteča v znoju, pogumna in nasmejana stoji tam med hlevskimi vrati, s škafof v eni roki in z golico penastega mleka v drugi in z lepimi otroki ob rožastem krilu in z mačko, ki se ji drgne ob nogo.

Ej, to je prava ženska lepota. Vendar se ji tako ne reče. Ta lepota je veliko lepša, kot jo lahko izpovemo s še tako skrbno in lepo izgovorjeno besedo lepota.

No, Mehačkova ženska nikakor ni bila grda. Imela je vse na svojem mestu, kot se reče. In tudi pridna je bila in čista, vsaj tako kot druge sosedje v pogorju. Pripeljal jo je bil od nekdaj iz črnovrških hribov in zdaj je ravnal z njo kot z monštranco. Zmeraj jo je jemal s seboj. Nikamor ni šel brez nje. Kadar je šel Mehačk od doma, so bili otroci zmeraj sami doma, ker je zmeraj vzel svojo Micko s sabo. In od doma je kar rad šel. Tudi v cerkev sta zmeraj hodila skupaj. Drobno je drobila mala Micka poleg dolge, nekam v nebesa raščene, nadvse suhe in naprej nagnjene, v kolenih nekoliko nalomljene žrdi, ki je bila njen možki. Čuden par. Ampak imela sta se menda res rada. In prav ta očitna ljubezen je šla našim ljudem v nos in kadar sta se kje prikazala, povsod so se jima potihoma posmehovali.

Nekoč kasneje mi je stari dobri šolski nadzornik Drago Vončina pripovedoval naslednjo zgodbo:

»Bil sem na nekakšnem sestanku šolskega sveta v Rovtahn nad Logatcem, pravzaprav pri Svetih treh kraljih. Na Vrhu. V nedeljo po maši smo sedeli in se menili to in ono, kako urediti razmere v šoli, da bo na vse strani prav. Po sestanku pa me predsednik šolskega sveta,

9. NADALJEVANJE

močan in ugleden kmet, povabi domov na svojo kmetijo, na nedeljsko kosilo. Sprejel sem. Lepa nedelja je bila in nikamor se mi ni mudilo. Pa sva zakoračila proti njegovi kraljevini. Res je bilo to pravo kraljestvo. Dolge in široke njive, položene čez rahlo valovite holme. Pšenica je kar slišno klasila na njih, rž je visoko nad njo srebrnozeleno sklanjala dolgo klasje in krompir je bahavo razraščel in roznoto cvetoč čezinec prekrival skrbno obdelane njive. Vsako leho sva obšla. Na vrtu pod hišo mi je razkazal še hruške in jablane in češplje in mi za vsako drevo posebej povedal, kje je izkopal divjaka zanj, kako rodi in kdo ga je zasadil ali cepil, že on sam ali še njegov oče ali ded.

Potem sva zavila v hlev. Tu se je mož šele razživel. Pobožal je vsako kravo posebej, mimogrede vrgel gobec detelje vsakemu od težkega para volov, potegnil nekajkrat s krtačo po šimlu, ki je zahrzal v ogradi za vrati, počahal med ušesi pisanega telička in mu pustil zvečiti in sliniti svojo izdelano dlan...

Vse sva obšla, vse sva videla, vse pozdravila in pohvalila, preden sva stopila v vežo. Tu naju je sprejela žena v nedeljskem predpasniku, vsa čvrsta in sveža in nasmejana kot zdrava hruška. Ob njej pa ograbelek prav takšnih otrok, lepih in postavnih. Pokali so od življenja in zdrave radovednosti.

»To je pa moja družina,« je rekel mimogrede. »Stopite no napej.« In že me je posadil za mizo v hiši in že je postavil predme žganja in mi porinil pod roko mogočen hlebec kruha in nož in takoj za tem še vrč mošta in že sva spet govorila o ječmenu, ki se bo dobro namlatil, in o ovsu, ki lepo kaže in o novih sortah krompirja, in o živini... Samo o ženi in otrocih nič.

Taki so naši ljudje. Taki so tudi naši hribovci. Kako naj torej odpustijo Mehačku, ni znal nikamor brez svoje ženske, da jo je vedno in povsod jemal s seboj, da je vedno in povsod sedela zraven njega in da jo je tu in tam tako lepo, skoraj poželjivo, pogledal z vrha dol, ko je tesno ob njegovih suhih rebrih sedela za mizo in se ponosno nasmihala. Kaj takega se vendar pri nas ne spodobi. In so ga držali za čudaka.

Se nadaljuje

KATARINA IVANČIČ

PELE SO ŽAGE LOGAŠKE

Okrajno glavarstvo Logatec, ki je imelo sedež in sodnijo v Gornjem Logatcu od leta 1875, je tedaj zajemalo izredno obširno območje, vse tja do današnje Cerkniske in Idrijske občine. Najmočnejše je bila trgovina z lesom razvita v smeri proti Cerknici, Staremu trgu, Ložu, glavna »tržnica z lesom« pa je bila na Rakeku. V tem sestavku pa smo se omejili bolj na ožjo Logaško kotlino, sicer bi bila obdelava gradiva preobsežna.

1.4. Razvoj lesarstva na logaškem v 20. stoletju

Za razvoj lesarstva na začetku 20. stoletja je značilno, da še ni prav zaživelo. Zato v tem obdobju še zasledimo izseljevanje prebivalstva v Ameriko in nekatere kraje v Avstroogrski. V glavnem so se s trgovino še vedno ukvarjali priseljenci. Iz registra je razvidno, da je bil leta 1908 vpisan Julij Lenassi, kot trgovec z lesom. Leta 1910 je bila registrirana javna trgovska družba z lesom Vencelj DROBEK et Anton KASTELIC.

Leta 1913 sta registrirala predelavo in obdelavo lesa AVIGO VITALNINI IN DI EVARIOTO CHIARELLI.

Sicer prve vpise v registre zasledimo že v prejšnjem stoletju.

Naj navedemo še nekaj podatkov iz tega obdobja:

16. novembra 1878 je vpisal dejavnost trgovine Johann Lenassi-Ober Planina, obrt je izbrisana leta 1938.

12. nov. 1879 je prijavil svojo trgovinsko dejavnost Antonio Candusso, izbrisal pa 28. aprila 1903.

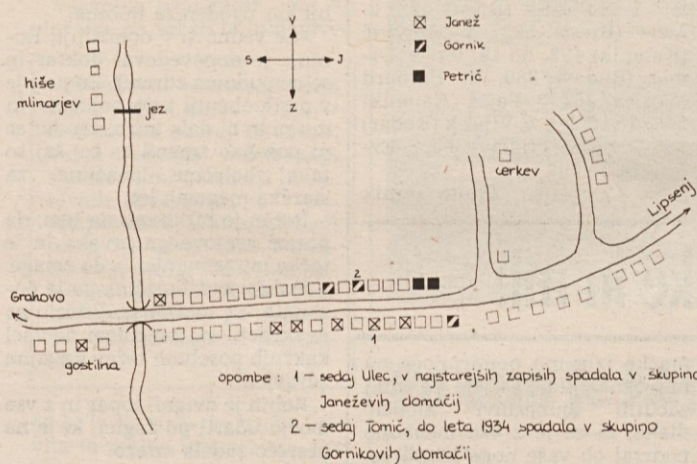
4. 3. 1884 je bila registrirana delniška družba SOCIETE FORESTIERE ET INDUSTRIELLE DE LESKOVA DOLINA, ki je imela sedež v St. Etiennu, in se je ukvarjala s proizvodnjo lesnih ekstraktov v notranjskih in snežniških gozdovih. Točnejši podatki o poslovanju niso znani, najbrž je ta družba prevzela tovarno, ki je s suho destilacijo proizvajala oglje, katran in suhi spirit in je obratovala do leta 1988, tovarna je delovala v vasi Kozaršče. Sedež podružnice delniške družbe je bil v Logatcu. Družba je prenehala delovati leta 1903.

Na »Notranjskem koncu« so bile v tem času registrirane že številne žage in trgovci z lesom: Leta 1863 – Ignacij Lavrič, Rakek, 1878 – A. Gaspari, Rakek, 1878 – Borsolo Tomšič, Rakek, 1878 – Alojz Pogačnik, Cerknica, 1889 – Anton Gaspari – Rakek, 1889 – Hieng, Rakek, 1897 – Franjo Žagar, Lož pri

4. NADALJEVANJE

Rakeku in drugi manjši lesni trgovci.

Izbruh 1. svetovne vojne je preusmeril tok trgovine, saj je bil les usmerjen predvsem v prodajo lesa za oskrbovanje avstroogrškega bojišča. Izdelovali so predvsem tramove za jamski les, ki so ga potrebovali za gradnjo strelskih jarkov. Leta 1916 je knez Hugo von Windischgraetz pričel graditi žago na svojem posestvu na Ravniku, nad železniško postajo v Planini. Gradnja je bila hitro dokončana, saj je že med vojno obratovala in je predvsem rezal jamski les, izkoriščal pa je lastne obsežne gozdove na

STOLI IN JEDILNIŠKE GARNITURE IZ MASIVNEGA LESA

VSAJ V VSAKI 30. AMERIŠKI DRUŽINI JE NAŠ STOL. TUDI TO JE AMERIKA!

Ravniku in v Menišiji. Gradbena dela so izvajali predvsem vojni ujetniki, največ je bilo Rusov, ki so po vojni tudi delali na žagi. Več o tej žagi bo napisanega v posebnem poglavju.

Po prvi svetovni vojni se je izredno razmahnila trgovina z lesom. Iz vpisnika v register je razvidno, da je v tem času delovalo veliko trgovcev. Navedeni bodo po začetku obratovanja:

LETO 1921:

1. Anton ČUK, Blekova vas 28, trgovina z lesom
2. Anton JERINA, Dol. Logatec 40, trgovina z lesom
3. Franc OBLAK, Brod 29, trgovina z lesom
4. Ivan FURLAN, Dol. Logatec, trgovina z lesom in parna žaga
5. Jakob MAČEK, Dol. Logatec 12, trgovina z lesom
6. Ivan RIHAR, Gor. Logatec št. 4., trgovina z lesom
7. Anton KUNC, Rovte 102, trgovina z lesom
8. Jakob KUNC, Rovte 97, trgovina z lesom

LETO 1922

9. Matevž TRATNIK, Ravne pri Žireh, trgovina z lesom
10. Gregor TRŠAR, Brod 1, trgovina z lesom
11. MAČEK-GREGORIG-HREN, javna trgovska družba

LETO 1923:

12. Jožef SMOLE, Dol. Logatec 45, trgovina z lesom

LETO 1927:

13. Ignac PELHAN, Žiri, trgovina z lesom
14. Josip KUNSTEL in sin, trgovina z lesom v Logatcu in Vrhniki
15. Franc LENASSI, Gornji logatec št. 33 posestnik in trgovina z lesom
16. HODNIK-VOUK, od leta 1926 javna trgovska družba, od leta 1927 trgovina z lesom

(Se nadaljuje)

PREVEDEL IN PRIPRAVIL: MATJAŽ MIŠIČ

Irene Winner:

PODLISTEK 9. NADALJEVANJE

SLOVENSKA VAS - ŽEROVNICA 1971

Družinske zgodovine

Janeževi so ena izmed 13 prvotnih naseljenih družin. Še dandanes je ta priimek najbolj pogost, saj označuje 6 gospodarjev ali 1/10 vseh vaših družin. Nekateri gospodarji priznavajo, da so nekateri izmed Janeževih družin med najmočnejšimi v vasi. Izmed 6 gospodarjev sta dva hišarja, eden je 1/4 zemljak, ostali trije pa pripadajo majhnemu sloju kmetov z več kot 1/4 zemlje.

Rekonstrukcija zgodovine Janeževih družin kaže na vrsto procesov, ki so vplivali na družbeno in ekonomsko strukturo od najstarejših časov do polpretekle zgodovine. Priimek Janež se prvič pojavi v dokumentih leta

1730, vendar hišno ime ni zapisano. 13. marca tistega leta je bil v Žerovnici krščen Josef Janež, zakonski sin Mathie Janeža. Starejši zapisi so bili uničeni. Prvi popolni zapisi o vasi označujejo, da je bilo leta 1791 v vasi 5 Janeževih gospodarjev, ena domačija pa je nosila njihovo hišno ime. Vsi so imeli v lasti 1/4 zemlje ali več. V Janežev skupino spadajo še gostilničar, rojen leta 1803, ter 5 gospodarjev, hišarjev, rojenih med leti 1804 in 1873, od katerih so bili štirje razdedinjeni bratje, eden pa je zemljo izgubil.

Le v enem primeru je bil priimek Janež tudi hišno ime, ki se je spremenilo v Toninec, ko je bila hiša s posestvom prodana. Hišna

imena drugih Janeževih domačij vključujejo bodisi opisno oznako kot dolnji ali pa so različice hišnih imen Njivec oziroma Brinar. Brinar je lahko tudi priimek, vendar se različice pojavljajo pri domačijah, kjer je bil prvi gospodar Janež, zato lahko sklepamo, da je Brinar opisni termin, ki se pojavlja v nekaterih hišnih imenih Janežev rodbine. Podobno se Njivec s svojimi variantami pojavlja le v zvezi s priimkom Janež.

Današnji gospodarji so prepričani, da vse Janežev domačije izhajajo iz hiše, ki nosi ime Ulec. Le-ta se nahaja v centru te skupine in njen sedanji gospodar je prepričan, da so bili njegovi predniki med prvimi naseljenci v vasi. Ime Ulec, ki se pojavi le v enem primeru mogoče označuje, da so se včasih pri hiši ukvarjali s čebelarstvom. Prvi napisani gospodar je bil rojen leta 1789 in je imel v lasti 1/2 zemlje. Morda je že prej predhodnik razdelil zemljo med sinove, ki so si v bližini zgradili svoje domove, kateri so dobili svoja hišna imena. S tem bi lahko razložili, zakaj so danes v vasi štirje Janeževi gospodarji, ki imajo v lasti zemljo. Zapisi kažejo, da je v 19. stoletju bilo v vasi 5 Janeževih domačij brez zemlje. Štirje lastniki teh domačij so bili razdedinjeni sinovi, eden pa je zemljo izgubil. Dve izmed teh hiš sta bili zgrajeni preden so Janeževi postali gospodarji, ostale tri pa so, kot kaže, zgradili sami – dve na južnem gričnatem delu vasi in eno ob severnem vstopu v vas. Naslednji primeri bodo pokazali različne usode razdedinjenih sinov.

1) Johan Janež (št. 8), rojen l. 1804 pri Brinarju. Čeprav je bil najstarejši sin, je posestvo podedoval najmlajši brat. Zgradil si je kočo, imenovano Gričar, na južnem delu vasi, vendar ni dolgo ostal v Žerovnici. V kočo se je kmalu zatem naselila druga družina.

2) Lovre Janež (št. 10), rojen l. 1859 pri Brinarju prav tako ni dedoval posestva. Postal je čevljar in si sezidal hišo, imenovano Brinarjev Lovre, na severnem robu vasi. Da bi si izboljšal dohodek, je v 1890-ih večkrat potoval v Brazilijo in ZDA. Najstarejši sin, ravno tako čevljar, se je vrnil iz ZDA, da bi pomagal starajočemu očetu. Po njegovi smrti 1904, se je za nekaj let vrnil nazaj v ZDA in domov pošiljal zaslužek, vendar je družina še vedno ostajala med najrevnejšimi v vasi. Šele v tretji generaciji si je najstarejši sin, rojen

leta 1926, izboljšal položaj s tem, da je dvajset let delal v tovarni in si pridobil nekatere ugodnosti, ki niso na razpolago kmetom, kot npr. socialno zavarovanje ter nizko obrestna posojila.

3) Josef Janež (št. 9), mlajši sin, rojen l. 1833 pri Ulecu, se je poročil s hčerko hišarja, vendar je revščina prisilila družino, da je prodala hišo in se s šestimi otroci izselila iz Žerovnice.

4) Antonius Janež (št. 11), rojen l. 1861 pri Njivcu. Ker je njegov starejši brat podedoval posestvo, si je kupil sosednjo kočarsko hišo, kjer njegovi potomci, za razliko od družine Lovreta Janeža, še vedno živijo v revščini.

5) Franc Janež (št. 12), rojen l. 1873 pri Janežu, je bil edini sin in dedič. Ker v zakonu dolgo ni imel otrok, je moral zaradi pomanjkanja delovne sile prodati hišo ter 1/4 zemlje. Kupec je bil razdedinjeni sin krojača Andreja Petriča, Anton, ki je domačiji dal novo ime – Toninec. Le-ta je danes še vedno v rokah družine Petrič; žena sedanjega gospodarja je Janeževa, rojena pri Njivcu. Po prodaji hiše sta si Franc in žena na dvignjenem delu vasi sezidala novo kočo, imenovano pri Janeževih, katere je bila kasneje uničena, Franc pa je z ženo in hčerko zapustil vas.

Zenske iz Janeževih družin so vaščani radi poročali, saj so bili le-ti ugledna družina. Poleg šestih domačij, katerih gospodarji so iz Janežev rodbine, je z njo, skozi poroke med leti 1811 in 1955, povezanih še dvanajst drugih hiš. V vsaj petini izmed hiš sta dva člana različnih generacij poročila ženske Janežev rodbine. Tako mreža le-te zajema okrog 200 hiš oziroma tretjino vasi. Rodbina Janež je bila izbrana za podrobnejšo študijo zaradi svoje dominantne vloge, ki jo ima v vasi. Preučevanje njene zgodovine nam je pomagalo pri pojasnjevanju družbene in ekonomske strukture vasi. Tako enakopravna delitev posestva kot kasnejše dedovanje prvorodenca sta pripomogla k ohranitvi zemlje ter skupnosti v Žerovnici. Slednja je prinesla tudi družbenoekonomsko diferenciacijo ter porast tradicionalne elite, ker je še povečalo konflikte v vasi. Razdedinjeni sinovi so bili prisiljeni iskati zaslužek zunaj vasi v širši družbeni skupnosti, s tem pa se je zamajala tudi stabilnost tradicionalnega družbenega reda na podeželju.

(Se nadaljuje)

NOČ IN DAN V ...

V naši rubriki »Noč in dan v CERKNICI, IDRIJI, ILIRSKI BISTRICI, LOGATCU, POSTOJNA in na VRHNIKI« vas seznanjamo z dežurstvi v ZDRAVSTVENIH DOMOVH, VETERINARSKIH AMBULANTAH...

Obveščamo vas o kulturnih prireditvah, vsak prvi teden v mesecu, o verskih obredih in še o marsičem drugem.

Nove, novejšje in najnovejšje servisne informacije nam lahko sporočite na telefonsko številko (961) 741-414, vsak dan, razen sobote in nedelje od 8. do 10. ali pa nam jih pošljite na naslov uredništva: NOTRANJSKI ČASOPIS, Logatec, p.p. 28.

BOJANA PIVK

CERKNICA

Zdravniška dežurstva

ZDRAVNIŠKA DEŽURSTVA NZD - SPLOŠNA AMBULANTA vsak dan do 20. ure. Redno dežurstvo ob koncu tedna je od sobote do 18. ure do ponedeljka do 6.30. Tel.: 791-013.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel. 791-384. Sprejema naročila veterinarskih pregledov vsak dan od 7. do 8.30. V času od 2. 2. 1991 do 9. 2. sta dežurna veterinarja: JANEZ USENIK, tel. 798-022 in veterinar MARTIN FELICIJAN, tel. 791-069.

Kulturne prireditve

5. 4. 1991 se lahko ob 16. uri v dvorani pod LJUBLJANSKO BANKO udeležite OKROGLE MIZE: Svetovni dan zdravja 91 »NARAVNE KATASTROFE«. Predavatelj: dr. Sterle, prof. dr. Habič, mag. Veselič, inž. Gosak in dr. Pirš.

Knjižnice

KNJIŽNICA JOŽETA UDOVIČA CERKNICA, tel.: 791-078 Ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 18. ure. Sreda od 7. do 15. ure. V knjižnici lahko kupite naslednje knjige: PRAPROTNIK, Janez: 1689 Bloke 1989 DEŽELA OB CERKNIŠKEM JEZERU ČEPLAK, Ralf: Občina Cerknica (Etnološka topografija)

POSTOJNA

Zdravniška dežurstva

NZD - ZDRAVSTVO POSTOJNA

Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 7. ure zjutraj naslednjega dne.

Ob sobotah se začne dežurstvo ob 14. uri in traja do ponedeljka do 7. ure. Informacije o dežurnem zdravniku dobite na tel. št. (067) 22-401.

Dežurna veterinarska služba

VETERINARSKA AMBULANTA, tel. 22-171.

Opravlja redno veterinarsko službo vsak dan od 7. do 14. ure. Dežurni veterinar: 30. in 31. 3. Janez Mulec, Log 3, Postojna, tel. 22-240; od 1. 4. do 7. 4. Stane Penko, Tržaška 47, Postojna, tel. 21-139. Če veterinarja ni doma, kličite recepcijo hotela Kras, tel. 21-071. Navodila za osemenje sprejemajo med 7. in 8. uro zjutraj, na tel. številki 22-187 in 22-171.

Potujoča knjižnica

PONEDELJEK Grobišče od 12.50 do 13.50 Matejna vas od 14.10 do 15.10 Koče od 15.20 do 16.20 Slavina od 16.40 do 17.40 Selce od 17.50 do 18.50 TOREK Zagorje od 12.50 do 14.20 Drkovec od 14.30 do 15.10 Parje od 15.20 do 15.50 Jurišče od 16.05 do 16.40 Palčje od 16.50 do 17.50 ure. SREDA Trnje od 12.20 do 13.15 Klenk od 13.20 do 14.10. Volče od 14.40 do 15.10. Čepno od 15.20 do 15.50. Neverke od 16.00 do 17.00 ure. Kal od 17.10 do 18.10. ČETRTEK M. Pristava od 13.05 do 14.05. Nadanje selo od 14.15 do 15.15. Dolane od 15.30 do 16.20. Narin od 16.30 do 17.30. V. Pristava od 17.40 do 18.20.

IDRIJI

Zdravniška dežurstva

NZD - ZDRAVSTVO IDRIJA Tedenska državna služba traja od 21. ure pa do 6. ure naslednjega dne. Nedeljska dežurna služba traja od sobote do 18. ure pa do ponedeljka do 6. ure zjutraj. Nujne hišne obiske v času ordinacije prevzame zdravnik, ki dela v ambulanti v Idriji, za Cerkljansko področje pa zdravnik, ki dela v ambulanti v Cerknem.

Dežurstvo v splošni ambulanti, tel. 71-912. Dežurni zdravnik: 30. in 31. 3. dr. Đordže Fenjeviš,

1. 4. dr. Silvij Straus,
2. 4. dr. Đordže Fenjeviš,
3. 4. dr. Milan Vončina,
4. 4. dr. Janez Podobnik,
5. 4. dr. Ana-Marij Novak-Knap,
6. 4. dr. Majda Troha.

Dežurna veterinarska ambulanta, tel. 71-303

Dežurni zdravnik: 30. in 31. 3. Bogo Fatur, Idrija, Sp. Idrija 121, tel. 76-026.

1. 4. in 2. 4. Matjaž Verdnik, Idrija, Gorska pot 26, tel. 71-669.
3. 4. in 4. 4. Stanko Vončina, Idrija, Študentovska 20, tel. 72-715.
5. 4. in 6. 4. Milan Božič, Cerkno, Cesta na Plužne 41, tel. 75-302.

Kulturne prireditve

FILMSKO GLEDALIŠČE 30. 3. MAŠČEVANJE NOR-

LOGATCU

Zdravniška dežurstva

NZD - LOGATEC tel. 741-217-30. 3. do 31. 3. dr. Blagica Džaič do 20. ure, tel. 741-327,

31. 3. od 20. ure do 1. 4., dr. Tonja Gomzi-Hrabar, tel. 741-217,
1. 4.-2. 4. dr. Katarina Turk, tel. 741-217,
2. 4.-3. 4. dr. Zoran Vodopivec, tel. 741-173,
3. 4.-4. 4. dr. Blagica Džaič, tel. 741-327,
4. 4.-5. 4. dr. Tonja Gomzi-Hrabar, tel. 741-217,
5. 4.-6. 4. dr. Jože Skvarča, tel. 741-235.

Stalna pripravljenost traja med tednom od 20.00 ure do 6.30 ure naslednjega dne. V soboto pa od 14.30 do 6.30 ure v ponedeljek. PREKO DNEVA SE POSLUŽUJTE SPLOŠNE AMBULANTE!

PETEK Suhorje od 13.20 do 14.20. Buje od 14.30 do 15.20. Ribnica od 15.30 do 15.45. Nova Sušica od 15.50 do 16.20. Stara Sušica od 16.25 do 16.55. Doljna Košana od 17.00 do 18.00 ure. Gornja Košana od 18.10 do 19.10 ure.

Verski obredi

POSTOJNA Cerkev Sv. Štefana - maše so vsak delavnik ob 18. uri. V soboto je nedeljska maša ob 18. uri.

Maše ob nedeljah in praznikih so ob 8.30, 10. in 18. uri. PIVKA Cerkev Sv. Petra - maše so vsak dan ob 17. uri. Po razporedu so maše tudi na podružnicah, prav tako ob 17. uri. Vsako soboto je nedeljska maša ob 17. uri. Maše ob nedeljah in praznikih so ob 8. in 10. uri.

CEV, ob 18. uri, ameriška komedija. CESTNA KAVARNA, ob 20. uri, ameriški akcijski.

Knjižnice

MESTNA KNJIŽNICA IN ČITALNICA V IDRIJI

Izposoja knjige in video kaset ponedeljek, sreda in petek od 11. do 19. ure, v torek in četrtek od 7. do 14. ure, v soboto in dan pred praznikom od 7. do 12. ure. KNJIŽNICA V SPODNJI IDRIJI

Odprta v ponedeljek, torek in sredo od 11. do 19. ure. KNJIŽNICA V CERKNEM Odprta je vsak dan, razen ponedeljka in sobote od 11. do 19. ure.

Verski obredi

IDRIJA - duhovnik Stanko Medveščak Cerkev Sv. Trojice - maša (spovedovanje) vsak dan ob 8. uri, razen ob nedeljah in praznikih.

Cerkev Sv. Jožefa delavca - maša vsak dan ob 18. uri, ob nedeljah ob 8., 10. in 18. uri.

SPODNJA IDRIJA - duhovnik Franc Kavčič Maše v ponedeljek in petek ob 17. uri, v torek in četrtek ob 7.30, v soboto ob 18. uri, ob nedeljah in praznikih ob 8. in 10. uri.

ČRNI VRH NAD IDRIJO - duhovnik Ivan Mozetič Vsak dan ob 17. uri, v petek ob 8. uri, ob nedeljah in praznikih ob 7. in 10. uri.

GODOVIČ - duhovnik Vinko Kobal. Vsak delavnik razen četrta ob 17. uri, ob nedeljah in praznikih ob 9. uri.

LEDINE - duhovnik Franc Štekar Maše so vsak dan razen srede ob 17. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 9. uri.

Kulturne prireditve

ROVTE 30. 3. vas ob 20. uri vabi v DVORANO-ROVTE skupina LONGATICUM.

Knjižnice

MATIČNA KNJIŽNICA LOGATEC

Odprta od ponedeljka do četrta od 9. do 12. in od 15. do 19. ure. Ob petkih od 15. do 19. ure. ROVTE.

Vsako nedeljo ob 8. do 10. ure. HOTEDRŠICA. Vsak četrtek od 17. do 18. ure.

ILIRSKI BISTRICI

Zdravniška dežurstva

NZD - ZDRAVSTVO ILIRSKA BISTRICA Dežurni zdravnik je na voljo vsak dan od 20. do 6.30 naslednjega dne. Ob nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure zjutraj do 7. ure naslednjega dne. Dežurnega zdravnika pokličite po telefonu (067) 81-475.

Dežurna veterinarska služba

Dela štiriindvajset ur dnevno, na tel. št. (067) 81-010 vam bodo

NA VRHNIKI

Zdravniška dežurstva

NDZ TOZD ZDRAVSTVO VRHNIKA Nega bolnikov na domu vsak dan, dežurni zdravnik tel. 751-141.

V izjemnih primerih lahko kličete PM Vrhnika, tel. 751-122.

Dežurna veterinarska služba

Uradne ure do 7.00 do 8.30 Od 8.30 do 15. ure kličete na tel. 218-789 ali 218-911, od 15. do 7. ure naslednjega dne skrbni za naročila dežurnemu veterinarju Varnost Ljubljana, tel. 268-543.

Veterinarska higienika kličete na tel. 752-765. 30.-31. 3. dipl. vet. Andrej Brus, Hotedrška n.h., tel. 769-100, UKV 44 1.-5. 4. dipl. vet. Ivan Kobal, Titova 7, Logatec, tel. 741-234, UKV 35

Kulturne prireditve

Cicibani bodo v četrtek, dne 4. aprila ob 17. uri v Cankarjevi knjižnici poslušali pravljico: KAKO SO ROŽE ISKALE POMLAD.

1. 4. bo ob 20. uri v CANKARJEVEM DOMU gostovala gledališka skupina »KUD IVAN CANKAR« iz Šentjošta s komedijo SREČA IN UPANJE. Režiser: Lojze Oblak, avtor: Marcel Frack.

5. 4. bo ob 20. uri v OŠ »IVAN CANKAR« koncert ženskega pevskega zbora CONCINITE z VRHNIKE pod vodstvom DARINKE FABIANI in komurnega moškega zbora ORSEJ iz ISKE VASI pod vodstvom Vide Kopač.

Verski obredi

GORENJI LOGATEC - duhovnik Janez Kompere

Župnijska cerkev Rožnovenske matere božje - maše vsak dan ob 18. ure, v nedeljo ob 7. in 10. ure.

HOTEDRŠICA - duhovnik Franjo Simončič

Župnijska cerkev Sv. Janeza Krstnika - maše vsak dan ob 17. uri, v nedeljo ob 8. in 10. uri.

DOLENJI LOGATEC - duhovnik Tone Kompere

Župnijska cerkev Sv. Nikolaja - maše ponedeljek, sreda, petek, sobota ob 18. uri, torek in četrtek ob 8. uri, nedelja ob 7., 9. in 10.30.

ROVTE - duhovnik Janez Petrič

Župnijska cerkev Sv. Mihaela - maše ponedeljek, torek, sreda ob 7. uri, četrtek, petek ob 17. uri, sobota ob 8. uri, nedelja ob 7.30 in 10. uri.

povedali naslov dežurnega veterinarja.

Knjižnice

KNJIŽNICA MSKSE SAMSA Ponedeljek, sreda in petek je odprta od 7. do 13. ure in od 15. do 18. ure. Torek in četrtek od 7. do 14. ure.

Verski obredi

TRNOVO Cerkev Sv. Petra - maše ob nedeljah in praznikih so ob 7. in ob 10. uri.

BISTRICA Cerkev Sv. Jurija - maše ob nedeljah in praznikih so ob 8.30 in ob 17. uri.

FILMSKO GLEDALIŠČE 4. 4. HARD TO KILL - ODPOREN, ob 20. uri, ameriška kriminalna. 6. 4. FLATLINERS - TENKA LINJA SMRTI, ob 18. uri, ameriška grozljivka. GODS MUST BE CRAZY - BOGOVI SO SPET PADLI NA GLAVO, ob 20.30, ameriška komedija.

Knjižnice

CANKARJEVA KNJIŽNICA NA VRHNIKI

Od ponedeljka do petka odprta od 9. do 19. ure.

V soboto odprta od 8. do 12. ure.

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI:

Bovhanj, R.: Prečudovite pesmi Grafenauer, N.: Abeceda Kovič, K.: Zmaj Dierendaj Kunaver, D.: Sedem stebrov angleščine na miselnih vzorcih Metulji Pleško, S.: Umita kri. Predpisi o prometnih davkih Ribniki in reke Sienkiewicz, H.: Quo vadis Slana, M.: Oživitev dr. Antona Korošca Stele, F.: Popotni psalmi Veneto in Slovenija dve kulturi za Evropo Vrhnika, prečuden kraj

Verski obredi

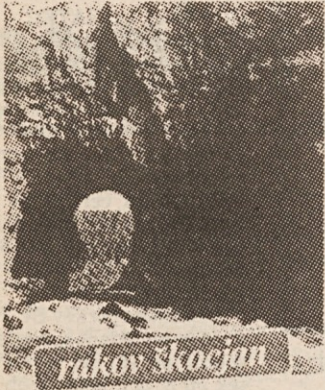
Župnijski urad Vrhnika, tel. 751-344.

Maše - delavniki: ob 18. uri, cerkev Sv. Pavla na Vrhniki.

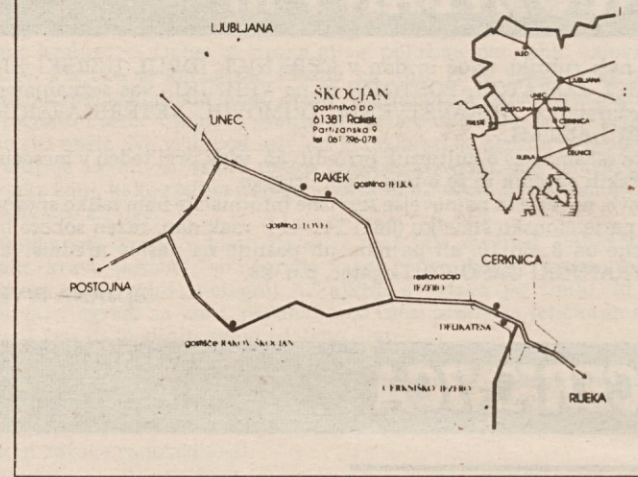
Nedelja: ob 7.30, 9. in 18. uri, cerkev Sv. Pavla na Vrhniki, ob 10.30, cerkev Sv. Lenarta na Vrhniki, ob 9. uri maša v Zaplani, ob 6.30 in 9. uri maša v Bevkah

Blagoslov jedil:

Farna cerkev ob 11. in ob 17. uri. Blatna Brezovica ob 15. uri. Sinja Gora ob 15.30. Verd, Drenov Grič v GASILSKEM DOMU ob 16. uri. Velika Ligojna in Leseno Brdo ob 16.30.

PODJETJE ŠKOCJAN, GOSTINSTVO P.O. RAKEK

Nudimo vam lovske specialitete: košuta, divji prašič in ostalo po naročilu, najkvalitetnejša vina in ostale pijače

*Goste prosimo, da svoj obisk obvezno najavijo
Telefon (061) 791-066 med 10. in 19. uro*

Za večje zaključene družbe pripravimo tudi posebno prehrano, pijačo in glasbo

ODPRTO VSAK DAN OD 10. DO 20. URE.

Mercator – Nanos – Trgovina d. d.

maloprodaja in gostinstvo

Mercator-Nanos – trgovina d.d. Rakek
tel. (061) 796-010 ali (061) 796-015

V Blagovnici Cerknica tel. 791-511 ugodne cene pohištva:

- spalnice VEGA 18.800,00 din,
- regal VEGA 22.126,00 din,
- otroška soba VEGA 8.866,00 din,

možnost nakupa z gotovino ali na potrošniški kredit.

Voščimo vesele praznike.

*Vljudno Vas vabimo na nakup
v novo trgovino
Vida*

Cankarjeva cesta 12, Dol. Logatec
poleg mesnice »Emona«

Po ugodnih cenah Vam nudimo:

- metrsko blago
- volno
- ročno pletene izdelke
- gumbe, elastike, trakove
- sukanec in drugo
- vsako soboto od 10. do 12. ure Vam je v trgovini na voljo tudi šivilja

Trgovina je odprta vsak dan

od 8. do 12. in

od 16. do 19. ure,

v soboto

od 8. do 12. ure

HOROSKOP

kratko in jedrnat (od 30. 3. do 5. 4. 1991)

☉ KOZOROG 22. 12.–20. 1.

Skrbeli boste za druge, pozabili boste nase.

♈ VODNAR 21. 1.–19. 2.

V prihodnjih dneh se vam bo vse zdelo živo in dolgočasno. Mislite na lepe reči, da vas optimizem ne bo povsem zapustil.

♉ RIBI 20. 2.–20. 3.

Preveč se boste vmešavali, kar vam bodo nekateri zamerili.

♊ OVEN 21. 3.–20. 4.

V popolni formi boste, v službi boste dosegli nekaj, kar bo še vas presenetilo.

♈ BIK 21. 4.–20. 5.

Zeljubil se boste! Privoščite si torej nekaj prijetnih dni in malo pozabite na vse druge obveznosti – kariera ni vse!

♊ DVOJČEK 21. 5.–21. 6.

Polni ideji boste, ki vam bodo odpirale vrata v službi.

♋ RAK 22. 6.–22. 7.

Potrebovali boste več moči, če boste hoteli poskrbeti tudi zase.

♌ LEV 23. 7.–23. 8.

Spot se boste na enak način želeli, da vam ploskajo.

♍ DEVICA 24. 8.–23. 9.

V prihodnjem tednu lahko veliko dosežete, ker boste ustvarjalni.

♎ TEHTNICA 24. 9.–23. 10.

Spustili se boste morali na realna tla.

♏ ŠKORPIJON 24. 10.–22. 11.

Srečali boste nekoga, ki bo osvojil vaše srce in vas spravil v dvome.

♐ STRELEC 23. 11.–21. 12.

Ne lotevajte se dela na stotih koncih!

Drobne astronomske zanimivosti od 1. do 7. aprila 1991

Ponedeljek, 1. aprila, se začenja 14. koledarski teden. Sonce se prebujata danes ob 6.43. Polovico svetlega dne bo ob 13.06, Sonce pa bo zašlo drevi ob 19.30. Svetla Venera bo zašla šele ob 22.37 za severozahodnim obzorjem. Mars bo na našem nebu do jutri do 2.23, Jupiter pa do 4.26. Saturn bo vžsel jutri ob 4.16. Luna bo zašla ob 7.109, na naše nebo se bo vrnila ob 22.24. Okoli 22. ure bo blizu nebesnega poldnevnikar ozvezdja Vodne kače. Južno nad severnim obzorjem pa ozvezdja Kefej.

Torek, 2. aprila, štejeemo 92. dan v letu. Dan se podaljšuje za 3 minute dnevno. Daniti se bo začelo ob 6.08. Sonce se bo pojavilo nad obzorjem ob 6.41, zašlo pa bo ob 19.31. Luna bo pod obzorjem od 7.38 pa do 23.30.

Sreda, 3. aprila. Luna bo zašla ob 8.11, vžšla pa ob 0.32. Sonce nam bo svetilo 12 ur in 53 minut. Vžšlo bo ob 6.39, zatonil pa bo ob 19.32.

Četrtek, 4. aprila. Luna bo vžšla ob 0.32, z nami bo ostala do 8.52. Sonce bo vžšlo ob 6.37, zašlo ob 19.33.

Petek, 5. aprila ali 95. dan leta. Luna bo krožila po 26. vzporedniku južne nebesne širine, zato bo na našem nebu le med 1.28 in 9.40. Ob 23. uri bo od Zemlje najbolj oddaljena. Do Lune bo okoli 405500 km. Sonce bo nad našim obzorjem od 6.36 do 19.35.

Sobota, 6. aprila. Luna bo na našem nebu od 2.14, zašla bo ob 10.35. Sonce bo bolj radočarno. Svetilo nam bo kar 13 ur in 2 minuti. Vžšlo bo ob 6.34, pravo Sončevo poldne bo ob 13.04, zašlo bo ob 19.36.

Nedelja, 7. aprila. Luna je vžšla ob 2.53, ob 8.45 bo zadnji krajec v ozvezdju Strelca. Naše nebo bo Luna zapustila ob 11.37. In Sonce? Svojo pot po našem nebu bo začelo ob 6.32, končalo pa ob 19.38. Svetla pot bo trajala 13 ur in 6 minut.

Na kaj ne smemo pozabiti v zgodnjem pomladanskem času

Ob tem, ko ljudje v mestih, med zidovi, visokimi bloki, na asfaltu, še ne čutijo tiste prave pomladi, je zunaj, na deželi, popolnoma drugače. Vse se tako hitro spreminja, odganja, brsti, da včasih skoraj pomislimo, da je delček resnice v tistem, kot smo včasih rekli: da slišimo travo kako raste.

Sicer pa, niso vse pomladi tako zgodnje, kot je letošnja. Če pogledamo samo na Cvetno nedeljo, ki je že za nami, in naj bi simbolično predstavljala cvetočo pomlad, vendar je, vsaj na Notranjskem cvetja še zelo malo. Nasprotno, lahko bi rekli, da so še marsikje opazni znaki minule zime. Ja, vsaka zima pač pusti za seboj navlako, umazanijo in razne odpadke, ki jih je letos vsaj za nekaj časa prekril sneg. Pa vendar, vsaka gospodinja se je vedno potrudila, da je bil dom za velikonočne praznike lep in urejen. Matere in dekleta so poskrbele, da so vnesle v vsak kotiček svežino in navdih pomladi.

Tudi narava se trudi, da bi bila v tem času najlepša, zato na vrtovih in travnikih s prebujajočo rastjo dviguje vso onesnaženost, ki jo ovira pri novi vegetaciji. Pomagajmo ji! Na vrtovih lahko odstranimo vso navlako od starih vreck, preperelih stebel od lanskega pridelka, palice, ki so nam lani morebiti služile

za oporo visokih rastlin in podobno. Travnate površine narahlo očistimo z grabljami. To moramo opraviti zares s pravim občutkom, saj je travna ruša v tem času zaradi zimskih pozeh še zelo nestabilna. Z močnim pritiskom grabel na rušo, bi lahko potrgali nežne koreninice, in tako bi vam na lepi travni površini ostale »zaplate« prazne zemlje. V takem primeru bi morda celo krivili katerega od škodljivcev, da je izpodjedel koreninice.

Če iz domačega vrta pogledamo malo dlje, na travnate površine, bomo tudi tu našli dovolj dela. Brananja in čiščenja travnikov se najprej lotevajo vsi, ki imajo v hlevu nekaj repov goveje živine. Namreč živinorejci dobro vedo, da niti paša, niti košnja na zanemarjenih travnikih nista uspešni. Kmetijski strokovnjaki pa trdijo, da se paša lahko začne, seveda če je ugodno vreme, takrat, ko je trava visoka približno 5 cm.

Če se bo toplo vreme nadaljevalo, bo čas za pašo kmalu pred vrati. To pa bo najbrž prišlo prav tistim kmetom, ki so bolj na tesno z zalogo krme. Najbrž ne bo odveč še en napotek, ki ga strokovnjaki pri začetni paši še posebej poudarjajo: začetna paša naj bo na vrtu okrog hiše, vendar le za vzbujanje teka, ne pa za celoten obrok. Saj vemo,

da tudi pri ljudeh spremenjen način prehrane lahko povzroči neljube posledice. Od vrta, travnih in pašnih površin, pogledajmo še malo k sadajrjem, saj so le-ti pravzaprav prvi, ki začnejo hoditi okoli drevih in opazujejo katero vejo je treba obrezati. Verjetno so to delo v glavnem tudi že opravili in zdaj samo čakajo na uspešno ozelenitev in na cvetne nastavke. Okrog varstva sadnega drevja so tudi sadjarski strokovnjaki različnega mnenja. Nekateri zagovarjajo predpomladansko škropljenje, češ, da je treba škodljivce uničiti še pred vegetacijo, medtem ko so drugi bolj za spomladansko škropljenje in za ponovitev postopka med cvetenjem. Integrirano varstvo sadnega drevja pa je tisto, ki bolj stoji ob strani biološke pridelave. Torej, ne škropiti sadno drevje za vsako ceno in ob vsakem času, pač pa je pametno opazovati kaj se z drevsom dogaja, in šele nato ukrepati, seveda, če ne gre drugače, tudi s kemičnimi sredstvi.

Še na nekaj ne bi smeli pozabiti. Pomladi znajo biti sicer mokre, deževne, včasih pa tudi suhe. Ponavadi vse odpadke, suhe veje in podobno zakurimo kar na vrtovih ali celo na odprtih površinah. Prepogosto ob tem pozabljam, koliko požarov je tako že nastalo iz čiste neprevidnosti. Še posebej bi morali biti pozorni, če to delo opravljajo starejši ljudje, ki niso vedno prav spretni, da bi se umaknili ognjenemu zublju, ko obližne krilo ali hlače.

V teh nekaj vrsticah nismo bili prav nič praznični. Nekaj pa je najbrž res: in sicer to, da včasih pozabljam na tiste najbolj osnovne stvari. Zato pa za letošnje praznike naše kmečke gospodinjne ne smejo pozabiti, da bodo košare in jerbasi polni in da bodo, ko jih boste odnesle k blagoslovu, prekrite z lepimi prti. Vsaj v našem se spomnimo naših mater in babic, ki so se za ta obred pripravljale s posebno spoštljivostjo.

I. Polanec

Mali oglasi

Prodajam cirkular z dvizžno mizo in jarmom in motorjem z močjo 3 KW. Tel.: (061) 768-137

Želite imeti lepo urejeno trgovino ali gostinski lokal? Pokličite aranžerko na tel.: (061) 791-163.

Plastični čoln ELAN, 3 x 1,5 m, za štiri osebe, nujno prodajam za 300 DEM.. Tel.: 791-371.

Prodajam pony express, letnik 1979 za 350 DEM. Vencoslav Oblak, Cankarjeva 16, 61370 Logatec.

Prodajam Z-750, letnik 1976, registriran do konca leta, z rezervnimi deli: motor, menjalnik, šasija, itd., za 1200 DEM. Stane Oblak, Topol št. 1 a, 61382, Begunje pri Cerknici.

Prodajam nov trajnožarni kotel za centralno kurjavo. Tel.: (061) 741-117.

Zamenjam družbeno stanovanje v Ljubljani-Bežigrad za enakovredno v Logatcu. Ponudbe na naslov: Sandi Kogovšek, Cesta 5. maja 3, 61370 Logatec.

Prodajam vikend hišo: voda, elektrika, dvosobno stanovanje, parcela 2000 m². Vseljivo takoj. Tel.: (061) 741-891.

Prodajam komfortno dvosobno stanovanje v Logatcu, 60 m², prvo nadstropje, velik balkon, bližina trgovine. Ponudbe pošljite na uredništvo Notranjskega časopisa.

Prodajam veliko zazidljivo parcelo z urejeno dokumentacijo v bližini Logatca. Možen takojšen prepis in zidava. Ponudbe pošljite na uredništvo Notranjskega časopisa.

Hišo v Logatcu kupim ali v zameno nudim dvosobno stanovanje in gradbeno parcelo. Ponudbe pošljite na uredništvo Notranjskega časopisa.

Parcelo, cca 2000 m² v bližini Gorjanskega Logatca, zazidljivo, prodam. Simon Rupnik, Pavšičeva 28, 61370 Logatec.

Nerabljen štedilnik küpperbusch ter punte, lege in deske za opaž za gradnjo hiše ugodno prodamo. Tel. (061) 769-003, poldne od 16. ure naprej.

Trabant L. 88, reg. do 2/92 prodam. Emilija Mravlje Vrhnika, Robjova 44

Kombi IMV 1600 BR 8+1, vozen, neregistriran, 89000 km, 1978 letnik ugodno prodamo. Klič 791-332/dop.

Sprejemem kakršnokoli delo na domu, v trgovini ali gostinstvu. Nagode Anka, Crni vrh 40, 65274 Crni vrh nad Idrijo.

ČESTITKA:

Dragi mami, babici, ANUŠI KLANČAR želimo zdravja, veselja in radosti za njen rojstni dan: hčerki Saša in Anuša, vnuka Lara in Nejc ter Stane in ostalo sorodstvo.

April v vremenskih pregovorih

*Mali traven ima devet vremen na dan.
April sedemkrat na dan kmeta s polja spodi.
Če je april deževen, kmet ne bo reven.
Če malega travna grmi, slane se več bati ni.
Če malega travna toplo dežuje, rodovito leto oznanjuje.
Če se aprila vreme smeje, se bo kisalo kasneje.*

MEDOBCINSKI INŠPEKTORAT

Obvestilo vsem pridelovalcem koruze

Na podlagi 1. člena odloka o zatiranju prosene (koruzne) večje na območju R Slovenije (Ur. list SRS št. 20/78 in 9/85) so pridelovalci dolžni zaradi uničenja in zaradi preprečitve širjenja prosene (koruzne) večje (Pyrausta nubilialis Hb.) kot go-

spodarsko škodljive na območju R Slovenije vsako leto najpozneje do 31. marca pospraviti in odstraniti s polja ter porabiti oziroma uničiti (pokrmiti, podorati, kompostirati ali sežgati) koruznico skupno s štrclji.

DROBCI

Malo premišljevanja pa tudi ne škodi

Ljudje smo ustvarjeni tako, da se radi srečujemo in si ob tem izmenjujemo mnenja, izkušnje ali dve in preprosto sproščeno poklepetamo. Vzdušje v družbi pa je vedno odvisno od trenutka in od ljudi, ki sestavljajo družščino.

Ne dolgo tega sem se srečala z znanci in prijatelji, z namenom, da preživimo skupaj prijeten večer. Pa se je vse skupaj izcimilo, vsaj zame, v večer molčanja in nervoznega predsedanja na stolu in pogledovanja na uro. Kajti nekdo med nami se je pre-

levil v pravi govornilni mlinček, iz katerega so besede vrvele in žuborele brez prestanka. V pogovor nihče med nami ni mogel vskočiti niti takrat, ko je zajemal sopo, kajti odlikovala ga je neverjetna hitrost. Če je na delu tako hiter in sposoben kot pri besedah, potem je njegovo podjetje prav gotovo izredno zadovoljno z njim, sem pomislila. On pa je klepetal in klepetal in užival ob tem, ko je poslušal samera se ali pa je govoril čez mero, v prepričanju, da ga ostali radi poslušamo in da nas s svc-

jim nezmernim besedičenjem zabava. Preprosto pa je pozabil, da bi tudi drugi radi rekli besedo ali dve.

Večer v njegovi režiji se je stopnjeval v razne čenče o njegovih kolegih, ki jih nihče med nami ni poznal. Vse, kar je bilo v njegovi glavi, vse to je bilo tudi na jeziku.

Vmes pa je to dolgozvezo, le zanj zanimivo besedičenje krepko zabelil z znanimi slovenskimi in uvoženimi kletvicami. P... k... in podobna folklorja so kar letele po zraku, mi pa smo se

na skrivaj spogledovali v onemoglem besu, ker ga nismo mogli ustaviti.

Po večerji pa si je za dodatno slikovitost še prav nemarno otrebil zobe z zobotrebem, tako da smo si vsi prisotni lahko neposredno ogledali kakovost njegovega pripomočka za grizenje.

Za konec večera nam je še potregel s kopicco prastarih vicev, ob katerih se je od srca smejal le on, nam pa so se ustnice ukrivile v vljuden, vendar kisel namseh. Skratka – nepozaben in enkratni večer, ki pa z vljudnim vedenjem ni imel nobene zveze. Prepričana sme, da bi bil večer v vaši družbi precej drugačen, kajne?

Mirjam Bevc

NOČ

Kupon za brezplačni mali oglas

Prosim, da v Notranjskem časopisu objavite mali oglas z naslednjo vsebino:

IME IN PRIIMEK NAROČNIKA:
NASLOV:
TELEFON:
PODPIS:

